

การวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบการส่งออกสับปะรดกระป๋องของไทยระหว่าง

ปี 2542 - 2546

สารนิพนธ์

ของ

วิยะดา บั้งไชย

31 ก.ค. 2549

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ

พฤษภาคม 2549

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบการส่งออกสับปะรดกระป๋องของไทยระหว่าง
ปี 2542 - 2546

บทคัดย่อ
ของ
วิยะดา บั้งไธย

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ
พฤษภาคม 2549

วิยะดา บั้งไชย .(2549). *การวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบการส่งออกสับปะรดกระป๋องของไทยระหว่างปี 2542 – 2546*. สารนิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์การจัดการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : อาจารย์ไมตรี อภิพัฒน์มนตรี.

ในการวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพทั่วไปเกี่ยวกับการผลิต และการส่งออก ตลอดจนถึงปัญหาและอุปสรรคในการผลิต และการส่งออกสับปะรดกระป๋อง ของประเทศไทยระหว่างปี 2542 – 2546 รวมทั้งศึกษาความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ ในการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซีย ในการตลาดนำเข้าสับปะรดกระป๋องของ ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศเยอรมัน และประเทศญี่ปุ่นระหว่างปี 2542 – 2546 และศึกษาอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องโดยเฉลี่ยกับอัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบของการส่งออกสับปะรดกระป๋องโดยเฉลี่ยระหว่างปี 2542 – 2546

ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิระหว่างปี 2542 – 2546 โดยเก็บรวบรวมจาก สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กรมเจรจาการค้าต่างประเทศ สมาคมผู้ผลิตอาหารสำเร็จรูป กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กรมศุลกากร สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กรมการค้าต่างประเทศ องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) องค์การการค้าโลก (WTO) กองทุนการเงินระหว่างประเทศ World Trade Atlas และนำมาทำการวิเคราะห์เชิงปริมาณร่วมกับ การวิเคราะห์เชิงพรรณนา และ ค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (Revealed Comparative Advantage: RCA) เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์

ผลการศึกษารูปได้ดังนี้

1. การผลิต และการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย ยังประสบกับปัญหาด้านการผลิตและการส่งออก คือ ปัญหาด้านวัตถุดิบ ได้แก่ ผลผลิตของสับปะรดสดที่มีปริมาณ ราคา และคุณภาพไม่แน่นอนรวมทั้งการเผชิญกับการกีดกันทางการค้า ของประเทศนำเข้าที่สำคัญ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา ที่ยังมีการเก็บภาษีตอบโต้การทุ่มตลาด และประเทศเยอรมันได้ตัดสินสิทธิพิเศษศุลกากรทั่วไป ซึ่งทำให้ปริมาณและราคาในการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยมีแนวโน้มลดลง

2. ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบของประเทศไทย โดยการพิจารณาค่า RCA ในการส่งออกในตลาดนำเข้าที่สำคัญ คือ ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศเยอรมัน และประเทศญี่ปุ่นเทียบกับประเทศคู่แข่งในการส่งออกสับปะรดกระป๋องที่สำคัญในภูมิภาคเดียวกัน คือ ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซีย พบว่าต่างมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในทุกตลาดนำเข้าที่สำคัญ ดังนี้

2.1 ตลาดนำเข้าประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศไทย และประเทศฟิลิปปินส์มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น สำหรับประเทศฟิลิปปินส์มีอัตราการเปลี่ยนแปลง ของมูลค่าการส่งออกโดยเฉลี่ยกับอัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบโดยเฉลี่ย สูงสุด ส่วนประเทศไทยมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบมีแนวโน้มที่จะสูงกว่าประเทศอินโดนีเซียและมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกโดยเฉลี่ยกับอัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบโดยเฉลี่ยสูงกว่าประเทศอินโดนีเซีย ส่วนประเทศอินโดนีเซียมีแนวโน้มของความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบลดลง

2.2 ตลาดนำเข้าประเทศเยอรมัน ประเทศไทยมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบมีแนวโน้มลดลงและมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกโดยเฉลี่ยกับอัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบโดยเฉลี่ยต่ำสุด ส่วนประเทศฟิลิปปินส์และประเทศอินโดนีเซียมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยที่ประเทศฟิลิปปินส์มีอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกโดยเฉลี่ยสูงสุด ในขณะที่ประเทศอินโดนีเซียมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบสูงสุด

2.3 ตลาดนำเข้าประเทศญี่ปุ่น ประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์และประเทศอินโดนีเซีย ต่างก็มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่มีแนวโน้มลดลงทั้งสามประเทศ โดยที่ประเทศไทยมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่มีแนวโน้มสูงสุด และมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกโดยเฉลี่ยกับอัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบโดยเฉลี่ยสูงสุด

จากผลการศึกษาทำให้ได้ข้อเสนอดังนี้

1. น่าจะมีการร่วมมือระหว่างภาคเกษตรอุตสาหกรรมและภาครัฐในการแก้ไขปัญหาโดยอาจจะให้โรงงานที่ผลิตสับปะรดกระป๋องทำการเช่าพื้นที่เพาะปลูกของเกษตรกรผู้ผลิตสับปะรดสด โดยโรงงานเป็นผู้ลงทุนและดูแลกำหนดมาตรฐานการผลิตสับปะรดสดทั้งหมด เพื่อผลิตป้อนโรงงานเองโดยจ้างเกษตรกรเจ้าของพื้นที่เพาะปลูกเป็นเพียงผู้ดูแลผลผลิตตามมาตรฐานที่โรงงานกำหนด หรือโรงงานน่าจะมีการรวมตัวกันในการกำหนดเพดานราคาสับปะรดอย่างยุติธรรมโดยการทำสัญญาข้อตกลงระหว่างโรงงานกับเกษตรกรเพื่อลดการแย่งซื้อสับปะรดและลดความผันผวนของราคา สับปะรด เป็นต้น

2. ในการวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ ประเทศไทยมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในตลาดนำเข้าประเทศสหรัฐอเมริกามีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ส่วนในตลาดนำเข้าประเทศ ประเทศเยอรมัน และประเทศญี่ปุ่นมีแนวโน้มลดลง ดังนั้นผู้ประกอบการและภาครัฐน่าจะหันมาให้ความสนใจในตลาดนำเข้าทั้งสามประเทศให้มากขึ้น เนื่องจากเป็นตลาดส่งออกหลักของประเทศไทย โดยพยายามมุ่งเน้นการแข่งขันที่จะรักษาคุณภาพการผลิตให้ได้มาตรฐาน เพื่อที่จะได้มีโอกาสใน

การขยายตลาดมากขึ้น รวมทั้งการขยายตลาดไปตลาดรองอื่นๆให้มากขึ้น เช่น ตลาดนำเข้าประเทศ
เนเธอร์แลนด์ ประเทศอังกฤษ และประเทศแคนาดา เป็นต้น

An Analysis of Comparative Advantage Exportation of Thai Canned
Pineapple 1999 – 2003

AN ABSTRACT
BY
VIYADA BUNGCHAI

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Economics degree in Managerial Economics
at Srinakharinwirot University

May 2006

Viyada Bungchai. (2006). *An Analysis Of Comparative Advantage Exportation Of Thai Canned Pineapple 1999 – 2003*. Master's Project, M. Econ. (Managerial Economics). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor : Mr. Maitri Abhibhatanamontri

In this research, the purpose for study the general situation of production and export, together with the problem and the obstacles of the production and export of Thailand canned pineapple between year 1999 - 2003, including to study comparative advantage to export canned pineapple of Thailand Philippines and Indonesia, in the market import canned pineapple of the United States of America, Germany and Japan 1999-2003, and to study changing rate of the export values canned pineapple on the average and the changing rate of the comparative advantage index on the average to export canned pineapple between year 1999 - 2003

In this study to use the secondary data sources of 1999 – 2003, to correct from the office of Agricultural Economics, Department of Foreign Trading Communication, Thai Food Processor's Association, Department of Business Economics, The Customs Department, The Office of Industrial Economics, Department of Foreign Trade, Food and Agriculture Organization and World Trade Organization. World Trade Atlas and to quantitative analyze the amount with descriptive analyze and the revealed comparative advantage: (RCA) to be the key of analyze.

The results reveals that :

1. The production, and canned pineapple exporting of Thailand, still meet with side production problem and exporting, be, side raw material problem, for example, the produce of fresh pineapple has the quantity, price and quality is ambiguous, including confront with commercial obstruction of the country imports that important, beat, the United States of America, at still have Anti- dampening, and German country has cut Generalized system of preference. Which, make the quantity and price in canned pineapple exporting of Thailand decreasing trends.

2. From the study the comparative advantage (RCA) of Thailand through comparison by considering the RCA value of export in the main importing markets such as the United States, Germany and Japan, comparing with the main competitor in the region, such as the Philippines and Indonesia, It was found that each had the Advantages by comparison in every main importing market, as follows.

2.1 The United State of American as follows importing market. Thailand an Philippines by comparison had the increasing trends. As for the Philippines had the changing rate of the export values on the average and the changing rates of comparative advantage index on the average maximum. While Thailand had the comparative advantage increasing trends more Indonesia and had the changing rate of the export values on the average and the changing rates, of the comparative advantages index on the average more Indonesia . and Indonesia had the comparative advantages decreasing trends.

2.2 The Germany importing market , Thailand had comparative advantages decreasing trends and had the changing rate of the export values on the average and the changing rate of the comparative advantage index on the average minimum . While Philippines and Indonesia had the comparative advantage increasing trends, that Philippines had the changing rate of the export values on the average maximum, the Indonesia had the changing rate of the comparative advantage index average maximum.

2.3 The Japan import market, Thailand, the Philippines and Indonesia, had the comparative advantage decreasing trends in all the three countries, Thailand had the comparative advantage trends maximum and had the changing rate of the export values on the average and the changing rate of the comparative advantage index on the average maximum.

According to the critical analysis as above.

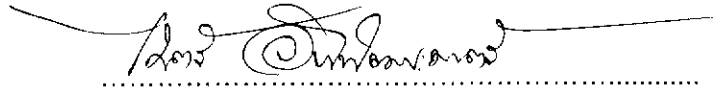
1. Should have the cooperation between agricultural industry part and the government sector in the remedy will by may give a factory where produce canned pineapple do cultivated area hiring of producer pineapple fresh standard, for produce feed a factory by oneself by hire owner cultivated area agriculturist is just produce superintendent standardized a factory fixes, or, a factory will should have combination in ceiling price pineapple specification fairly by agreement contract between a factory and the

agriculturist for decrease seizing buy the pineapple and decrease the fluctuation of pineapple price, etc.,

2. *In advantage analysis by compare with*, Thailand has the advantage by compare with in the market imports the United States of America increasing trends, the part in the market import German country, Japan decreasing trends, Thus the entrepreneur and the government sector will should turn to take an interest, in the market imports both of three country too much go up, because of, be the market exports a pillar of Thailand, by try emphasize the competition will to heal production quality standardized, in order, have a chance in market expansion more and more, including the market expansion goes to the market supports other too much go up, such as, the market imports Netherlands, England, and the Canada, etc.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

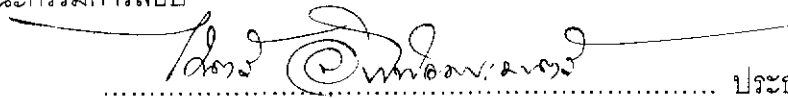
(อาจารย์ ไมตรี อภิพัฒนะมนตรี)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

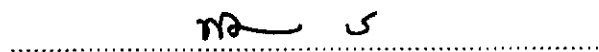
(รองศาสตราจารย์ ดร. พิศมัย จารุจิตติพันธ์)

คณะกรรมการสอบ

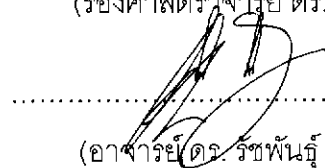
ประธาน

(อาจารย์ ไมตรี อภิพัฒนะมนตรี)

กรรมการสอบสารนิพนธ์

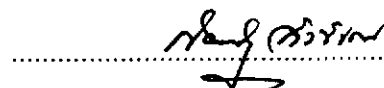
(รองศาสตราจารย์ ดร. พิศมัย จารุจิตติพันธ์)

กรรมการสอบสารนิพนธ์

(อาจารย์ ดร. รชพันธุ์ เชยจิตร)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์การจัดการ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณบดีคณะสังคมศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิตติมา สังข์เกษม)

วันที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2549

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีเป็นเพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก อาจารย์ ไมตรี อภิพัฒน์มนตรี อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.พิศมัย จารุจิตติพันธ์ และ อาจารย์ ดร.รัชพันธุ์ เขยจิตร กรรมการสอบสารนิพนธ์ ที่ท่านทั้งสามได้เสียสละเวลาอันมีค่าเพื่อให้คำปรึกษา แนะนำในการจัดทำงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ในสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และให้คำแนะนำที่ดีตลอดมา และขอกราบขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กรมเจรจาการค้าต่างประเทศ สมาคมผู้ผลิตอาหารสำเร็จรูป องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) กรุงเทพฯ ที่กรุณาอนุเคราะห์ข้อมูลต่างๆที่ทำให้งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จได้

นอกจากนี้ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา น้องๆ เพื่อนๆ ที่ให้ความห่วงใย เป็นกำลังใจรวมทั้งความช่วยเหลือต่างๆในการทำงานวิจัยฉบับนี้

คุณค่าและประโยชน์ของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณ แต่บิดา มารดา ครูบาอาจารย์ ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และอบรมสั่งสอนผู้วิจัยมาจนบัดนี้

วิยะดา บึงไชย

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	9
ความสำคัญของการวิจัย.....	10
ขอบเขตของการวิจัย.....	10
ตัวแปรที่ศึกษา.....	10
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	11
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	14
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	17
สภาพทั่วไปของอุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋อง ปี 2537 - 2541.....	17
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	24
ทฤษฎีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ.....	24
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	27
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	33
ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย.....	33
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	35
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	35
การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	75
สังเขปความมุ่งหมาย และวิธีการดำเนินการวิจัย.....	75
สรุปผลการวิจัย.....	78
อภิปรายผล.....	81
ข้อเสนอแนะ.....	86
ข้อเสนอแนะครั้งต่อไป.....	87
 บรรณานุกรม.....	 88
 ภาคผนวก.....	 92
 ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	 103

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรกรรมของประเทศไทยอัตราการขยายตัวสินค้าเกษตรกรรมและสัดส่วนสินค้าเกษตรกรรมระหว่างปี 2542-2546.....	1
2	มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรกรรมของประเทศไทยระหว่างปี 2542 – 2546.....	1
3	มูลค่าสินค้าอุตสาหกรรมเกษตรระหว่างปี 2542 – 2546.....	4
4	มูลค่าการส่งออกผลไม้กระป๋องและแปรรูปของไทยระหว่างปี 2542 – 2546.....	5
5	มูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์สับปะรดระหว่าง ปี 2542 – 2546.....	6
6	ข้อมูลพื้นที่เก็บเกี่ยว ผลผลิตที่ได้ระหว่างปี 2542-2546.....	6
7	มูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องของไทยไปยังประเทศคู่ค้าที่สำคัญระหว่างปี 2542 - 2546.....	7
8	ข้อมูลพื้นที่เก็บเกี่ยว ผลผลิตที่ได้ และผลผลิตต่อไร่ระหว่างปี 2537-2541	17
9	ปริมาณการส่งออกสับปะรดกระป๋องระหว่าง ปี 2537 – 2541 แยกเป็นรายประเทศ.....	18
10	ปริมาณนำเข้า สับปะรดกระป๋องของประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศเยอรมัน ประเทศญี่ปุ่นจากประเทศไทยระหว่างปี 2537 -2541.....	20
11	ค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (RCA) ของการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซียไปประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศเยอรมัน และประเทศญี่ปุ่นระหว่างปี 2537-2541.....	23
12	ข้อมูลพื้นที่เก็บเกี่ยว ผลผลิตที่ได้ระหว่างปี 2542-2546.....	50
13	แสดงองค์ประกอบของต้นทุนการผลิตสับปะรดกระป๋อง.....	51
14	รายชื่อบริษัทที่ผลิตสับปะรดกระป๋องในประเทศไทย.....	53
15	ปริมาณและสัดส่วนการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยแยกเป็นรายประเทศระหว่างปี 2542 -2546.....	56
16	ราคาการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยระหว่างปี 2542 – 2546.....	58
17	แสดงผลค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (RCA) ของการส่งออกสับปะรดกระป๋องของ ประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซียไป ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศเยอรมัน และประเทศญี่ปุ่น ระหว่างปี 2542- 2546.....	67

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

- 18 แสดงผลอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องโดยเฉลี่ยของ
ประเทศไทยประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซีย ไปประเทศสหรัฐอเมริกา
ประเทศเยอรมัน และประเทศญี่ปุ่นระหว่างปี 2542-2546..... 68
- 19 แสดงผลของอัตราการเปลี่ยนแปลงค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (RCA)
การส่งออกสับปะรดกระป๋องโดยเฉลี่ยของประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์และประเทศ
อินโดนีเซีย ไปประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศเยอรมัน ประเทศญี่ปุ่นระหว่างปี 2542-
2546..... 69

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 ขั้นตอนการผลิตสับปะรดกระป๋อง.....	52

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

นอกจากข้าวและพืชไร่ต่างๆ ผลไม้ยังเป็นพืชผลการเกษตรอีกชนิดหนึ่งที่มีบทบาทการนำเงินตราเข้าประเทศจากการส่งออกของผลไม้สดและผลไม้แปรรูป ซึ่งประเทศไทยมีความสามารถในการผลิตสินค้าเกษตรได้เป็นจำนวนมากเนื่องจากมีทรัพยากรทางการเกษตรที่สมบูรณ์ จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ประเทศไทยสามารถส่งออกสินค้าเกษตรได้เป็นจำนวนมากเช่นเดียวกัน

ตาราง 1 มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรกรรมของประเทศไทยอัตราการขยายตัวสินค้าเกษตรกรรมและสัดส่วน สินค้าเกษตรกรรมระหว่างปี 2542-2546

ปี	ทั้งหมด	มูลค่า (ล้านบาท)	อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)	สัดส่วน (ร้อยละ)
2542	2,214,248.70	265,423.90	-10.00	12.00
2543	2,768,064.80	291,956.10	10.00	10.50
2544	2,884,703.90	312,527.80	7.00	10.80
2545	2,923,941.40	305,417.50	-2.30	10.40
2546	3,325,630.10	365,037.50	19.50	11.00

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร ปี 2547

ตาราง 2 มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรกรรมของประเทศไทยระหว่างปี 2542-2546

หน่วย : ล้านบาท					
ประเภทผลิตภัณฑ์	2542	2543	2544	2545	2546
ข้าว	73,812.10	65,556.60	70,095.20	70,004.20	75,776.20
ข้าวโพด	464.40	337.90	2,461.70	1,181.10	1,501.20

ตาราง 2 (ต่อ)

หน่วย : ล้านบาท

ประเภทผลิตภัณฑ์	2542	2543	2544	2545	2546
ถั่ว	808.90	826.20	678.50	784.80	669.20
ผลิตภัณฑ์มันสัมปะหลัง	22,999.90	20,280.10	25,574.50	22,694.90	27,034.10
ผลไม้สดแช่เย็น แช่แข็ง และแห้ง	6,764.90	9,367.60	8,619.80	8,957.80	9,095.80
ผักสดแช่เย็น แช่แข็งและ แห้ง	3,708.30	3,649.20	4,575.10	4,958.30	5,418.50
เครื่องเทศและสมุนไพร	1,359.80	2,140.40	1,607.80	1,421.60	1,536.70
กล้วยไม้	1,194.00	1,458.40	1,789.90	1,985.50	2,361.40
ยางพารา	43,941.70	60,712.00	58,708.00	74,603.60	115,796.90
กาแฟ	1,291.20	1,669.10	166.30	198.50	612.70
ใบยาสูบ	1,803.00	2,349.00	2,537.10	2,641.70	2,829.80
พืชน้ำมัน	437.50	334.10	390.50	380.30	471.50
ปุยพุ่น	33.20	34.60	26.40	25.10	26.30
เมล็ดมะม่วงหิมพานต์	42.50	31.60	14.00	41.80	117.10
ัญญาพืช	208.00	320.70	379.90	465.10	648.10
เมล็ดผักและสปอร์ที่ใช้ สำหรับการเพาะปลูก	890.90	1,004.10	980.40	846.80	1,005.90
ครึ่ง	222.90	444.70	292.20	241.50	376.20
ฝ้าย	119.90	80.30	112.30	226.10	394.00
สินค้ากสิกรรมอื่นๆ	1,078.70	1,300.70	1,641.00	1,971.50	1,578.00
กุ้ง	48,696.20	60,203.00	55,128.20	34,508.90	36,046.40
ปลาหมึก	11,527.70	11,624.20	12,147.20	12,964.30	13,836.00
ปลา	16,356.50	16,590.80	18,164.00	18,908.30	19,324.10
สัตว์น้ำจำพวกครัสเตเชีย	1,891.50	2,489.70	3,799.60	3,298.60	3,310.80

ตาราง 2 (ต่อ)

หน่วย : ล้านบาท

ประเภทผลิตภัณฑ์	2542	2543	2544	2545	2546
แมงกะพรุนแห้ง	384.80	241.00	206.80	285.90	281.60
ตะพาบน้ำ	644.60	720.60	513.30	418.40	168.70
กบ	467.00	167.90	206.60	2.00	46.00
สินค้าประมงอื่นๆ	574.80	732.60	784.40	758.40	597.40
ไก่	21,195.80	24,439.60	35,481.50	36,111.60	40,470.90
เปิดสดแช่เย็นแช่แข็ง	1,137.40	1,065.40	1,642.00	1,824.50	2,381.10
สุกสดแช่เย็นแช่แข็ง	49.30	417.80	842.70	881.60	601.10
กระดูกสัตว์และขนสัตว์ปีก	520.00	123.90	507.50	508.80	510.10
ไข่ไก่สด	32.90	123.90	64.60	68.10	328.70
เนื้อและส่วนต่างๆของสัตว์ที่บริโภคได้	100.40	56.40	63.30	28.40	492.40
สินค้าปศุสัตว์อื่นๆ	663.30	661.30	886.60	1,172.50	1,030.10

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร ปี 2547

หมายเหตุ : สับปะรดอยู่ในส่วนของผลไม้สด แช่เย็น แช่แข็งและแห้ง

จากตาราง 1 การส่งออกสินค้าเกษตรกรรมได้มีการขยายตัวมากขึ้นตามลำดับจากปี 2542 มีมูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรกรรม เท่ากับ 265,423.90 ล้านบาทและในปี 2546 เท่ากับ 365,037.50 ล้านบาท โดยมีมูลค่าการส่งออกของผลไม้สดแช่เย็น แช่แข็งและแห้งที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นดังตาราง 2 จาก 6,764.90 ล้านบาท ในปี 2542 เพิ่มขึ้นเป็น 9,095.80 ล้านบาท ซึ่งการส่งออกสับปะรดนั้นจะมีมูลค่าการส่งออกรวมอยู่ในส่วนนี้ด้วย (ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. 2547)

จึงส่งผลกระทบต่อราคาส่งกลับเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจของไทยอย่างต่อเนื่องแต่การส่งออกสินค้าเกษตรนั้นมีความไม่แน่นอน ซึ่งอยู่นอกเหนือการควบคุมของเกษตรกรผู้ผลิตการเคลื่อนไหวขึ้นลงในระยะสั้นนั้นเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของอุปทานซึ่งไม่สามารถควบคุมได้ การเคลื่อนไหวขึ้นลงเชิงวัฏจักรอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงอุปสงค์เมื่อระบบเศรษฐกิจขยายตัวและหดตัว และแนวโน้มในระยะยาว

ทั้ง อุปสงค์และอุปทานเนื่องจากความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ(ัญชลี บุญมาสู่. 2541:1)

ปัจจุบันการเกษตรของไทยได้เปลี่ยนแปลงเข้าสู่ระบบเกษตรอุตสาหกรรมมากขึ้น สำหรับสินค้าอุตสาหกรรมเกษตรมีหลายชนิด และยังเป็นสินค้าที่มีความสำคัญต่อการส่งออกเป็นอย่างมาก โดยมีมูลค่าการส่งออกในอันดับแรกของประเทศ เป็นต้น

ตาราง 3 มูลค่าสินค้าอุตสาหกรรมเกษตรระหว่างปี 2542-2546

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2542	2543	2544	2545	2546
อาหารทะเลกระป๋อง					
และแปรรูป	76,438.70	82,840.10	89,376.60	86,501.90	88,793.00
ผลไม้กระป๋องและ					
แปรรูป	22,786.60	18,345.20	21,221.60	24,593.20	29,521.70
น้ำตาลทราย	21,677.60	27,032.60	33,276.90	32,044.20	40,363.50
อาหารสัตว์เลี้ยง	9,472.90	11,287.80	11,453.20	12,980.30	14,918.00
ผลิตภัณฑ์ข้าวสาลี					
และอาหารสำเร็จรูป					
อื่นๆ	7,809.60	8,445.10	9,674.60	10,224.10	11,994.30
ผักกระป๋องและแปรรูป					
รูป	5,870.40	6,276.50	6,820.00	6,914.70	7,618.80
นมและผลิตภัณฑ์นม	1,244.70	1,449.70	3,987.40	5,998.40	3,734.90
เครื่องดื่ม	4,361.00	4,842.40	6,025.10	5,337.30	7,334.90
ผลิตภัณฑ์ข้าว	4,280.40	4,852.20	5,166.70	5,570.80	5,584.20
สิ่งปรุงแต่งรสอาหาร	3,200.70	3,615.90	3,962.50	4,445.20	4,763.50
อื่นๆ	19,046.60	18,711.10	22,527.90	24,331.50	44,953.90
มูลค่ารวม	176,189.20	187,698.60	213,492.50	218,941.60	247,586.40

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร ปี 2547

จากตาราง 3 สินค้าอุตสาหกรรมเกษตรนั้นมีมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จากปี 2542 เท่ากับ 176,189.20 ล้านบาท และในปี 2546 เท่ากับ 247,586.40 ล้านบาท (ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. 2547)

ซึ่งสับปะรดก็เป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทยอีกชนิดหนึ่งที่เหมาะสมกับระบบนี้ ดังนั้นจึงเห็นได้จากมูลค่าการส่งออกซึ่งมากเป็นอันดับหนึ่งของมูลค่าการส่งออก ผลไม้กระป๋องและแปรรูปทั้งหมดของไทย โดยสับปะรดจะถูกส่งเข้าแปรรูป เป็นผลิตภัณฑ์สับปะรดชนิดต่างๆ เป็นส่วนใหญ่

ตาราง 4 มูลค่าการส่งออกผลไม้กระป๋องและแปรรูปของไทยระหว่างปี 2542-2546

รายการ	หน่วย : ล้านบาท				
	2542	2543	2544	2545	2546
ผลไม้กระป๋องและแปรรูป	22,786.60	18,345.20	21,221.60	24,593.20	29,535.00
สับปะรดกระป๋อง	11,432.80	7,876.50	8,364.90	8,707.80	10,751.80
เงาะและเงาะสดใส่สับปะรด					
กระป๋อง	397.70	360.20	310.70	427.70	357.30
ผลไม้กระป๋องอื่นๆ	459.60	485.70	823.60	1,241.40	1,018.60
น้ำสับปะรด	3,870.90	2,891.10	2,965.70	3,543.70	5,452.90
น้ำส้มชนิดออเรนจ์	70.50	87.40	91.50	224.50	135.60
น้ำผลไม้ผสม	77.70	21.60	56.10	47.50	75.40
น้ำผลไม้อื่นๆ	1,045.40	1,395.30	1,711.00	2,138.40	2,385.80
ผลไม้แปรรูปอื่นๆ	1,989.30	1,880.50	2,592.00	3,486.70	4,207.30

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร ปี 2547

ตาราง 5 มูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์สับปะรดระหว่างปี 2542-2546

หน่วย: ล้านบาท				
ปี	สับปะรดกระป๋อง	น้ำสับปะรด	สับปะรดแช่แข็ง	สับปะรดสด
2542	11,432.80	3,870.90	72.70	24.50
2543	7,876.50	2,891.10	104.00	67.60
2544	8,364.90	2,965.70	110.80	66.80
2545	8,707.80	3,543.70	90.00	45.30
2546	10,751.80	2,423.50	97.10	52.70

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยความร่วมมือของกรมศุลกากรปี 2547

จากตาราง 4 และตาราง 5 จะเห็นได้ว่าประเทศไทยนั้นมีมูลค่าการส่งออกผลไม้กระป๋องและแปรรูปที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยมีมูลค่าการส่งออกเท่ากับ 22,786.60 ล้านบาท เพิ่มขึ้นเป็น 29,535.00 ล้านบาท แต่ในส่วนของมูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องนั้นประเทศไทยกลับมีมูลค่าการส่งออกที่มีแนวโน้มลดลงโดยในปี 2542 มีมูลค่าการส่งออกเท่ากับ 11,432.80 ล้านบาท ลดลงเหลือ 10,751.80 ล้านบาท ในปี 2546 (ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. 2547)

ซึ่งในขณะนี้ มีโรงงานแปรรูปสับปะรดกระป๋องทั้งหมดประมาณ 27 โรงงาน และมีความต้องการสับปะรดประมาณปีละ 1.6-1.8 ล้านตันในขณะที่มีพื้นที่เพาะปลูกประมาณ 600,000 ไร่ (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2547)

ตาราง 6 ข้อมูลพื้นที่เก็บเกี่ยว ผลผลิตที่ได้ระหว่างปี 2542-2546

ปี	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)
2542	606,883	2,371,791
2543	610,552	2,248,375
2544	574,363	2,078,286

ตาราง 6 (ต่อ)

ปี	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)
2545	496,664	1,738,833
2546	508,877	1,899,424

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักเศรษฐกิจการเกษตร ปี 2547

จากตาราง 6 จะเห็นได้ว่าใน ปี 2542 นั้นประเทศไทยมีพื้นที่เก็บเกี่ยวเท่ากับ 606,883 ไร่ มีผลผลิตเท่ากับ 2,371,791 ตัน โดยการเพาะปลูกสับปะรดของเกษตรกรนั้นจะขึ้นอยู่กับดินฟ้าอากาศ ส่งผลให้มีพื้นที่เก็บเกี่ยวลดลง และผลผลิตต่ำลงทำให้ผลผลิตในการเก็บเกี่ยว เริ่มลดลงเนื่องจากในปี 2546 ประเทศไทยประสบกับปัญหาน้ำท่วม ส่งผลให้พื้นที่เก็บเกี่ยวลดลงเหลือ 508,877 ไร่ และมีผลผลิตลดลงเหลือ 1,899,424 ตัน (ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. 2547)

อุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋อง เริ่มมีการผลิตตั้งแต่ประมาณ ปี 2510 ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งการผลิตในช่วงแรกนั้นประสบกับปัญหาวัตถุดิบไม่เพียงพอต่อความต้องการ จึงส่งผลให้ราคาสับปะรดสูงขึ้น ทำให้เกษตรกรสนใจปลูกสับปะรดมากขึ้นจนทำให้อุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องขยายตัวเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จนกลายเป็นผู้ส่งออกรายใหญ่ของโลกตั้งแต่ปี 2529 จนถึงปัจจุบัน โดยมีตลาดการส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา เยอรมัน และ ญี่ปุ่น เป็นต้น

ตาราง 7 มูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องของไทยไปยังประเทศคู่ค้าที่สำคัญระหว่างปี 2542-2546

หน่วย : ล้านบาท					
ประเทศ	2542	2543	2544	2545	2546
สหรัฐอเมริกา	2,669.20	1,746.30	1,818.00	2,116.30	2,636.30
เยอรมัน	1,579.90	938.90	978.70	900.00	1,035.90
ญี่ปุ่น	871.50	746.70	813.50	759.90	688.60
เนเธอร์แลนด์	991.30	628.30	500.80	380.70	587.20
แคนาดา	413.80	352.70	431.10	497.40	485.90

ตาราง 7 (ต่อ)

หน่วย : ล้านบาท

ประเทศ	2542	2543	2544	2545	2546
ไต้หวัน	344.30	223.00	190.50	-	-
สหราชอาณาจักร	662.80	369.50	353.20	356.30	197.30
ฝรั่งเศส	363.00	317.60	325.90	305.30	274.20
สเปน	502.60	231.30	206.40	-	-
ซาอุดีอาระเบีย	-	-	-	-	-
ฟินแลนด์	218.60	174.60	204.00	-	-
รัสเซีย	-	15.70	148.00	179.30	344.00
ออสเตรเลีย	-	-	-	75.80	98.00
โปรแลนด์	-	42.80	151.30	177.10	260.50
เบลเยียม	279.30	-	-	-	-
ทั้งหมด	11,432.80	7,876.50	8,364.90	8,707.80	10,751.80

ที่มา : กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ ปี 2547

จากตาราง 7 ประเทศไทยมีมูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องตั้งแต่ปี 2542 เป็นต้นมามีมูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จากมูลค่าการส่งออก 11,432.80 ล้านบาท ในปี 2542 ลดลงเหลือ 7,876.50 ล้านบาทในปี 2543 และปรับตัวเพิ่มขึ้นเท่ากับ 10,751.80 ล้านบาท ปี 2546 โดยมีมูลค่าการส่งออกไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาแนวโน้มลดลงจากปี 2542 มีมูลค่าการส่งออกเท่ากับ 2,669.20 ล้านบาท ลดลงเหลือ 2,636.30 ล้านบาทในปี 2546 ส่วนประเทศเยอรมัน ประเทศไทยมีมูลค่าการส่งออกมีแนวโน้มลดลงซึ่งในปี 2542 ประเทศไทยมีมูลค่าการส่งออกเท่ากับ 1,579.90 ล้านบาท ลดลงเหลือ 1,035.90 ล้านบาท และประเทศญี่ปุ่นประเทศไทยมีมูลค่าการส่งออก ลดลงเช่นกัน โดยมีมูลค่าการส่งออกในปี 2542 เท่ากับ 871.50 ล้านบาท ลดลงเหลือ 688.60 ล้านบาทในปี 2546 (ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. 2547)

แต่มีอัตราการขยายตัวที่เพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง เนื่องจากการผลิตสับปะรดกระป๋องล้นตลาด จึงมีการแข่งขันที่ค่อนข้างรุนแรงโดย ผู้ส่งออกทำการขายตัดราคาระหว่างผู้ส่งออกส่งผลให้ราคาสับปะรดกระป๋องต่ำลงเพื่อที่จะระบายสินค้าของตนเองให้หมด จึงทำให้ในปี 2538 ประเทศ

ไทยประสบปัญหาการกีดกันทางการค้าเนื่องจากประเทศผู้นำเข้า เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกาได้ใช้มาตรการเก็บภาษีตอบโต้การทุ่มตลาดสับประรดกระป๋องของไทย โดยการเก็บภาษีตอบโต้การทุ่มตลาด (Anti – Dumping Duty : AD) ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2538 และสหภาพยุโรปได้ตัดสินสิทธิพิเศษภาษีศุลกากรทั่วไป (Generalized System of Preferences : GSP) กลุ่มสินค้าเกษตร โดยรวมถึงสับประรดกระป๋องด้วย (เริ่มตั้งแต่ 1 มกราคม 2542) ส่งผลให้การส่งออกของไทยมีแนวโน้มลดลง ในขณะที่ประเทศคู่แข่งในภูมิภาคเดียวกัน เช่น ประเทศฟิลิปปินส์ และ ประเทศอินโดนีเซีย มีแนวโน้มสูงขึ้น

จากปัญหาต่างๆ ซึ่งส่งผลกระทบต่อมูลค่าการส่งออกสับประรดกระป๋อง ของประเทศไทย ดังนั้นจึงทำให้สนใจที่จะศึกษาการส่งออกสับประรดกระป๋องของไทยว่าที่ผ่านมามีสภาพทั่วไปของการผลิต การส่งออก ตลอดจนปัญหาอุปสรรคต่างๆที่ส่งผลต่อการผลิตและการส่งออกสับประรดกระป๋องเป็นอย่างไร ศึกษาถึงความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกสับประรดกระป๋องของประเทศไทยว่ายังมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบอยู่หรือไม่ และศึกษาอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกสับประรดกระป๋องโดยเฉลี่ยกับอัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบการส่งออกสับประรดกระป๋องโดยเฉลี่ย โดยคาดว่าข้อมูลที่ได้จากการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์ในการวางแผนและปรับปรุงทางด้านการจัดการด้านการผลิต การส่งออกสับประรดกระป๋องของประเทศไทยต่อไปในอนาคต

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปเกี่ยวกับการผลิต และการส่งออกตลอดจนถึง ปัญหาและอุปสรรคในการผลิตและการส่งออกสับประรดกระป๋องของประเทศไทยระหว่างปี 2542 – 2546
2. เพื่อศึกษาความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกสับประรดกระป๋องของประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซีย ในตลาดนำเข้าสับประรดกระป๋องของสหรัฐอเมริกา ประเทศเยอรมัน และประเทศญี่ปุ่นระหว่างปี 2542 - 2546
3. เพื่อศึกษาอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกสับประรดกระป๋องโดยเฉลี่ยกับอัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบการส่งออกสับประรดกระป๋องโดยเฉลี่ยของประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศ

อินโดนีเซีย ในตลาดนำเข้าสับปะรดกระป๋องของประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศเยอรมัน และประเทศญี่ปุ่นระหว่างปี 2542 - 2546

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการวิจัยจะทำให้ทราบถึง สภาพทั่วไปเกี่ยวกับการผลิต และการส่งออกตลอดจนถึง ปัญหาและอุปสรรคในการผลิต และการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ ในการแก้ไขปัญหามาการผลิตและการส่งออก นอกจากนี้ยังทำให้ทราบถึง สถานะความได้เปรียบโดย เปรียบเทียบในการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยเทียบกับการส่งออกสับปะรดกระป๋องของ ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซีย และทราบถึงอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออก สับปะรดกระป๋องโดยเฉลี่ยกับอัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบการ ส่งออกสับปะรดกระป๋องโดยเฉลี่ยของประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซีย เพื่อ แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการผลิตและการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศผู้ส่งออก ซึ่งผล ของการวิจัยจะเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการวางแผนและปรับปรุงทางด้านการจัดการด้านการผลิต และการส่งออกสับปะรดกระป๋องให้มีประสิทธิภาพ และมีขีดความสามารถในการแข่งขันเพิ่มขึ้น และ เป็นประโยชน์กับผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน เป็นต้น

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เลือกศึกษาสินค้า รหัส HS 2008.20 (สับปะรดกระป๋อง) ส่วนประเทศที่นำเข้าที่ สำคัญเลือกทำการศึกษามี 3 ประเทศ คือ ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศเยอรมัน และประเทศญี่ปุ่น และประเทศคู่แข่งในภูมิภาคเดียวกันที่สำคัญ เลือกทำการศึกษามี 2 ประเทศ คือ ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซีย โดยใช้ระยะเวลาในการศึกษาระหว่างปี 2542 – 2546 เป็นระยะเวลาทั้งสิ้น 5 ปี

ตัวแปรที่ศึกษา

1. สภาพทั่วไปของการผลิต การส่งออก ปัญหาและอุปสรรค

1.1 การผลิต

1.1.1 ชนิดของสับปะรดกระป๋อง

1.1.2 วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต

1.1.3 ต้นทุนที่ใช้ในการผลิต

1.1.4 ขั้นตอนการผลิต

1.1.5 กำลังการผลิต

1.2 การส่งออก

1.2.1 ปริมาณการส่งออก

1.2.2 ราคาส่งออก

1.2.3 ตลาดส่งออกที่สำคัญ

1.3 ปัญหาและอุปสรรค

1.3.1 ปัญหาและอุปสรรคการผลิต

1.3.1.1 ด้านวัตถุดิบ

1.3.1.2 ด้านต้นทุน

1.3.1.3 ผู้ประกอบการขาดสภาพคล่องทางการเงิน

1.3.2 ปัญหาและอุปสรรคการส่งออก

1.3.2.1 การกีดกันทางการค้าจากประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญ

2. ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ

2.1 ค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ

3. อัตราการเปลี่ยนแปลงโดยเฉลี่ยของ

3.1 มูลค่าการส่งออก

3.2 ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (Comparative Advantage) หมายถึง ความสามารถของประเทศใดประเทศหนึ่งในการผลิตสินค้าและบริการด้วยต้นทุนที่ต่ำกว่าประเทศอื่นๆ ลักษณะของความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบนี้ชี้ให้เห็นถึงความสามารถในการผลิต และการส่งออกสินค้านั้นๆ โดยแสดงผลด้วยค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (RCA) ถ้าประเทศใดมีค่า $RCA > 1$ แสดงว่าประเทศนั้นมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ หรือมีความสามารถในการผลิต และการส่งออกสินค้านั้น และถ้าประเทศใดมีค่า $RCA < 1$ แสดงว่าประเทศนั้นไม่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ หรือไม่มีความสามารถในการผลิต และการส่งออกสินค้านั้น

2. HS 2008.20 หมวดสินค้าของสับปะรดกระป๋องที่จำแนกภายใต้ ระบบ Harmonized System (HS) ในพิกัดศุลกากร ตามประกาศกระทรวงการคลัง

3. ภาษีตอบโต้การทุ่มตลาด (Anti-Dumping Duty: AD) หมายถึง ภาษีตอบโต้การทุ่มตลาดที่เรียกเก็บจากผู้นำเข้าสินค้าจากต่างประเทศ เนื่องจากผู้ส่งออกในต่างประเทศได้ส่งสินค้านั้น

เข้ามาเพื่อประโยชน์ในทางพาณิชย์ ในราคาที่ต่ำกว่าราคาจำหน่ายในประเทศของตน หรือในราคาที่ต่ำกว่าต้นทุนการผลิต

4. สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรทั่วไป (Generalized System of Preferences : GSP) หมายถึง ประเทศพัฒนาแล้วให้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรแก่สินค้าที่มีแหล่งกำเนิดในประเทศที่กำลังพัฒนา โดยลดหย่อนหรือยกเว้นอากรขาเข้าแก่สินค้า ที่อยู่ในข่ายได้รับสิทธิพิเศษทางการค้า ทั้งนี้ ประเทศผู้ให้สิทธิพิเศษจะเป็นผู้ให้แต่เพียงฝ่ายเดียว ไม่หวังผลตอบแทนใดๆทั้งสิ้น

5. ตลาดนำเข้า หมายถึง ประเทศที่นำเข้าสับปะรดกระป๋อง คือประเทศสหรัฐอเมริกา เยอรมัน และญี่ปุ่น

6. การส่งออก หมายถึง ประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซีย ผลิตสับปะรดกระป๋องและส่งไปจำหน่ายยังประเทศสหรัฐอเมริกา เยอรมัน และญี่ปุ่น

7. การนำเข้า หมายถึง ประเทศสหรัฐอเมริกา เยอรมัน และญี่ปุ่นนำเข้าสับปะรดกระป๋องจากประเทศไทย เยอรมัน และญี่ปุ่น

8. ต้นทุนการผลิต หมายถึง ค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่ใช้ในการผลิตสับปะรดกระป๋อง

9. ขั้นตอนการผลิต หมายถึง การนำสับปะรดสดเข้ากระบวนการผลิตต่างๆให้กลายเป็นสับปะรดกระป๋อง

10. กำลังการผลิต หมายถึง จำนวนสับปะรดกระป๋องทั้งหมดที่โรงงานผลิตสับปะรดกระป๋องสามารถผลิตออกมาจำหน่าย โดยมีหน่วยเป็น ตัน

11. ราคาส่งออก หมายถึง ราคาสับปะรดกระป๋องที่ส่งออกไปจำหน่ายยัง ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศเยอรมัน และประเทศญี่ปุ่นจากประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งในแต่ละตลาดนำเข้า และประเทศผู้ส่งออกราคาจะแตกต่างกัน โดยมีหน่วยเป็น ดอลลาร์สหรัฐฯ

12. ผู้ประกอบการขาดสภาพคล่องทางการเงิน หมายถึง เจ้าของหรือผู้บริหารโรงงานผลิตสับปะรดกระป๋องไม่มีเงินสดพอที่จะจ่ายชำระหนี้ หรือ ภาระหนี้ผูกพันที่มีอยู่เมื่อถึงกำหนด

13. การกีดกันทางการค้า หมายถึง ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศเยอรมัน และประเทศญี่ปุ่น ได้พยายามกำหนดกฎระเบียบและมาตรฐานในการนำเข้าสับปะรดกระป๋องจากประเทศไทย เพื่อที่จะนำเข้าสับปะรดกระป๋องจากประเทศไทยในราคาต่ำ

14. ผลิตภัณฑ์ หมายถึง สับปะรดกระป๋อง

15. การผลิต หมายถึง ขั้นตอนการผลิตสับปะรดกระป๋อง

16. วัตถุดิบ หมายถึง สับปะรดสด

17. USFDA (United state Food and Drug Administrator) องค์การอาหารและยาแห่งสหรัฐอเมริกา

18. GMP (Good Manufacturing Practice) หมายถึง มาตรการด้านสุขอนามัย โดยกำหนดมาตรฐานของโรงงานที่ดีที่จะผลิตสินค้าประเภทอาหาร

19. Japanese Agriculture standards : JAS : หมายถึง มาตรฐานทางด้านคุณภาพสินค้าเกษตร ซึ่งเป็นระบบการกำหนดมาตรฐาน ให้เป็นไปตามความสมัครใจ

20. Free on board : FOB หมายถึง ผู้ขายมีภาระรับผิดชอบต้องส่งมอบของลงเรือ ณ ท่าส่งออกที่ได้ระบุไว้ ส่วนผู้ซื้อจะต้องรับภาระค่าใช้จ่ายค่าระวางเรือขนส่งรวมถึงความเสี่ยงต่อความเสียหายหรือสูญหายของของที่เกิดขึ้น

21. GATT (General Agreement on Tariffs and Trade) หมายถึง องค์การความตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า ซึ่งจัดตั้งขึ้น โดยไม่มีกฎหมายรองรับ มีสำนักเลขาธิการตั้งที่ นครเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ เพื่อทำหน้าที่ บริหารความตกลง GATT ค.ศ. 1947 และกำกับดูแลให้ประเทศสมาชิกปฏิบัติตามพันธกรณีต่างๆ ภายใต้ความตกลง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ปัจจุบัน GATT ได้สิ้นสุดไปแล้วโดยมี WTO หรือองค์การการค้าโลก มาทำหน้าที่แทน

22. FAO (Food and Agriculture Organization) หมายถึง องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ

23. อัตราการเปลี่ยนแปลงโดยเฉลี่ย หมายถึง ค่าเฉลี่ยของร้อยละของมูลค่าการส่งออก สับปะรดกระป๋อง และค่าเฉลี่ยของร้อยละของดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบการส่งออกสับปะรดกระป๋องในระยะเวลา 5 ปี คือ ปี 2542-2546

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งศึกษาเป็น 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 เป็นการศึกษาถึงสภาพทั่วไปของการผลิต การส่งออก ปัญหาและอุปสรรคสับปะรดกระป๋องของไทยระหว่างปี 2542 ถึง 2546 ดังนี้

1. สภาพทั่วไปของการผลิต การส่งออก ปัญหาและอุปสรรค
 - 1.1 การผลิต
 - 1.1.1 ชนิดของสับปะรดกระป๋อง
 - 1.1.2 วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต
 - 1.1.3 ต้นทุนที่ใช้ในการผลิต
 - 1.1.4 ขั้นตอนการผลิต
 - 1.1.5 กำลังการผลิต
 - 1.2 การส่งออก
 - 1.2.1 ปริมาณการส่งออก
 - 1.2.2 ราคาส่งออก
 - 1.2.3 ตลาดส่งออกที่สำคัญ
 - 1.3 ปัญหาและอุปสรรคการผลิต
 - 1.3.1 ด้านวัตถุดิบ
 - 1.3.2 ด้านต้นทุน
 - 1.3.3 ผู้ประกอบการขาดสภาพคล่องทางการเงิน
 - 1.4 ปัญหาและอุปสรรคการส่งออก
 - 1.4.1 การกีดกันทางการค้าจากประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญ

ส่วนที่ 2 เป็นการศึกษาถึงความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกของประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซียในตลาดนำเข้าสับปะรดกระป๋องของประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศเยอรมัน และประเทศญี่ปุ่นระหว่างปี 2542 ถึง 2546 โดยมีสูตรในการคำนวณดังนี้ (เกษร จันทรภูธรรัตน์. 2528:38)

2. ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ

: สูตรหาค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ

$$RCA_{ik} = (X_{ik} / X_i) / (M_{wk} / M_w)$$

RCA_{ik} = ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบสินค้า k ของประเทศ i ในประเทศ w

X_{ik} = มูลค่าการส่งออกสินค้า k ของประเทศ i ไปยังประเทศ w

X_i = มูลค่าการส่งออกสินค้าทั้งหมดของประเทศ i ไปยังประเทศ w

M_{wk} = มูลค่าการนำเข้าสินค้า k ทั้งหมดของประเทศ w

M_w = มูลค่าการนำเข้าสินค้าทั้งหมดของประเทศ w

ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ

$RAC > 1$ ประเทศ i มีความ

ได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกสินค้า k ไปยังประเทศ w

เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น

$RAC < 1$ ประเทศ i ไม่มีความ

ได้เปรียบโดยเปรียบเทียบหรือ

เสียเปรียบในการส่งออกสินค้า k

ไปยังประเทศ w เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ

ในที่นี้ k = สินค้าที่นำมาพิจารณา

i = ประเทศผู้ส่งออก

w = ประเทศผู้นำเข้า

ส่วนที่ 3 เป็นการศึกษาถึงอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องโดยเฉลี่ยกับอัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบการส่งออกสับปะรดกระป๋องโดยเฉลี่ยของประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซียในตลาดนำเข้าประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศเยอรมัน ประเทศญี่ปุ่นระหว่างปี 2542 – 2546 โดยมีสูตรในการคำนวณดังนี้ (วิรัตน์ ชาญศิริรัตน. 2547:45)

3.1 อัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องโดยเฉลี่ย

$$\begin{array}{l} \text{อัตราการเปลี่ยนแปลงของ} \\ \text{มูลค่าการส่งออกสับปะรด} \\ \text{กระป๋อง} \end{array} = \frac{\text{หลังการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋อง} - \text{ก่อนการเปลี่ยนแปลงมูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋อง}}{\text{ก่อนการเปลี่ยนแปลงมูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋อง}} \times 100$$

$$\begin{array}{l} \text{อัตราการเปลี่ยนแปลงของ} \\ \text{มูลค่าการส่งออกสับปะรด} \\ \text{กระป๋องโดยเฉลี่ย} \end{array} = \frac{\text{อัตราการเปลี่ยนแปลงมูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องรวม}}{\text{จำนวนปีทั้งหมด}}$$

3.2 อัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบการส่งออกสับปะรดกระป๋องโดยเฉลี่ย

$$\begin{array}{l} \text{อัตราการเปลี่ยนแปลง} \\ \text{ของดัชนีความได้เปรียบ} \\ \text{โดยเปรียบเทียบ} \end{array} = \frac{\text{หลังการเปลี่ยนแปลงของดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ} - \text{ก่อนการเปลี่ยนแปลงของดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ}}{\text{ก่อนการเปลี่ยนแปลงของดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ}} \times 100$$

$$\begin{array}{l} \text{อัตราการเปลี่ยนแปลงของ} \\ \text{ดัชนีความได้เปรียบโดย} \\ \text{เปรียบเทียบโดยเฉลี่ย} \end{array} = \frac{\text{อัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบรวม}}{\text{จำนวนปีทั้งหมด}}$$

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาการวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบการส่งออกสับปะรดกระป๋องของไทยระหว่างปี 2542 ถึง 2546 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดและนำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. สภาพทั่วไปของอุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องระหว่างปี 2537 - 2541
2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
 - 2.1 ทฤษฎีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (Comparative Advantage Theory)
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. สภาพทั่วไปของอุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องระหว่างปี 2537 – 2541

อุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องเริ่มมีมาประมาณ ปี 2510 โดยมีแหล่งผลิตจังหวัดแรก คือ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต คือ สับปะรดสด การปลูกสับปะรดสด ตั้งเดิมนั้นมีแหล่งกำเนิดที่ทวีปอเมริกาใต้ ส่วนประเทศไทยนั้นในอดีตจะปลูกสับปะรดเพื่อบริโภคสด โดยจะปลูกสับปะรดเป็นพืชแซมในไร่หรือร่องสวนแต่ภายหลัง จึงได้มีการพัฒนามาเป็นการปลูกเพื่อป้อนโรงงานแปรรูปเป็นสับปะรดชนิดต่างๆเป็นหลัก และจังหวัดที่มีการเพาะปลูกมากที่สุด คือ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ราชบุรี เพชรบุรี ชลบุรี และลำปาง เป็นต้น

ตาราง 8 ข้อมูลพื้นที่เก็บเกี่ยว ผลผลิตที่ได้ และผลผลิตต่อไร่ระหว่างปี 2537 – 2541

ปี	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิตที่ได้ (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)
2537	620,591	2,370,415	3,820
2538	565,584	2,087,707	3,691
2539	520,879	1,986,704	3,814
2540	529,361	2,083,390	3,936
2541	511,710	1,787,442	3,493

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ปี 2542

จากตาราง 8 ในระหว่าง ปี 2537 – 2541 ประเทศไทยมีพื้นที่ในการเพาะปลูกมีปริมาณลดลง เนื่องจากประสบกับภาวะความแห้งแล้ง จะเห็นได้จากปี 2537 นั้นมีพื้นที่เก็บเกี่ยว 620,591 ไร่ ได้ผลผลิต 2,370,415 ตัน แต่ใน ปี 2541 มีพื้นที่เก็บเกี่ยวลดลงเหลือ 511,710 ไร่ได้ผลผลิต 1,787,442 ตัน (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2542)

การผลิตสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย จะทำการผลิตที่สอดคล้องกับฤดูกาลผลิตสับปะรดสดซึ่งจะมีโรงงานที่ทำการผลิตสับปะรดอยู่ 2 ประเภท คือ ประเภทแรกจะทำการผลิตสับปะรดกระป๋องเพียงอย่างเดียว ส่วนประเภทที่สองจะผลิตทั้งสับปะรดกระป๋อง และผลไม้กระป๋องชนิดอื่นๆ ด้วย แต่โรงงานส่วนใหญ่ จะเป็นประเภทที่สองมากกว่าประเภทแรก ซึ่งโรงงานที่ผลิตจะตั้งอยู่ใกล้กับแหล่งเพาะปลูกสับปะรดสด ตามจังหวัดต่างๆที่เพาะปลูกสับปะรดสด เนื่องจากสับปะรดนั้นเน่าเสียได้ง่าย ปัญหาการผลิตสับปะรดกระป๋องนั้นส่วนใหญ่ จะเกิดจากปริมาณของสับปะรดที่ส่งป้อนโรงงานมีไม่สม่ำเสมอตลอดปี ขนาดของสับปะรดสดที่ส่งโรงงานไม่ได้มาตรฐานและโรงงานขนาดใหญ่ที่ผลิต ขาดสภาพคล่องทางการเงินเนื่องจากหนี้ที่สะสมไว้เดิม

การส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย จะผลิตเพื่อส่งออกจำหน่ายยังต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากประชาชนในประเทศนิยมบริโภคสดมากกว่าสับปะรดกระป๋องโดยมีตลาดส่งออกที่สำคัญ คือ ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศเยอรมัน และประเทศญี่ปุ่น อันดับ 1 คือประเทศสหรัฐอเมริกา รองลงมา คือ ประเทศเยอรมัน และประเทศญี่ปุ่น ส่วนราคาการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยนั้นจะขึ้นอยู่กับชนิดของสับปะรดกระป๋องและประเทศที่สั่งซื้อเป็นผลเนื่องมาจากค่าระวางเรือขนส่งสับปะรดกระป๋อง จากประเทศผู้ผลิตกับประเทศผู้สั่งซื้อ โดยประเทศไทยจะส่งออกในราคา FOB

ตาราง 9 ปริมาณการส่งออกสับปะรดกระป๋องระหว่าง ปี 2537 - 2541 แยกเป็นรายประเทศ

ปริมาณ : ตัน					
ประเทศ	2537	2538	2539	2540	2541
สหรัฐอเมริกา	350,141	96,521	66,323	40,905	24,885
เยอรมัน	58,591	53,654	60,783	38,456	46,230
ญี่ปุ่น	55,167	37,615	25,951	21,048	17,068
เนเธอร์แลนด์	36,096	37,172	37,399	25,205	18,095
อังกฤษ	11,772	13,592	14,254	16,044	16,308

ตาราง 9 (ต่อ)

ประเทศ	ปริมาณ : ตัน				
	2537	2538	2539	2540	2541
ฝรั่งเศส	12,180	10,376	11,775	11,390	11,416
สเปน	11,515	9,337	5,904	70,367	8,239
เบลเยียม	4,304	4,521	5,317	5,860	6,375
อิตาลี	9,288	9,722	8,152	5,013	6,379
ฟินแลนด์	9,033	5,012	7,383	5,198	4,676
สวีเดน	8,031	3,874	4,507	4,858	3,911
เดนมาร์ก	3,971	3,017	2,884	10,242	2,442
ทั้งหมด	707,260	383,990	250,632	346,925	279,513

ที่มา : กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ ปี 2542

จากตาราง 9 ในระหว่างปี 2537 – 2541 ประเทศไทยมีปริมาณการส่งออก เพิ่มขึ้นทุกปี จนกระทั่ง ปี 2537 มีปริมาณการส่งออกสูงถึง 707,260 ตัน แต่หลังจากนั้นปริมาณการส่งออกก็ได้เริ่ม ลดลงเรื่อยๆ จนกระทั่ง ปี 2541 มีปริมาณการส่งออกลดลงเหลือ 279,513 ตัน (กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์. 2542)

โดยประเทศไทยมีตลาดนำเข้าสับปะรดกระป๋องที่สำคัญได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศเยอรมัน และประเทศญี่ปุ่น

ตาราง 10 ปริมาณการนำเข้าสับปะรดกระป๋องของประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศเยอรมัน และประเทศญี่ปุ่น จากประเทศไทยระหว่าง ปี 2537-2541

หน่วย : เมตริกตัน

ประเทศ	สหรัฐอเมริกา	เยอรมัน	ญี่ปุ่น
2537	154,200	52,000	20,299
2538	99,565	39,822	36,548
2539	78,808	53,658	26,421
2540	75,783	28,739	21,248
2541	49,447	37,179	19,494
ทั้งหมด	457,803	211,398	124,010

ที่มา : Foreign Agriculture Trade of the United state, Euro stat,

Japan tariff Association. 1999

ประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศคู่ค้าที่สำคัญซึ่งเป็นตลาดส่งออกสับปะรดกระป๋องที่สำคัญมากของประเทศไทย เป็นตลาดที่มีความต้องการบริโภคสับปะรดกระป๋องมากที่สุด การบริโภคมักจะเน้นทางด้านคุณภาพเป็นหลัก ในประเทศสหรัฐอเมริกา มีแหล่งผลิตสับปะรดกระป๋องเพียงแห่งเดียว คือ ในฮาวาย เนื่องจากเป็นแหล่งเดียวที่ปลูกสับปะรดสดได้แต่มีต้นทุนการผลิตสูง ทำให้บริษัทที่ทำการผลิตสับปะรดกระป๋องในฮาวาย คือ Dole และ Dole monte จึงได้ย้ายฐานการผลิตไปยังประเทศอื่นๆ เช่น ประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศเม็กซิโก จากตาราง 10 ประเทศสหรัฐอเมริกามีปริมาณการนำเข้าในระหว่างปี 2537 – 2541 ที่มีแนวโน้มลดลง จากปี 2537 มีปริมาณการนำเข้า 154,200 เมตริกตัน ลดลงเหลือ 49,447 เมตริกตันในปี 2541 (Foreign Agriculture Trade of the United State. 1999)

ข้อกำหนดต่างๆในการนำเข้าสับปะรดกระป๋องของประเทศสหรัฐอเมริกาได้กำหนดมาตรฐานการนำเข้าตามมาตรฐาน USFDA (United State Food and Drug Administrator) โดยประเทศสหรัฐอเมริกาได้ให้มาตรการการกีดกันทางการค้าทั้งใช้ภาษีและไม่ใช้ภาษี คือ พันธกรณีภายหลังการเจรจาอบอุกรภัยหรือการลดอัตราภาษีตามข้อตกลงของ GATT ซึ่งประเทศสหรัฐอเมริกาต้องลดภาษีศุลกากร ของสับปะรดกระป๋องลงจาก 0.55 เซ็นต์ต่อกิโลกรัม เหลือ 0.35 เซ็นต์ต่อกิโลกรัม ตั้งแต่ปี

2538 มาตรการทางด้านสุขอนามัย โดยมีกฎระเบียบให้ผู้จำหน่ายอาหารต้องปฏิบัติตามระบบมาตรฐานสินค้าที่เรียกว่า GMP (Good Manufacturing Practice) เป็นการระบุมาตรฐานสำหรับหลักปฏิบัติที่ดีของโรงงานและการต่อต้านการทุพตลาด โดยใช้มาตรการการเก็บภาษีตอบโต้การทุพตลาด หรือ AD (Anti – dumping Duty) ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ปี 2538 ซึ่งการเก็บภาษี ดังกล่าว ส่งผลต่อการส่งออกทำให้ปริมาณการส่งออก ลดลง (กรมการค้าต่างประเทศ. 2542)

ประเทศเยอรมัน เป็นประเทศที่เป็นตลาดส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยรองลงมาจากประเทศสหรัฐอเมริกา และเป็นประเทศที่ประเทศไทยส่งออกมากที่สุด ในตลาดสหภาพยุโรป เนื่องจากประเทศเยอรมันไม่สามารถผลิตสับปะรดได้เองจึงต้องนำเข้าทั้งหมด ซึ่งเน้นการนำเข้าทางด้านราคา ดังนั้นประเทศเยอรมันจึงนำเข้าสับปะรดที่มีราคาต่ำ เช่น สับปะรดชิ้นใหญ่ (Chunk) ชิ้นคละ (Pisces) และชิ้นย่อย (Crush) ในแต่ละปีความต้องการสับปะรดกระป๋องของประเทศเยอรมัน มีการเปลี่ยนแปลงไม่แน่นอน ส่งผลให้การนำเข้าสับปะรดกระป๋องของประเทศเยอรมันจากตาราง 10 ในระหว่าง 2537 – 2541 มีแนวโน้มลดลงจาก 52,000 เมตริกตัน ในปี 2537 เหลือ 37,179 เมตริกตัน ในปี 2541 (Euro stat. 1999)

ข้อกำหนดต่างๆ ในการนำเข้าของประเทศไทย ได้ใช้มาตรการการกีดกันทางการค้าที่ใช้ภาษีและไม่ใช้ภาษี คือ ระบบการให้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรทั่วไป (GSP) ซึ่งประเทศไทยถูกตัดสิทธิ ตั้งแต่ ปี 2540 ทำให้ปริมาณการนำเข้าจาก ประเทศไทยมีแนวโน้มลดลง (กรมการค้าต่างประเทศ. 2542)

ประเทศญี่ปุ่น เน้นตลาดส่งออกที่ประเทศไทยส่งออกเป็นอันดับที่ 3 มีปริมาณการส่งออกที่สูงอีกประเทศหนึ่งซึ่งการบริโภคมักจะเน้นในเรื่องของรสชาติและคุณภาพสูง

เนื่องจากผลไม้ภายในประเทศมีรสชาติหวานตามธรรมชาติ น้อยกว่าผลไม้จากต่างประเทศ ทำให้ประเทศญี่ปุ่นต้องนำเข้าผลไม้กระป๋องจากต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ส่งผลให้ปริมาณการนำเข้าของประเทศไทยจากตาราง 10 ในระหว่างปี 2537 – 2538 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ในปี 2537 มีปริมาณนำเข้า 20,299 เมตริกตัน เพิ่มขึ้นเป็น 36,548 เมตริกตัน ในปี 2538 แต่ในปี 2539 มีแนวโน้มการนำเข้าเริ่มลดลงเหลือ 26,421 เมตริกตัน จนถึงปี 2541 มีปริมาณนำเข้าลดลงเหลือ 19,494 เมตริกตัน (Japan tariff Association. 1999)

ข้อกำหนดต่างๆ ในการนำเข้าของประเทศไทยทั้งที่ใช้ภาษีและไม่ใช้ภาษี คือ พันธกรณีภายหลังจากการเจรจารอบอุรุกวัย หรือการลดภาษีตามข้อตกลงของ GATT ซึ่งญี่ปุ่นต้องลดภาษีศุลกากรของสับปะรดกระป๋องลงจากร้อยละ 30 เหลือร้อยละ 27 โดยเริ่มตั้งแต่ปี 2538 เป็นระยะเวลา 6 ปี (สิ้นสุดปี 2544) กฎหมายว่าด้วยมาตรฐาน คุณภาพสินค้าเกษตร (Japanese Agriculture

Standards : JAS) ซึ่งเป็นระบบการกำหนดมาตรฐาน ให้เป็นไปตามความสมัครใจ (กรมการค้าต่างประเทศ. 2542)

ปัญหาการส่งออก ส่วนใหญ่ มักจะเกิดจากต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น เนื่องจากภาวะค่าขนส่งที่เพิ่มขึ้น ข้อกำหนดในการนำเข้าจากประเทศผู้นำเข้า เช่น การกำหนดโควต้า การตั้งกำแพงภาษี เป็นต้น ผู้ส่งออกยังขาดความร่วมมือกันอย่างจริงจังในการส่งออก ลักษณะของการค้าขายส่งผลให้ปริมาณการส่งออกลดลงทำให้ประเทศไทยต้องเสียเงินตราที่ควรจะได้รับ เนื่องจากการซื้อขายต้องทำสัญญาล่วงหน้า และปัญหาทางด้านตัวผลิตภัณฑ์ เช่น ปัญหาทางด้าน คุณภาพ การบรรจุหีบห่อและฉลาก การขาดข้อมูลทางด้านการผลิตและต้นทุนการผลิตของคู่แข่ง เป็นต้น

ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบของประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซีย ในการส่งออกสับปะรดกระป๋อง ในตลาดนำเข้า คือ ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศเยอรมัน และประเทศญี่ปุ่นระหว่างปี 2537 – 2541 (อารี ตันทวิวงศ์. 2546 : 32-69)

จากการพิจารณาค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (RCA) ประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซีย ในระหว่างปี 2537-2541 พบว่าทั้งสามประเทศนั้นมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกสับปะรดกระป๋องไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศเยอรมัน และประเทศญี่ปุ่น ซึ่งแสดงว่าทั้งสามประเทศมีความสามารถในการผลิตและการส่งออกสับปะรดกระป๋อง

ตาราง 11 ค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (RCA) การส่งออกสับประรดกระป๋องของประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซียไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศเยอรมัน และประเทศญี่ปุ่นระหว่างปี 2537 - 2541

ปี	ประเทศสหรัฐอเมริกา				เยอรมัน				ญี่ปุ่น			
	ไทย	ฟิลิปปินส์	อินโดนีเซีย	ไทย	ฟิลิปปินส์	อินโดนีเซีย	ไทย	ฟิลิปปินส์	อินโดนีเซีย	ไทย	ฟิลิปปินส์	อินโดนีเซีย
2537	24.27	40.86	5.21	63.19	38.18	34.07	16.07	17.94	1.76			
2538	18.72	40.84	8.41	73.64	44.45	30.93	15.69	22.89	3.09			
2539	16.70	34.53	16.88	85.66	23.44	24.53	14.93	18.55	3.29			
2540	14.41	29.08	19.46	53.59	16.75	50.74	13.37	17.90	4.56			
2541	11.76	29.44	17.28	60.53	22.77	28.68	13.58	18.19	3.98			

ที่มา : จากการค้าทาง

จากตาราง 11 ในตลาดนำเข้าประเทศสหรัฐอเมริกา นั้น ทั้งประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซีย มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ โดยที่ประเทศฟิลิปปินส์มีความได้เปรียบสูงกว่าประเทศไทย และประเทศอินโดนีเซีย แต่ประเทศไทย และประเทศฟิลิปปินส์ มีแนวโน้มความได้เปรียบลดลงแต่ประเทศอินโดนีเซียมีความได้เปรียบที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

ส่วนในตลาดนำเข้าประเทศเยอรมันนั้น ประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซีย มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบอีกเช่นกัน แต่ประเทศไทยมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบสูงกว่า ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซีย แต่แนวโน้มความได้เปรียบของประเทศไทย และประเทศฟิลิปปินส์มีแนวโน้มลดลง แต่ประเทศอินโดนีเซียมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

และ ตลาดนำเข้าประเทศญี่ปุ่นนั้นประเทศไทย ประเทศไทยฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซีย มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ เช่นเดียวกับทั้งสองตลาด โดยที่ประเทศฟิลิปปินส์มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบสูงกว่าประเทศไทย และประเทศอินโดนีเซีย แต่ประเทศฟิลิปปินส์มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่มีแนวโน้มลดลง ส่วนประเทศไทยและประเทศอินโดนีเซียมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (Comparative Advantage Theory)

ตามทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศการจัดสรรทรัพยากรธรรมชาติภายใต้ระบบเศรษฐกิจจะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ก็ต่อเมื่อการผลิตและการค้าระหว่างประเทศตั้งอยู่บนพื้นฐานของความได้เปรียบของระบบเศรษฐกิจนั้นๆ

จากแนวคิดทฤษฎีความได้เปรียบโดยสมบูรณ์ (Absolute Advantage Theory) ของอดัม สมิท ซึ่งอธิบายว่า การค้าเกิดขึ้นจากการได้เปรียบอย่างสมบูรณ์นั้น คือ ประเทศใดประเทศหนึ่งจะผลิตสินค้าที่มีความชำนาญ (ได้เปรียบสินค้านั้นอย่างสมบูรณ์) แล้วนำมาแลกเปลี่ยนกับสินค้าอีกประเภทหนึ่ง ทำให้ประเทศทั้งสองมีสินค้าบริโภคมากขึ้น เดวิด ริคาร์โดได้แสดงแนวคิดในเรื่องการค้าระหว่างประเทศเพิ่มเติมจาก อดัม สมิท โดยทฤษฎีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบของ เดวิด ริคาร์โด มีข้อสมมุติฐานเบื้องต้นที่ชัดเจนกว่าทฤษฎีความได้เปรียบโดยสมบูรณ์ของ อดัม สมิท ซึ่งเดวิด ริคาร์โดได้ให้แนวคิดที่ว่าประเทศ 2 ประเทศจะทำการค้าขายกันเมื่อประเทศหนึ่งสามารถผลิตสินค้าชนิดนั้นอย่างมีประสิทธิภาพสูงกว่า เมื่อเปรียบเทียบกับการผลิตสินค้าชนิดนั้นในอีกประเทศหนึ่ง โดยเน้นการค้าภายใต้ระบบการค้าเสรี แต่ละประเทศจะมีความชำนาญเฉพาะอย่างในการผลิตสินค้าที่ตนสามารถผลิตได้ด้วยต้นทุนที่ต่ำกว่า โดยที่ประเทศนั้นจะส่งออกสินค้าที่ผลิตด้วยต้นทุนที่ต่ำกว่า และนำเข้าสินค้าที่มีต้นทุนที่สูงกว่าประเทศอื่น ซึ่งแนวคิดนี้เป็นการอธิบายภายใต้แบบจำลองที่มีปัจจัยการผลิต

เพียงชนิดเดียว คือ แรงงานซึ่งไม่สามารถเคลื่อนย้ายระหว่างประเทศและแรงงานการผลิต ในแต่ละประเทศมีประสิทธิภาพการผลิตแตกต่างกัน

ต่อมาแนวคิดทฤษฎีทางการค้าดังกล่าวได้ถูกพัฒนาขึ้นมาโดย เฮคเชอร์ โอลิน (Heckscher-Ohlin) ซึ่งอธิบายไว้ว่า ประเทศจะได้รับประโยชน์จากการผลิตและการค้าสินค้าที่ใช้ปัจจัยการผลิตที่มีอยู่มากในประเทศภายใต้แบบจำลองที่มีปัจจัยการผลิต 2 ประเภท คือ แรงงานและทุน โดยมีข้อสมมุติว่าปัจจัย การผลิตสามารถเคลื่อนย้ายได้อย่างเสรี ภายในประเทศแต่เคลื่อนย้ายระหว่างประเทศไม่ได้ ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการผลิตและผลผลิตในแต่ละประเทศเหมือนกันจากแนวความคิดนี้ ประเทศ ที่มีปัจจัยแรงงานจะส่งออกสินค้าที่ใช้แรงงานมากในการผลิต (Labor Intensive Commodities) จะเห็นได้ว่าทฤษฎีของเฮคเชอร์ โอลิน ทำให้การวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบมีความเหมาะสมในการใช้เป็นนโยบายการค้าและอุตสาหกรรมของประเทศมากยิ่งขึ้น เนื่องจากเป็นแนวคิดที่อธิบายอย่างชัดเจนว่า ประเทศควรจะผลิตและส่งออกสินค้าอะไร โดยพิจารณาจากปัจจัยที่มีอยู่มากในประเทศ

สำหรับการศึกษาเกี่ยวกับความสามารถในการแข่งขันของประเทศหนึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ นั้นจะวิเคราะห์ต้นทุนในการผลิตมาเปรียบเทียบกับกันเพื่อวัดความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบสำหรับสินค้านั้นแต่ การวิเคราะห์ต้นทุนนั้นมีความยากลำบาก ในทางปฏิบัติเนื่องจากไม่มีการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิธีการจัดข้อมูลต้นทุนการผลิตจึงทำได้เพียงวิธีการสำรวจเท่านั้น ซึ่งข้อมูลดังกล่าวต้องมาจากวิธีการสำรวจเดียวกัน และมีปัญหาด้านความสอดคล้องของข้อมูล นอกจากนี้การเปรียบเทียบต้นทุนจะละเลยปัจจัยที่มีใช้ตัวเงินไม่ได้ เช่น ชื่อเสียงของสินค้า คุณภาพของสินค้าและระดับการใช้เทคโนโลยีที่แตกต่างกัน ซึ่งมีผลกระทบต่อแบบแผนของการค้าระหว่างประเทศดังนั้นเพื่อขจัดปัญหาดังกล่าวจึงได้มีการสร้างดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (Revealed Comparative Advantage Index: RCA) มาใช้วิเคราะห์แทนการวิเคราะห์ต้นทุน

ดัชนี RCA นั้นได้สร้างขึ้นโดย Bela Balassa (Balassa.1989) ซึ่งอาศัยการนำข้อมูลของสินค้ามาใช้ในการวิเคราะห์แทนต้นทุนเพราะมูลค่าสินค้าประกอบไปด้วยส่วนของต้นทุนและกำไร ทำให้การวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบตามวิธีของ RCA สามารถใช้ข้อมูลสินค้าเป็นตัวแทนได้เป็นอย่างดีในการวิเคราะห์เพราะมูลค่าสินค้าสำหรับทุกประเทศได้มีการรวบรวม และจัดบันทึกสถิติไว้ ทำให้สะดวกต่อการนำข้อมูลสถิติมาใช้ในการวิเคราะห์ (เกษร จันทรภูติรัตน์. 2528:38)

สูตรที่ใช้ในการคำนวณค่า RCA มีดังนี้

$$RCA_{ik} = (X_{ik} / X_i) / (M_{wk} / M_w)$$

RCA_{ik} = ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบสินค้า k ของประเทศ i ในประเทศ w

X_{ik} = มูลค่าการส่งออกสินค้า k ของประเทศ i ไปยังประเทศ w

X_i = มูลค่าการส่งออกสินค้าทั้งหมดของประเทศ i ไปยังประเทศ w

M_{wk} = มูลค่าการนำเข้าสินค้า k ทั้งหมดของประเทศ w

M_w = มูลค่าการนำเข้าสินค้าทั้งหมดของประเทศ w

ในที่นี้

k = สินค้าที่นำมาพิจารณา

i = ประเทศผู้ส่งออก

w = ประเทศผู้นำเข้า

โดยที่หลักเกณฑ์ในการพิจารณาดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (RCA) โดยนำค่าดัชนีที่ได้มาเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของโลกมีค่าเท่ากับหนึ่ง ซึ่งสามารถแปลความหมายได้ ดังนี้

ถ้า $RCA > 1$ หมายความว่า ประเทศ i มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกสินค้า k ไปยังประเทศ w เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ซึ่งแสดงว่าประเทศนั้นมีความสามารถในการผลิตตามความเชี่ยวชาญเฉพาะในสินค้านั้นดีขึ้น หรือมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบทางการผลิตเพิ่มขึ้น

ถ้า $RCA < 1$ หมายความว่า ประเทศ i ไม่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ หรือ เสียเปรียบในการส่งออกสินค้า k ไปยังประเทศ w เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ซึ่งแสดงว่าประเทศนั้นมีความสามารถในการผลิตตามความเชี่ยวชาญเฉพาะในสินค้านั้นลดลง หรือ สูญเสียความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบทางการผลิต

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ดวงฤดี ศิริเสถียร (2539 : 45 - 72) ได้ศึกษาเรื่อง การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันส่งออกของอุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องและผลิตภัณฑ์ของไทย โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏของประเทศไทยและคู่แข่งที่สำคัญในอุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องและผลิตภัณฑ์ วิเคราะห์การขยายตัวของการส่งออกสับปะรดกระป๋องและผลิตภัณฑ์โดยใช้แบบจำลองส่วนแบ่งตลาดที่คงที่ และศึกษาปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์เพื่อการส่งออกสับปะรดกระป๋องและผลิตภัณฑ์ของประเทศไทยไปยังประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญ จากผลการศึกษาพบว่า ประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซียมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ โดยมีค่า $RCA > 1$ แต่ค่า RCA ของประเทศไทยมีค่าต่ำกว่าประเทศฟิลิปปินส์ แต่ไม่มากนัก แต่อย่างไรก็ตามค่า RCA ของประเทศไทยและประเทศฟิลิปปินส์มีแนวโน้มลดลง ในขณะที่ประเทศอินโดนีเซียไม่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในช่วงแรก แต่เริ่มมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ส่วนการวิเคราะห์การขยายตัวของการส่งออกด้วยแบบจำลองส่วนแบ่งตลาดที่คงที่ พบว่าปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงมูลค่าส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยมากที่สุด คือ ผลจากการขยายตัวของตลาดโลก รองลงมาเป็นผลจากการแข่งขัน และปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์เพื่อการส่งออกสับปะรดกระป๋องและผลิตภัณฑ์ คือ ราคาการส่งออก ปริมาณการผลิต และรายได้ที่แท้จริงต่อหัว

จากงานวิจัยนี้ทำให้ทราบถึงความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบการส่งออกสับปะรดกระป๋องของไทยเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่งที่สำคัญในอุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋อง

เยาวรัตน์ ศรีวรานันท์ (2540 : 69 – 94) ได้ศึกษาเรื่อง ผลกระทบของมาตรการการค้าของประเทศไทยนำเข้าที่สำคัญต่ออุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องของไทย โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาโครงสร้างและพฤติกรรมตลาด วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์เพื่อการส่งออกสับปะรดกระป๋องของไทยไปยังประเทศคู่ค้าที่สำคัญ ได้แก่ประเทศสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น เยอรมัน และประเทศเนเธอร์แลนด์ รวมทั้งการวิเคราะห์ผลกระทบของการใช้มาตรการต่างๆของประเทศไทยที่มีผลต่อการส่งออกสับปะรดกระป๋องของไทย ผลการศึกษาพบว่า ถึงแม้อุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยจะมีการกระจุกตัวของผู้ผลิตค่อนข้างสูง แต่ระดับราคาของผู้ผลิตสับปะรดกระป๋องแต่ละรายจะใกล้เคียงกัน และปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์เพื่อการส่งออกของไทยไปยังสหรัฐอเมริกา คือ ราคานำเข้าจากประเทศไทย รายได้ประชาชาติต่อหัว และการใช้มาตรการต่อต้านการทุ่มตลาดของสหรัฐอเมริกา ส่วนตลาดส่งออกในประเทศญี่ปุ่น ประเทศเยอรมัน และเนเธอร์แลนด์ พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการส่งออก คือ ราคาส่งออกของไทย รายได้ประชาชาติต่อหัว ส่วนการใช้มาตรการต่อต้านการทุ่มตลาดของประเทศไทย สหรัฐอเมริกา มีผลให้การส่งออกของไทยลดลง การลดภาษีศุลกากรที่ตกลงตามพันธกรณีของแอกตส์

ในประเทศญี่ปุ่นมีผลให้การส่งออกของไทยเพิ่มขึ้น และการเปลี่ยนแปลงการให้สิทธิพิเศษทางศุลกากรของประเทศเยอรมัน และประเทศเนเธอร์แลนด์ ส่งผลให้การส่งออกของไทยลดลง

จากงานวิจัยนี้ทำให้ทราบถึง มาตรการการกีดกันทางการค้าจากประเทศผู้นำเข้าสับปะรดกระป๋อง

หน่วยวิจัยธุรกิจเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (2540 : 48) ทำการศึกษาเรื่อง “การศึกษาโครงการสินค้ายุทธศาสตร์เกษตร : กรณีของสับปะรด” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา โครงสร้างการผลิต การใช้ปัจจัยการผลิต และการตลาดของสับปะรด ศึกษาโครงสร้างผู้ผลิตและตลาดของผลิตภัณฑ์สับปะรดส่งออกของประเทศไทย และศึกษามาตรการทางการค้าของประเทศไทยคู่ค้าที่สำคัญ รวมทั้งวิเคราะห์ผลกระทบของมาตรการเหล่านั้นต่อการส่งออกผลิตภัณฑ์สับปะรดของไทย

โดยผลการศึกษาพบว่า การที่เกษตรกรผู้ผลิตสับปะรดประกอบด้วยเกษตรกรรายย่อยจำนวนมากทำให้ไม่มีเสถียรภาพในระบบการผลิต และนำไปสู่ความไม่มีเสถียรภาพของราคาสับปะรดสดตามมา นอกจากนี้ผลกระทบดังกล่าวจะทำให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมการผลิตสับปะรดกระป๋อง และผลิตภัณฑ์ เกิดความเสี่ยงในความไม่แน่นอนของวัตถุดิบ และก่อให้เกิดผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตและก่อให้เกิดปัญหาในการจัดการทางด้านตลาดตามมาในส่วนของผู้ประกอบการผลิตสับปะรดกระป๋องและผลิตภัณฑ์ แม้จะได้มีการขยายตัวมาเป็นลำดับในอดีตที่ผ่านมาแต่ในช่วงที่ผ่านมาประเทศสหรัฐอเมริกาได้มีมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดจนทำให้ปริมาณการส่งออกลดลง ทางกลุ่มสหภาพยุโรปได้ยกเลิกสิทธิพิเศษภาษีศุลกากรทั่วไป (GSP) กับไทย ทำให้การส่งออกลดลงเช่นกันและข้อตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียนซึ่งมีผลให้ญี่ปุ่นลดภาษีการนำเข้าลง ส่งผลในทางบวกกับการส่งออกของประเทศไทยแต่ไม่มากนัก

จากงานวิจัยนี้ทำให้ทราบถึงโครงสร้างการผลิต การใช้ปัจจัยการผลิต และการตลาดของสับปะรด โครงสร้างผู้ผลิตและตลาดของผลิตภัณฑ์สับปะรดส่งออกของประเทศไทย และศึกษา มาตรการทางการค้าของประเทศไทยคู่ค้าที่สำคัญ

สรารุช ชูแก้ว (2541 : 49 - 73) ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์การผลิตและการส่งออกกระป๋องเดินทางของไทย โดยได้ทำการศึกษาการเปลี่ยนแปลงส่วนครองตลาดและความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ ในการส่งออกผลิตภัณฑ์กระป๋องเดินทางของไทย เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่งในตลาดนำเข้าที่สำคัญ คือ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น ฝรั่งเศส สหราชอาณาจักร และเยอรมัน การศึกษารังนี้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิที่รวบรวมได้จากหน่วยงานของรัฐบาล และองค์การสหประชาชาติ โดยใช้ข้อมูลการส่งออกและนำเข้าผลิตภัณฑ์กระป๋องเดินทางระหว่าง ปี 2534-2539 ทำการวิเคราะห์เชิงพรรณนาเพื่อให้ทราบถึงสภาพทั่วไปเกี่ยวกับการผลิตและการส่งออก และทำการวิเคราะห์เชิงปริมาณเพื่อทราบถึงการเปลี่ยนแปลงส่วนครองตลาดและการวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบของการส่งออก

ผลิตภัณฑ์กระเป๋าดำเนินทางของไทย ผลจากการศึกษา การส่งออกกระเป๋าดำเนินทางของไทยมีมูลค่าการส่งออกเพิ่มสูงขึ้นทุกปี ยกเว้น ปี 2539 เนื่องจากประสบกับปัญหาด้านการผลิตและการส่งออก ได้แก่ การขาดแคลนวัตถุดิบและชิ้นส่วนคุณภาพดี ภาชนะนำเข้าวัตถุดิบและชิ้นส่วนประกอบอยู่ในอัตราสูง การออกแบบผลิตภัณฑ์ เทคโนโลยีการผลิต วิธีการศุลกากร และการกีดกันทางการค้าจากประเทศผู้นำเข้า สำหรับการส่งออกกระเป๋าดำเนินทางของไทยพบว่า ในตลาดสหรัฐอเมริกา ไทยมีศักยภาพในการแข่งขันสูง โดยมีมูลค่าการส่งออกมากเป็นอันดับ 2 รองจาก จีน ตลาดญี่ปุ่น ไทยไม่มีศักยภาพในการแข่งขันเนื่องจากญี่ปุ่นให้ความสำคัญกับสินค้าคุณภาพสูง โดยเฉพาะ อิตาลี ฝรั่งเศส ส่วนสินค้าคุณภาพต่ำส่วนใหญ่จะนำเข้าจากประเทศจีนเนื่องจากมีราคาถูกกว่า ตลาดฝรั่งเศส และ ตลาดสหราชอาณาจักร ไทยมีศักยภาพในการแข่งขัน แต่มีแนวโน้มลดลง และ ตลาดเยอรมัน ไทยมีศักยภาพในการแข่งขันในระหว่าง ปี 2534-2537 และสูญเสียศักยภาพในการแข่งขันใน ปี 2538-2539

จากงานวิจัยนี้ทำให้ทราบถึงสภาพทั่วไปเกี่ยวกับการผลิตและการส่งออก ความมีศักยภาพในการแข่งขันของไทยกับประเทศคู่แข่งในตลาดที่สำคัญ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคในการผลิตและการส่งออกกระเป๋าดำเนินทางของไทย

อัญชลี บุญมาสู่ (2541: 52-85) ได้การศึกษาวเคราะห์การส่งออกปลาหูฉลามกระป๋องของไทย โดยมีวัตถุประสงค์หลักของการศึกษาในครั้งนี้จึงมุ่งที่จะศึกษาสภาพการผลิตและการส่งออก ตลอดจนปัญหาและ อุปสรรคจากการผลิตและการส่งออกปลาหูฉลามกระป๋อง ของประเทศไทยรวมทั้งศึกษาความสามารถในการแข่งขันและ ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบของ ประเทศไทยกับประเทศคู่แข่งในภูมิภาคเดียวกัน คือประเทศฟิลิปปินส์และประเทศอินโดนีเซียในตลาดที่สำคัญของประเทศไทยคือ ประเทศสหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป ประเทศญี่ปุ่นและตลาดโลก ผลการศึกษาพบว่าในการผลิตปลาหูฉลามกระป๋องของประเทศไทยต้องนำเข้าปลาหูฉลามแช่เย็นแช่เยือกแข็งถึงร้อยละ 70 ของปริมาณความต้องการปลาหูฉลามที่ใช้ในการผลิต สำหรับตลาดที่ประเทศไทยส่งออกส่วนใหญ่ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป ประเทศญี่ปุ่น ประเทศแคนาดา ประเทศออสเตรเลียและประเทศอียิปต์ เมื่อวิเคราะห์ตลาดหลักของประเทศไทยคือประเทศสหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรปและประเทศญี่ปุ่นรวมทั้งตลาดโลกแล้ว พบว่าประเทศไทยมีความสามารถในการแข่งขันและความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบมากกว่าประเทศคู่แข่ง แต่ความสามารถในการแข่งขันและความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบดังกล่าวมีค่าลดลงโดยตลอดและลดลงค่อนข้างมากแสดงว่าโอกาสในการขยายตลาดปลาหูฉลามกระป๋องของประเทศไทยในประเทศสหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป ประเทศญี่ปุ่นและตลาดโลกมีค่อนข้างต่ำ เนื่องจากประเทศไทยมีปัญหาด้านการผลิตและการส่งออก อาทิเช่น ปัญหาต้นทุนการผลิตและค่าจ้างแรงงานมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น รวมทั้งมีการกีดกันทางการค้าที่เข้มงวดมากขึ้นจากประเทศผู้นำเข้า ในขณะที่ประเทศคู่แข่งมีข้อได้เปรียบกว่าประเทศไทยในด้านวัตถุดิบได้แก่ปลาหูฉลาม ซึ่งมีค่อนข้าง

เพียงพอภายในประเทศประกอบกับค่าจ้างแรงงานที่ต่ำกว่าดังนั้นถ้าประเทศไทยยังไม่สามารถปรับปรุงแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อาจจะทำให้ประเทศคู่แข่งมีศักยภาพในการผลิตและสามารถส่งออกเพิ่มขึ้นทัดเทียมกับประเทศไทยได้ในอนาคต

จากงานวิจัยนี้ทำให้ทราบถึง สภาพทั่วไปของการผลิต และการส่งออก และควมมีศักยภาพในการแข่งขันของไทยกับประเทศคู่แข่งที่สำคัญ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการผลิต และการส่งออกปลาทูน่ากระป๋อง

สมฤทัย นุชเนื้อ (2543 : 40 - 62) ได้ศึกษาการวิเคราะห์ผลกระทบต่อการส่งออกสับปะรดกระป๋องของไทยจากการยกเลิกสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรในตลาดสหภาพยุโรป โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงและแนวโน้มการส่งออกสับปะรดกระป๋องของไทยไปยังตลาดสหภาพยุโรป วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการส่งออกสับปะรดกระป๋องของไทยไปยังตลาดสหภาพยุโรป และคำนวณผลกระทบต่อการส่งออกอันเนื่องมาจากการยกเลิกสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากร รวมทั้งวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลง ส่วนแบ่งตลาดสับปะรดกระป๋องของไทยในตลาดสหภาพยุโรป จากผลการศึกษาพบว่าปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการส่งออกสับปะรดกระป๋องของไทยไปยังตลาดสหภาพยุโรป คือ ราคาส่งออกสับปะรดกระป๋องของไทย ราคาส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศฟิลิปปินส์และรายได้ประชาชาติต่อหัวรวมของเยอรมนีกับเนเธอร์แลนด์ถ่วงน้ำหนักด้วยจำนวนประชากรทั้งหมดของสหภาพยุโรป ส่วนการยกเลิกสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรลง จะมีผลทำให้มูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องของไทยลดลง ส่วนการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดสับปะรดกระป๋องของไทยเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่งที่สำคัญ โดยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ช่วง คือช่วง ปี 2537-2539 และช่วง ปี 2540-2541 ซึ่งเป็นช่วงก่อนและหลังการยกเลิกสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากร และพบว่าส่วนแบ่งตลาดประเทศไทย ฟิลิปปินส์และอินโดนีเซีย ซึ่งเป็นประเทศคู่แข่งของไทยมีการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดของประเทศไทยและประเทศคู่แข่งส่วนใหญ่เป็นผลมาจากการขยายตัวของตลาดสหภาพยุโรปเอง โดยที่ในด้านการแข่งขันและการกระจายตลาดนั้น ทั้งประเทศไทย ฟิลิปปินส์และอินโดนีเซีย ได้รับผลกระทบในทางลบ ซึ่งแสดงว่าทั้ง 3 ประเทศไม่ได้มีการใช้กลยุทธ์ในการกระจายตลาดและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันเพื่อขยายส่วนแบ่งตลาดในสหภาพยุโรป

จากงานวิจัยนี้ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการส่งออกสับปะรดกระป๋องของไทยในประเทศนำเข้าที่สำคัญ สิทธิพิเศษทางศุลกากร และส่วนแบ่งทางการตลาดของประเทศไทยและคู่แข่งที่สำคัญ คือ ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซีย

อารี ดันทวิวงศ์ (2546 : 32-69) ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ และความได้เปรียบเชิงแข่งขันของอุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องของไทยโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพทั่วไป โครงสร้างการผลิต การส่งออก ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคที่มีต่ออุตสาหกรรมสับปะรด

กระป๋องของประเทศไทย ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏของอุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยและประเทศคู่แข่ง ที่สำคัญในตลาดโลก และปัจจัยที่ส่งเสริมความได้เปรียบเชิงแข่งขันของอุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องของไทย จากผลการศึกษาพบว่าปัญหาสำคัญ จากการศึกษาค้นคว้าได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ โดยพิจารณาค่าดัชนี RCA ในการส่งออกทั้งในตลาดโลก และตลาดสำคัญเทียบกับประเทศคู่แข่งสำคัญ พบว่าต่างก็มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ โดยที่ประเทศไทยและฟิลิปปินส์มีแนวโน้มที่จะลดลง ยกเว้นในตลาดประเทศญี่ปุ่นที่ไทยมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น ซึ่งต่างจากประเทศอินโดนีเซียที่มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นในทุกตลาด โดยเฉพาะตลาดประเทศสหรัฐอเมริกาที่ไทยเริ่มมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ต่ำกว่าประเทศฟิลิปปินส์และเริ่มมีแนวโน้มที่ต่ำกว่าประเทศอินโดนีเซียด้วย สำหรับการศึกษารายงานแบ่งการตลาดและวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมความได้เปรียบเชิงแข่งขันของอุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องพบว่า ประเทศไทยยังมีส่วนแบ่งการตลาดในการส่งออกสับปะรดกระป๋องที่มากที่สุด แต่ก็มีแนวโน้มที่ลดลงเรื่อยๆ ในขณะที่ประเทศฟิลิปปินส์และอินโดนีเซียมีแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้น และในส่วนของปัจจัยที่ส่งเสริมความได้เปรียบเชิงแข่งขันของอุตสาหกรรมนี้ของประเทศไทยก็คือ การที่ประเทศไทยมีผลผลิตสับปะรดสดมากที่สุด อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการที่ประเทศไทยมีพื้นที่เพาะปลูกมากที่สุด ซึ่งเป็นปัจจัยที่นำพาซึ่งความได้เปรียบเชิงแข่งขันที่ไม่ยั่งยืน เพราะสามารถทดแทนได้ด้วยปัจจัยเดียวกันในต่างประเทศได้นั่นเอง

จากงานวิจัยนี้ทำให้ทราบถึงสภาพทั่วไปของการผลิต การส่งออก ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคของสับปะรดกระป๋องและศักยภาพในการแข่งขันของไทยและประเทศคู่แข่งที่สำคัญ

ศูนย์บริการวิชาการเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2543 : 35 - 49) ได้ศึกษาเรื่อง รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการศึกษาแผนกลยุทธ์การพัฒนาการเกษตร : สับปะรดโรงงาน โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาวิเคราะห์อุปสงค์อุปทานของสับปะรดโรงงานจากแผนพัฒนาสับปะรด วิเคราะห์แหล่งเพาะปลูกในระดับอำเภอผลผลิตรวม ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ จำนวนกำลังการผลิต และแหล่งที่ตั้งโรงงาน รวมทั้งข้อมูลเชิงนโยบายการผลิตและการค้าสับปะรดโรงงาน ผลการศึกษพบว่า ผลผลิตต่อไร่มีแนวโน้มลดต่ำลง ในขณะที่ต้นทุนการผลิตมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเนื่องจากการที่ราคามีแนวโน้มสูงขึ้น ทำให้มีการขยายพื้นที่เพาะปลูกในเขตที่ไม่เหมาะสมในขณะที่เดียวกันพื้นที่เพาะปลูกที่เหมาะสมอาจลดลงเพราะได้รับผลตอบแทนจากการใช้ที่ดินในกิจกรรมอื่นสูงกว่า ส่วนทางด้านคุณภาพสับปะรดนั้นมีความหมายของผลสับปะรดไม่ได้มาตรฐาน เนื่องจากมีสารไนเตรตตกค้างและโรคผลแกนในผลสับปะรด ซึ่งพบว่าราคามีผลต่อคุณภาพของสับปะรดและการนำผลสับปะรดไปใช้ คือ ถ้าราคาสูงเกษตรกรมีแนวโน้มที่จะใช้สารเร่งการผลิต หรือมีแรงจูงใจที่จะเก็บเกี่ยวเร็วขึ้น ส่งผลให้มีสารไนเตรตตกค้าง หรือทำให้ผลเล็กมีรสเปรี้ยว เหมาะกับการแปรรูปเป็นน้ำสับปะรดมากกว่า

จากงานวิจัยนี้ทำให้ทราบถึงอุปสงค์อุปทานของสับปะรดโรงงานจากแผนพัฒนาสับปะรด
แหล่งเพาะปลูกในระดับอำเภอ ผลผลิตรวม ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ จำนวนกำลังการผลิต และแหล่งที่ตั้ง
โรงงาน รวมทั้งข้อมูลเชิงนโยบายการผลิตและการค้าสับปะรดโรงงาน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาการวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบการส่งออก สับปะรดกระป๋องของไทยระหว่างปี 2542 - 2546 ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยรวบรวมมาจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมศุลกากร กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กรมส่งเสริมการส่งออก สำนักเศรษฐกิจการเกษตร กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ สมาคมผู้ผลิตอาหารสำเร็จรูป องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) องค์การการค้าโลก (WTO) และกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) รวมทั้งเอกสารที่เผยแพร่สู่สาธารณชน ในรูปเอกสารทั่วไป และข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์จากเว็บไซต์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และห้องสมุดของมหาวิทยาลัยต่างๆ รายละเอียดดังนี้

ในการวิจัยการวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกสับปะรดกระป๋องของไทยระหว่างปี 2542-2546 ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ซึ่งมีการเก็บรวบรวมเป็นข้อมูลรายปีจากหน่วยงานต่างๆ ดังนี้

1. ข้อมูลสภาพทั่วไปเกี่ยวกับการผลิตและการส่งออกตลอดจนถึงปัญหาและอุปสรรคในการผลิตและการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยระหว่างปี 2542 – 2546

1.1 ข้อมูลสภาพทั่วไปเกี่ยวกับการผลิตใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ซึ่งได้แก่ ชนิดของสับปะรดกระป๋อง วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต ต้นทุนที่ใช้ในการผลิต ขั้นตอนการผลิต กำลังการผลิต โดยรวบรวมจากสำนักเศรษฐกิจการเกษตร สมาคมผู้ผลิตอาหารสำเร็จรูป

1.2 ข้อมูลการส่งออก ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ซึ่งได้แก่ ปริมาณการส่งออก ราคาส่งออก และตลาดส่งออกที่สำคัญ โดยรวบรวมจากกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ และกรมศุลกากร

1.3 ข้อมูลปัญหาและอุปสรรคในการผลิต และการส่งออกใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยปัญหาและอุปสรรคในการผลิต ได้แก่ ด้านวัตถุดิบ ด้านต้นทุน ผู้ประกอบการขาดสภาพ

คลัง โดยรวบรวมจาก สำนักเศรษฐกิจการเกษตร สำนักเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการส่งออก ได้แก่การกีดกันทางการค้าจากประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญ โดยรวบรวมจาก กรมการค้าต่างประเทศ

2. ข้อมูลความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซีย ในตลาดนำเข้าสับปะรดกระป๋องของประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศเยอรมัน และประเทศญี่ปุ่นระหว่างปี 2542 – 2546 ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ซึ่งได้แก่ ค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ โดยนำข้อมูลดังกล่าวมาคำนวณหาค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ ซึ่งใช้ข้อมูลในการคำนวณดังนี้

2.1 ข้อมูลมูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซีย ไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศเยอรมัน และประเทศญี่ปุ่น โดยรวบรวมจาก องค์การอาหารและการเกษตรสหประชาชาติ (FAO) FAO Trade Year Book

2.2 ข้อมูลมูลค่าการส่งออกสินค้าทั้งหมดของประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซียไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศเยอรมัน และประเทศญี่ปุ่น โดยรวบรวมจาก องค์การการค้าโลก (WTO) , World Trade Atlas, กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) International Financial Statistics Yearbook ,Direction of Trade Statistics Yearbook

2.3 ข้อมูลมูลค่าการนำเข้าสับปะรดกระป๋องทั้งหมดของประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศเยอรมัน และประเทศญี่ปุ่น โดยรวบรวมจากองค์การอาหารและการเกษตรสหประชาชาติ (FAO) FAO Trade Year Book

2.4 ข้อมูลมูลค่าการนำเข้าสินค้าทั้งหมดของประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศเยอรมัน และประเทศญี่ปุ่น โดยรวบรวมจาก กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) International Financial Statistics Yearbook ,Direction of Trade Statistics Yearbook ,World Trade Atlas

3. ข้อมูลอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องโดยเฉลี่ยกับอัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบการส่งออกสับปะรดกระป๋องโดยเฉลี่ยของประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซีย ในตลาดนำเข้าประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศเยอรมัน และประเทศญี่ปุ่นระหว่างปี 2542 – 2546 ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ซึ่งได้แก่ อัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องโดยเฉลี่ย กับอัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบการส่งออกสับปะรดกระป๋องโดยเฉลี่ย โดยนำข้อมูลดังกล่าวมาคำนวณหาอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องโดยเฉลี่ย และคำนวณหาอัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบการส่งออกสับปะรดกระป๋องโดยเฉลี่ย ซึ่งใช้ข้อมูลในการคำนวณดังนี้

3.1 ข้อมูลมูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋อง โดยรวบรวมจากองค์การอาหาร และเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO)

3.2 ข้อมูลดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบการส่งออกสับปะรดกระป๋อง โดยได้จากการคำนวณ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) จากกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) องค์การค้าโลก (WTO) และกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) โดยมีเครื่องมือในการวิจัยดังนี้

1. แบบบันทึกข้อมูลสภาพทั่วไปของการผลิต การส่งออก ปัญหาและอุปสรรคในการผลิต และการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยระหว่างปี 2542 - 2546 โดยใช้ข้อมูลเป็นรายปี
2. แบบบันทึกร้อยละของการผลิต การส่งออก สับปะรดกระป๋องของประเทศไทยระหว่างปี 2542 - 2546 โดยใช้เป็นข้อมูลรายปี
3. แบบบันทึกค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (Revealed Comparative Advantage : RCA) การส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซีย ในตลาดนำเข้าประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศเยอรมัน และประเทศญี่ปุ่นระหว่างปี 2542 - 2546 โดยใช้ข้อมูลเป็นรายปี

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

ข้อมูลที่น่ามาใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยในส่วนของข้อมูลการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (descriptive analysis) ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของการผลิต การส่งออก ตลอดจนถึงปัญหาและอุปสรรคในการผลิตและการส่งออก ซึ่งอาศัยข้อมูลโดยเก็บรวบรวมจากสำนักเศรษฐกิจการเกษตร สมาคมผู้ผลิตอาหารสำเร็จรูป กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กรมศุลกากร กรมการค้าต่างประเทศ เป็นต้น

สำหรับข้อมูลที่น่ามาใช้ในการวิเคราะห์ทั้งการวิเคราะห์เชิงปริมาณ (quantitative analysis) และการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (descriptive analysis) เป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยเก็บรวบรวมจากข้อมูลทางด้านสถิติที่หน่วยงานต่างๆได้เก็บรวบรวมไว้เป็นข้อมูลสำคัญ ได้แก่

1. ข้อมูลปริมาณและมูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซีย ในตลาดนำเข้าที่สำคัญ คือ ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศเยอรมัน และประเทศญี่ปุ่น โดยเก็บรวบรวมจากสถิติการค้าระหว่างประเทศของ องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO, FAO Trade Year book)

2. ข้อมูลมูลค่าการส่งออกสินค้าทั้งหมดของ ประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซีย ในตลาดนำเข้าที่สำคัญ คือ ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศเยอรมัน และประเทศญี่ปุ่น โดยเก็บรวบรวมจากสถิติการค้าระหว่างประเทศขององค์การการค้าโลก (WTO) , World Trade Atlas กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) International Financial Statistics Yearbook ,Direction of Trade Statistics Yearbook

3. ข้อมูลมูลค่าการนำเข้าสับปะรดกระป๋องของ ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศเยอรมัน และประเทศญี่ปุ่น จากประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซีย โดยเก็บรวบรวมจากสถิติการค้าระหว่างประเทศของ องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO, FAO Trade Year book)

4. ข้อมูลมูลค่าการนำเข้าสินค้าทั้งหมดของประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซีย โดยเก็บรวบรวมจากสถิติการค้าระหว่างประเทศของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) International Financial Statistics Yearbook ,Direction of Trade Statistics Yearbook ,World Trade Atlas

4. การจัดการทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การศึกษาการวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ การส่งออกสับปะรดกระป๋องของไทยระหว่างปี 2542 - 2546 ได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

4.1.1 ข้อมูลสภาพทั่วไปเกี่ยวกับการผลิต การส่งออก ตลอดจนจนถึงปัญหาและอุปสรรคในการผลิต และการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยระหว่างปี 2542 - 2546 เป็นข้อมูลรายปี โดยนำข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) มาวิเคราะห์เชิงพรรณนา (descriptive analysis) ที่แสดงในรูปแบบตาราง ภาพประกอบ และบรรยาย

4.1.2 ข้อมูลร้อยละของการผลิต การส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยระหว่างปี 2542 - 2546 เป็นข้อมูลรายปี โดยนำข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) มาวิเคราะห์เชิงปริมาณ (quantitative analysis) คิดเป็นค่าร้อยละที่แสดงในรูปแบบตาราง และวิเคราะห์เชิงพรรณนา (descriptive analysis)

4.1.3 ข้อมูลการวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกสับปะรดกระป๋องโดยพิจารณาจากค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏของไทย เปรียบเทียบกับคู่แข่งที่สำคัญในภูมิภาคเอเชีย คือประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซีย ในตลาดนำเข้าที่สำคัญ คือ ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศเยอรมัน และประเทศญี่ปุ่นระหว่างปี 2542 - 2546 เป็นข้อมูลรายปี โดยนำข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) มาวิเคราะห์เชิงปริมาณ (quantitative analysis) โดยการคำนวณหาค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (RCA) ที่แสดงในรูปตารางและวิเคราะห์เชิงพรรณนา (descriptive analysis) โดยมีสูตรในการคำนวณดังนี้ (เกษร จันทระภูติรัตน์. 2528 : 38)

ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ

$$RCAT_k = (X_{Tk} / X_T) / (M_{Uk} / M_U)$$

$$RCAT_{k_{TU}} = \text{ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยใน
ประเทศสหรัฐอเมริกา}$$

$$X_{Tk} = \text{มูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา}$$

$$X_T = \text{มูลค่าการส่งออกสินค้าทั้งหมดของประเทศไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา}$$

$$M_{Uk} = \text{มูลค่าการนำเข้าสับปะรดกระป๋องทั้งหมดของประเทศสหรัฐอเมริกา}$$

$$M_U = \text{มูลค่าการนำเข้าสินค้าทั้งหมดของประเทศสหรัฐอเมริกา}$$

$$RCAT_k = (X_{Tk} / X_T) / (M_{Gk} / M_G)$$

$$RCAT_{k_{TG}} = \text{ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยใน
ประเทศเยอรมัน}$$

$$X_{Tk} = \text{มูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศเยอรมัน}$$

$$X_T = \text{มูลค่าการส่งออกสินค้าทั้งหมดของประเทศไทยไปยังประเทศเยอรมัน}$$

MGk = มูลค่าการนำเข้าสับปะรดกระป๋องทั้งหมดของประเทศเยอรมัน

MG = มูลค่าการนำเข้าสินค้าทั้งหมดของประเทศเยอรมัน

RCATk = (XTk / XT) / (MJk / MJ)

RCATk_{TJ} = ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยในประเทศญี่ปุ่น

XTk = มูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศญี่ปุ่น

XT = มูลค่าการส่งออกสินค้าทั้งหมดของประเทศไทยไปยังประเทศญี่ปุ่น

MJk = มูลค่าการนำเข้าสับปะรดกระป๋องทั้งหมดของประเทศญี่ปุ่น

MJ = มูลค่าการนำเข้าสินค้าทั้งหมดของประเทศญี่ปุ่น

RCAPk = (XPk / XP) / (MUK / MU)

RCAPk_{PU} = ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบสับปะรดกระป๋องของประเทศฟิลิปปินส์ในประเทศสหรัฐอเมริกา

XPk = มูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา

XP = มูลค่าการส่งออกสินค้าทั้งหมดของประเทศไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา

MUK = มูลค่าการนำเข้าสับปะรดกระป๋องทั้งหมดของประเทศสหรัฐอเมริกา

MU = มูลค่าการนำเข้าสินค้าทั้งหมดของประเทศสหรัฐอเมริกา

$$RCAPk = (XPk / XP) / (MGk / MG)$$

$$RCAPk_{PG} = \text{ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบสับปะรดกระป๋องของประเทศฟิลิปปินส์
ในประเทศเยอรมัน}$$

$$XPk = \text{มูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศฟิลิปปินส์ไปยังประเทศ
เยอรมัน}$$

$$XP = \text{มูลค่าการส่งออกสินค้าทั้งหมดของประเทศฟิลิปปินส์ไปยังประเทศเยอรมัน}$$

$$MGk = \text{มูลค่าการนำเข้าสับปะรดกระป๋องทั้งหมดของประเทศเยอรมัน}$$

$$MG = \text{มูลค่าการนำเข้าสินค้าทั้งหมดของประเทศเยอรมัน}$$

$$RCAPk = (XPk / XP) / (MJk / MJ)$$

$$RCAPk_{PJ} = \text{ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบสับปะรดกระป๋องของประเทศฟิลิปปินส์
ในประเทศญี่ปุ่น}$$

$$XPk = \text{มูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศฟิลิปปินส์ไปยังประเทศญี่ปุ่น}$$

$$XP = \text{มูลค่าการส่งออกสินค้าทั้งหมดของประเทศฟิลิปปินส์ไปยังประเทศญี่ปุ่น}$$

$$MJk = \text{มูลค่าการนำเข้าสับปะรดกระป๋องทั้งหมดของประเทศญี่ปุ่น}$$

$$MJ = \text{มูลค่าการนำเข้าสินค้าทั้งหมดของประเทศญี่ปุ่น}$$

$$RCAIk = (XIk / XI) / (MUK / MU)$$

$$RCAIk_{IU} = \text{ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบสับปะรดกระป๋องของประเทศอินโดนีเซีย
ในประเทศสหรัฐอเมริกา}$$

$$XIk = \text{มูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศอินโดนีเซียไปยังประเทศ
สหรัฐอเมริกา}$$

XI = มูลค่าการส่งออกสินค้าทั้งหมดของประเทศอินโดนีเซียไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา

MUK = มูลค่าการนำเข้าสัปดาห์ประดกระป๋องทั้งหมดของประเทศสหรัฐอเมริกา

MU = มูลค่าการนำเข้าสินค้าทั้งหมดของประเทศสหรัฐอเมริกา

RCA_{ik} = $(X_{ik} / XI) / (MG_k / MG)$

RCA_{ik_G} = ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบสัปดาห์ประดกระป๋องของประเทศอินโดนีเซียในประเทศเยอรมัน

X_{ik} = มูลค่าการส่งออกสัปดาห์ประดกระป๋องของประเทศอินโดนีเซียไปยังประเทศเยอรมัน

XI = มูลค่าการส่งออกสินค้าทั้งหมดของประเทศอินโดนีเซียไปยังประเทศเยอรมัน

MG_k = มูลค่าการนำเข้าสัปดาห์ประดกระป๋องทั้งหมดของประเทศเยอรมัน

MG = มูลค่าการนำเข้าสินค้าทั้งหมดของประเทศเยอรมัน

RCA_{ik} = $(X_{ik} / XI) / (MJ_k / MJ)$

RCA_{ik_J} = ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบสัปดาห์ประดกระป๋องของประเทศอินโดนีเซียในประเทศญี่ปุ่น

X_{ik} = มูลค่าการส่งออกสัปดาห์ประดกระป๋องของประเทศอินโดนีเซียไปยังประเทศญี่ปุ่น

XI = มูลค่าการส่งออกสินค้าทั้งหมดของประเทศอินโดนีเซียไปยังประเทศญี่ปุ่น

MJ_k = มูลค่าการนำเข้าสัปดาห์ประดกระป๋องทั้งหมดของประเทศญี่ปุ่น

MJ = มูลค่าการนำเข้าสินค้าทั้งหมดของประเทศญี่ปุ่น

ในที่นี้

- k = สับปะรดกระป๋อง
 T, P, I = ประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซีย
 U, G, J = ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศเยอรมัน และประเทศญี่ปุ่น
 TU = ประเทศไทยส่งออกสับปะรดกระป๋องไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา
 TG = ประเทศไทยส่งออกสับปะรดกระป๋องไปยังประเทศเยอรมัน
 TJ = ประเทศไทยส่งออกสับปะรดกระป๋องไปยังประเทศญี่ปุ่น
 PU = ประเทศฟิลิปปินส์ส่งออกสับปะรดกระป๋องไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา
 PG = ประเทศฟิลิปปินส์ส่งออกสับปะรดกระป๋องไปยังประเทศเยอรมัน
 PJ = ประเทศฟิลิปปินส์ส่งออกสับปะรดกระป๋องไปยังประเทศญี่ปุ่น
 IU = ประเทศอินโดนีเซียส่งออกสับปะรดกระป๋องไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา
 IG = ประเทศอินโดนีเซียส่งออกสับปะรดกระป๋องไปยังประเทศเยอรมัน
 IJ = ประเทศอินโดนีเซียส่งออกสับปะรดกระป๋องไปยังประเทศญี่ปุ่น

ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณมีที่มาจากนี้

Xik ของประเทศสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่น (FAO) , FAO Trade Yearbook

Xik ของประเทศเยอรมัน ได้จาก (FAO) , FAO Trade Yearbook

Xi ได้จาก องค์การการค้าโลก (WTO) , World Trade Atlas

Mwk และ Mw ได้จากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) , International Financial Statistics Yearbook และ Direction Of Trade Statistics Yearbook , World Trade Atlas

4.1.4 ข้อมูลร้อยละของอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องโดยเฉลี่ยกับอัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบการส่งออกสับปะรดกระป๋อง โดยเฉลี่ยระหว่างปี 2542 - 2546 เป็นข้อมูลรายปี โดยนำข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) มาวิเคราะห์เชิงปริมาณ (quantitative analysis) โดยการคำนวณหาอัตราการเปลี่ยนแปลงโดยเฉลี่ยที่แสดงในรูปตารางและวิเคราะห์เชิงพรรณนา (descriptive analysis) (วิรัตน์ ชาญศิริวิรัตน์. 2547:45)

สัญลักษณ์ Δ = แสดงถึงอัตราการเปลี่ยนแปลงในที่นี้ได้แก่ อัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องและอัตราการเปลี่ยนแปลงดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบการส่งออกสับปะรดกระป๋อง ซึ่งสามารถคำนวณได้ดังนี้

: อัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกสับประดกระป๋องโดยเฉลี่ย ซึ่งคำนวณได้จาก

$$\begin{array}{l} \text{อัตราการเปลี่ยนแปลงมูลค่าการ} \\ \text{ส่งออกสับประดกระป๋องโดย} \\ \text{เฉลี่ยของประเทศไทยไปยัง} \\ \text{ประเทศสหรัฐอเมริกา} \end{array} = \frac{\Delta \text{มูลค่าการส่งออกสับประดกระป๋องของประเทศไทยไปยัง} \\ \text{ประเทศสหรัฐอเมริการวม (ปี 2542 - 2546)}}{\text{จำนวนปีทั้งหมด (ปี 2542 - 2546)}}$$

$$\begin{array}{l} \text{อัตราการเปลี่ยนแปลงมูลค่าการ} \\ \text{ส่งออกสับประดกระป๋องโดย} \\ \text{เฉลี่ยของประเทศไทยไปยัง} \\ \text{ประเทศเยอรมัน} \end{array} = \frac{\Delta \text{มูลค่าการส่งออกสับประดกระป๋องของประเทศไทยไปยัง} \\ \text{ประเทศเยอรมันรวม (ปี 2542 - 2546)}}{\text{จำนวนปีทั้งหมด (ปี 2542 - 2546)}}$$

$$\begin{array}{l} \text{อัตราการเปลี่ยนแปลงมูลค่าการ} \\ \text{ส่งออกสับประดกระป๋องโดย} \\ \text{เฉลี่ยของประเทศไทยไปยัง} \\ \text{ประเทศญี่ปุ่น} \end{array} = \frac{\Delta \text{มูลค่าการส่งออกสับประดกระป๋องของประเทศไทยไปยัง} \\ \text{ประเทศญี่ปุ่นรวม (ปี 2542 - 2546)}}{\text{จำนวนปีทั้งหมด (ปี 2542 - 2546)}}$$

$$\begin{array}{l} \text{อัตราการเปลี่ยนแปลงมูลค่าการ} \\ \text{ส่งออกสับประดกระป๋องโดย} \\ \text{เฉลี่ยของประเทศไทยไปยัง} \\ \text{ประเทศฟิลิปปินส์ไป} \\ \text{ยังประเทศสหรัฐอเมริกา} \end{array} = \frac{\Delta \text{มูลค่าการส่งออกสับประดกระป๋องของประเทศไทยไปยัง} \\ \text{ประเทศฟิลิปปินส์ไป} \\ \text{ยังประเทศสหรัฐอเมริกา รวม (ปี 2542 - 2546)}}{\text{จำนวนปีทั้งหมด (ปี 2542 - 2546)}}$$

$$\begin{array}{l} \text{อัตราการเปลี่ยนแปลงมูลค่าการ} \\ \text{ส่งออกสับประดกระป๋องโดย} \\ \text{เฉลี่ยของประเทศไทยไปยัง} \\ \text{ประเทศฟิลิปปินส์ไป} \\ \text{ยังประเทศเยอรมัน} \end{array} = \frac{\Delta \text{มูลค่าการส่งออกสับประดกระป๋องของประเทศไทยไปยัง} \\ \text{ประเทศฟิลิปปินส์ไป} \\ \text{ยังประเทศเยอรมัน รวม (ปี 2542 - 2546)}}{\text{จำนวนปีทั้งหมด (ปี 2542 - 2546)}}$$

$$\begin{array}{l} \text{อัตราการเปลี่ยนแปลงมูลค่าการ} \\ \text{ส่งออกสับปะรดกระป๋องโดย} \\ \text{เฉลี่ยของประเทศฟิลิปปินส์ไป} \\ \text{ยังประเทศญี่ปุ่น} \end{array} = \frac{\begin{array}{l} \Delta \text{ มูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศฟิลิปปินส์ไป} \\ \text{ยังประเทศญี่ปุ่นรวม (ปี 2542 - 2546)} \end{array}}{\text{จำนวนปีทั้งหมด (ปี 2542 - 2546)}}$$

$$\begin{array}{l} \text{อัตราการเปลี่ยนแปลงมูลค่าการ} \\ \text{ส่งออกสับปะรดกระป๋องโดย} \\ \text{เฉลี่ยของประเทศอินโดนีเซียไป} \\ \text{ยังประเทศสหรัฐอเมริกา} \end{array} = \frac{\begin{array}{l} \Delta \text{ มูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศอินโดนีเซีย} \\ \text{ไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา รวม (ปี 2542 - 2546)} \end{array}}{\text{จำนวนปีทั้งหมด (ปี 2542 - 2546)}}$$

$$\begin{array}{l} \text{อัตราการเปลี่ยนแปลงมูลค่าการ} \\ \text{ส่งออกสับปะรดกระป๋องโดย} \\ \text{เฉลี่ยของประเทศอินโดนีเซียไป} \\ \text{ยังประเทศเยอรมัน} \end{array} = \frac{\begin{array}{l} \Delta \text{ มูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศอินโดนีเซีย} \\ \text{ไปยังประเทศเยอรมันรวม (ปี 2542 - 2546)} \end{array}}{\text{จำนวนปีทั้งหมด (ปี 2542 - 2546)}}$$

$$\begin{array}{l} \text{อัตราการเปลี่ยนแปลงมูลค่าการ} \\ \text{ส่งออกสับปะรดกระป๋องโดย} \\ \text{เฉลี่ยของประเทศอินโดนีเซียไป} \\ \text{ยังประเทศญี่ปุ่น} \end{array} = \frac{\begin{array}{l} \Delta \text{ มูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศอินโดนีเซีย} \\ \text{ไปยังประเทศญี่ปุ่นรวม (ปี 2542 - 2546)} \end{array}}{\text{จำนวนปีทั้งหมด (ปี 2542 - 2546)}}$$

:อัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบการส่งออก
สับปะรดกระป๋อง ซึ่งคำนวณได้จาก

$$\begin{array}{l} \text{อัตราการเปลี่ยนแปลงดัชนี} \\ \text{ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ} \\ \text{โดยเฉลี่ยของประเทศไทยไปยัง} \\ \text{ประเทศสหรัฐอเมริกา} \end{array} = \frac{\begin{array}{l} \Delta \text{ ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบของประเทศไทยไปยัง} \\ \text{ประเทศสหรัฐอเมริกา รวม (ปี 2542 - 2546)} \end{array}}{\text{จำนวนปีทั้งหมด (ปี 2542 - 2546)}}$$

$$\frac{\text{อัตราการเปลี่ยนแปลงดัชนี
ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ
โดยเฉลี่ยของประเทศอินโดนีเซีย
ไปยังประเทศเยอรมัน}}{\Delta \text{ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบของประเทศอินโดนีเซีย
ไปยังประเทศเยอรมันรวม (ปี 2542 - 2546)}} = \frac{\text{จำนวนปีทั้งหมด (ปี 2542 - 2546)}}{\text{จำนวนปีทั้งหมด (ปี 2542 - 2546)}}$$

$$\frac{\text{อัตราการเปลี่ยนแปลงดัชนี
ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ
โดยเฉลี่ยของประเทศอินโดนีเซีย
ไปยังประเทศญี่ปุ่น}}{\Delta \text{ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบของประเทศอินโดนีเซีย
ไปยังประเทศญี่ปุ่นรวม (ปี 2542 - 2546)}} = \frac{\text{จำนวนปีทั้งหมด (ปี 2542 - 2546)}}{\text{จำนวนปีทั้งหมด (ปี 2542 - 2546)}}$$

4.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2.1 ค่าร้อยละ (Percentage) เป็นค่าสถิติที่บ่งบอกถึงสัดส่วนจำนวนต่อ ร้อย (ทศรี วงศ์รัตน์: 2544 : 35)

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

โดยที่

P = ค่าร้อยละ

f = ค่าความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นค่าร้อยละ

N = จำนวนความถี่ทั้งหมด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของงานวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบการส่งออกสับปะรดกระป๋องของไทยระหว่างปี 2542-2546 โดยมีเนื้อหาดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้แทนความหมาย ดังนี้

RCA แทน ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ

$RCATK_{TU}$ แทน ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยในประเทศสหรัฐอเมริกา

$RCATK_{TG}$ แทน ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยในประเทศเยอรมัน

$RCATK_{TU}$ แทน ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยในประเทศญี่ปุ่น

$RCAPK_{PU}$ แทน ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบสับปะรดกระป๋องของประเทศฟิลิปปินส์ในประเทศญี่ปุ่น

$RCAPK_{PG}$ แทน ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบสับปะรดกระป๋องของประเทศฟิลิปปินส์ในประเทศเยอรมัน

$RCAPK_{PJ}$ แทน ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบสับปะรดกระป๋องของประเทศฟิลิปปินส์ในประเทศญี่ปุ่น

$RCAIK_{IU}$ แทน ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบสับปะรดกระป๋องของประเทศอินโดนีเซียในประเทศสหรัฐอเมริกา

$RCAIK_{IG}$ แทน ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบสับปะรดกระป๋องของประเทศอินโดนีเซียในประเทศเยอรมัน

$RCAIK_{IJ}$ แทน ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบสับปะรดกระป๋องของประเทศอินโดนีเซียในประเทศญี่ปุ่น

Δ แทน อัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องและอัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบการส่งออกสับปะรดกระป๋อง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปเกี่ยวกับการผลิต และการส่งออกตลอดจนถึงปัญหาและอุปสรรคในการผลิตและการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยระหว่างปี 2542-2546 เพื่อศึกษาความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกสับปะรดกระป๋องของ ประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์และประเทศอินโดนีเซียในตลาดนำเข้าสับปะรดกระป๋องของประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศเยอรมัน และประเทศญี่ปุ่นระหว่างปี 2542-2546 และเพื่อศึกษาอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องกับอัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบการส่งออกสับปะรดกระป๋องของ ประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์และประเทศอินโดนีเซีย ในตลาดนำเข้าสับปะรดกระป๋องของประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศเยอรมัน และประเทศญี่ปุ่นระหว่าง ปี 2542-2546 ซึ่งมีรายละเอียดในการศึกษาดังนี้

1. การศึกษาสภาพทั่วไปเกี่ยวกับการผลิตและ การส่งออกตลอดจนถึงปัญหาและอุปสรรคในการผลิตและการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยระหว่างปี 2542-2546 โดยตัวแปรที่จะทำการศึกษา ได้แก่ การผลิต ศึกษาถึงชนิดของสับปะรดกระป๋อง วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต ต้นทุนที่ใช้ในการผลิต ขั้นตอนการผลิต กำลังการผลิต การส่งออก ศึกษาถึงปริมาณการส่งออก ราคาส่งออก ตลาดส่งออกที่สำคัญ ปัญหาและอุปสรรค ศึกษาถึง ปัญหาอุปสรรคการผลิตศึกษาด้านวัตถุดิบ ด้านต้นทุน ผู้ประกอบการขาดสภาพคล่องทางการเงิน ปัญหาและอุปสรรคการส่งออก ศึกษาถึงการกีดกันทางการค้าจากประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญ

2. การศึกษาความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ ในการส่งออกสับปะรดกระป๋องของ ประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซียใน ตลาดนำเข้าสับปะรดกระป๋องของประเทศสหรัฐอเมริกา เยอรมัน และญี่ปุ่นระหว่างปี 2542-2546 โดยตัวแปรที่จะศึกษา ได้แก่ ค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ

3. การศึกษาอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องโดยเฉลี่ยกับอัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบการส่งออกสับปะรดกระป๋องโดยเฉลี่ยระหว่างปี 2542-2546 โดยตัวแปรที่จะศึกษา ได้แก่ อัตราการเปลี่ยนแปลงโดยเฉลี่ย ศึกษาถึงมูลค่าการส่งออก ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของงานวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบการส่งออกสับปะรดกระป๋องของไทยระหว่างปี 2542-2546 ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็นดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์สภาพทั่วไปเกี่ยวกับการผลิตและการส่งออก ตลอดจนถึงปัญหาและอุปสรรคในการผลิตและการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยระหว่างปี 2542-2546

โดยตัวแปรที่จะทำการศึกษา ได้แก่ การผลิต ศึกษาชนิดของสับปะรดกระป๋อง วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต ต้นทุนที่ใช้ในการผลิต ขั้นตอนการผลิต กำลังการผลิต การส่งออก ศึกษาปริมาณการส่งออก ราคาส่งออก ตลาดส่งออกที่สำคัญ ปัญหาและอุปสรรค ศึกษาปัญหาและอุปสรรคการผลิต แบ่งเป็น ด้านวัตถุดิบ ด้านต้นทุน ผู้ประกอบการขาดสภาพคล่องทางการเงิน ปัญหาและอุปสรรคการส่งออก ศึกษาการกีดกันทางการค้าจากประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญระหว่างปี 2542-2546 โดยใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา ซึ่งแสดงผลการวิเคราะห์ดังนี้

1.1 สภาพทั่วไปของการผลิตและการส่งออกสับปะรดกระป๋องของไทยระหว่างปี 2542 – 2546

1.1.1 การผลิตสับปะรดกระป๋อง

การศึกษาการผลิตสับปะรดกระป๋องของไทย โดยการวิจัยครั้งนี้จะทำการพิจารณาจากชนิดของสับปะรดกระป๋อง วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต ต้นทุนที่ใช้ในการผลิต ขั้นตอนการผลิต และกำลังการผลิต โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ก. ชนิดของสับปะรดกระป๋อง

โรงงานอุตสาหกรรมผลิตสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยส่วนใหญ่ จะทำการผลิตสับปะรดกระป๋องตามลักษณะ การสั่งซื้อของลูกค้าแต่ละประเทศ ซึ่งต้องมีการผลิตผลิตภัณฑ์สับปะรดกระป๋องที่แตกต่างกัน สามารถแบ่งชนิดของสับปะรดกระป๋อง ได้ดังนี้

1. สับปะรดแฉ้น แบ่งเป็น 3 ชนิด คือ แฉ้นแผ่นซี แฉ้นชนิดคัต และแฉ้นชนิดมาตรฐานนอกจากนี้ยังมีชนิดครึ่งแฉ้น ชนิดสี่แฉ้น และชนิดหัก
2. สับปะรดชิ้นใหญ่เป็นสับปะรดชิ้นสั้นหนาที่ตัดมาจากสับปะรดที่ผ่านเป็นแฉ้นไม่สมบูรณ์ที่กว้างตั้งแต่ 12 มิลลิเมตรขึ้นไป และยาวไม่เกิน 34 มิลลิเมตร
3. สับปะรดชิ้นยาวได้แก่สับปะรดที่ตัดเป็นเสี้ยวตามแนวยาวของสับปะรดทั้งผลแต่ละชิ้นยาว 65 มิลลิเมตรหรือกว่านั้น
4. สับปะรดลิ้มได้แก่ สับปะรดที่ตัดเป็นเสี้ยวจากสับปะรดแฉ้น มีลักษณะคล้ายลิ้ม มีสัดส่วนสม่ำเสมอ หนาประมาณ 8 – 13 มิลลิเมตร

5. สับปะรดลูกเต๋า ได้แก่ สับปะรดที่มีลักษณะคล้ายลูกบาศก์ โดยที่ขอบด้านยาวที่สุดต้องไม่เกิน 14 มิลลิเมตร

6. สับปะรดขึ้นคละเป็น สับปะรดที่มีขนาดขึ้นไม่สม่ำเสมอ และไม่สามารถจัดรวมเข้ากับชนิดใดชนิดหนึ่งข้างต้นได้

7. สับปะรดขึ้นพิเศษ ได้จากเศษเนื้อสับปะรดที่เหลือจากการทำสับปะรดลูกเต๋า

8. สับปะรดขึ้นย่อยเป็นสับปะรดลูกเต๋าล็กๆหรือฝานเป็นชิ้นยาวๆ ชุดหรือซอยเป็นชิ้นเล็กๆ

ข. วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต

วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสับปะรดกระป๋อง คือ สับปะรดสด ซึ่งเป็นพืชใบเลี้ยงเดี่ยวประเภทล้มลุกปลูกได้ง่ายไม่ต้องการการบำรุงรักษามากนัก และสามารถปลูกได้เกือบตลอดปี แต่ช่วงที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการเพาะปลูก คือ ระหว่างเดือนพฤศจิกายน – พฤษภาคม การปลูกในแต่ละครั้งสามารถเก็บผลผลิตได้ 3 รุ่น พันธุ์สับปะรดที่นิยมปลูกในประเทศไทยมี 3 พันธุ์ คือ

- พันธุ์อินทรีชนิด
- พันธุ์ขาว
- พันธุ์ปัตตาเวีย หรือพันธุ์ศรีราชา (smooth cayenne)

โดยเนื้อที่เพาะปลูกสับปะรดในประเทศไทยส่วนใหญ่ จะปลูกพันธุ์ปัตตาเวีย เนื่องจากเป็นสับปะรดที่มีคุณภาพเหมาะสมในการบริโภคสดและเป็นวัตถุดิบป้อนโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูป แหล่งเพาะปลูกและพื้นที่ปลูกสับปะรดทั้งหมดของประเทศไทย ประมาณ 600,000 ไร่ โดยมีผลผลิตเฉลี่ยปีละประมาณ 2.6 ล้านตัน ซึ่งมีแหล่งเพาะปลูกที่สำคัญ คือ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี และชุมพร ซึ่งเป็นบริเวณที่มีพื้นที่เพาะปลูกสับปะรดมากที่สุด นอกจากนี้ พื้นที่เพาะปลูกในแหล่งอื่น ได้แก่ จังหวัดระยอง ชลบุรี ตรวดี นนทบุรี นครพนม ลำปาง และกาญจนบุรี เป็นต้น (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2547)

ตาราง 12 ข้อมูลพื้นที่เก็บเกี่ยว ผลผลิตที่ได้ระหว่าง ปี 2542-2546

ปี	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)
2542	606,883	2,371,791
2543	610,552	2,248,375

ตาราง 12 (ต่อ)

ปี	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)
2544	574,363	2,078,286
2545	496,664	1,738,833
2546	508,877	1,899,424

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักเศรษฐกิจการเกษตร ปี 2547

จากตาราง 12 จะเห็นว่าประเทศไทยมีพื้นที่เก็บเกี่ยวและมีผลผลิตสับปะรดที่มีแนวโน้มลดลง โดยมีพื้นที่เก็บเกี่ยวในปี 2542 เท่ากับ 606,883 ไร่ มีผลผลิตเท่ากับ 2,371,791 ตัน ลดลงเหลือ 508,877 ไร่ มีผลผลิตเท่ากับ 1,899,424 ตัน ในปี 2546

1. คุณภาพของสับปะรดตามมาตรฐานโรงงาน

- เป็นสับปะรดสดทั้งผลไม่มีจุกและก้าน
- เป็นสับปะรดสุกได้ที่
- มีลักษณะคุณภาพที่ดี ปราศจากผลแกนและซ้ำ ไม่มีตำหนิที่เห็น

เด่นชัดและไม่เน่าเสีย

- สะอาดปราศจากสิ่งแปลกปลอมและปนเปื้อน เช่นทรายหรือน้ำมัน
- ไม่มีกลิ่นและรสผิดปกติ
- ไม่มีการแคะจุกหรือเจาะจุก
- ไม่มีเชื้อราที่ขาว
- ปลอดภัยจากศัตรูพืชและความเสียหายอันเนื่องมาจากศัตรูพืชรวมทั้ง

บาดแผลที่เกิดจากรอยมีดหรือของมีคม โดยการตรวจสอบด้วยสายตา สับปะรดต้องผ่านการเก็บเกี่ยวอย่างถูกต้องตามกระบวนการเก็บเกี่ยวและการดูแลภายหลังการเก็บเกี่ยวเพื่อให้ได้คุณภาพเป็นที่ยอมรับได้เมื่อถึงปลายทาง

ค. ต้นทุนที่ใช้ในการผลิต

โครงสร้างต้นทุนการผลิตสับปะรดกระป๋องประกอบด้วยค่าวัตถุดิบ ค่าบรรจุภัณฑ์ หีบห่อ และฉลาก ค่าพลังงาน ค่าแรงงาน ค่าดอกเบี้ยเงินกู้ ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักร และค่าใช้จ่ายอื่นๆ เป็นต้น

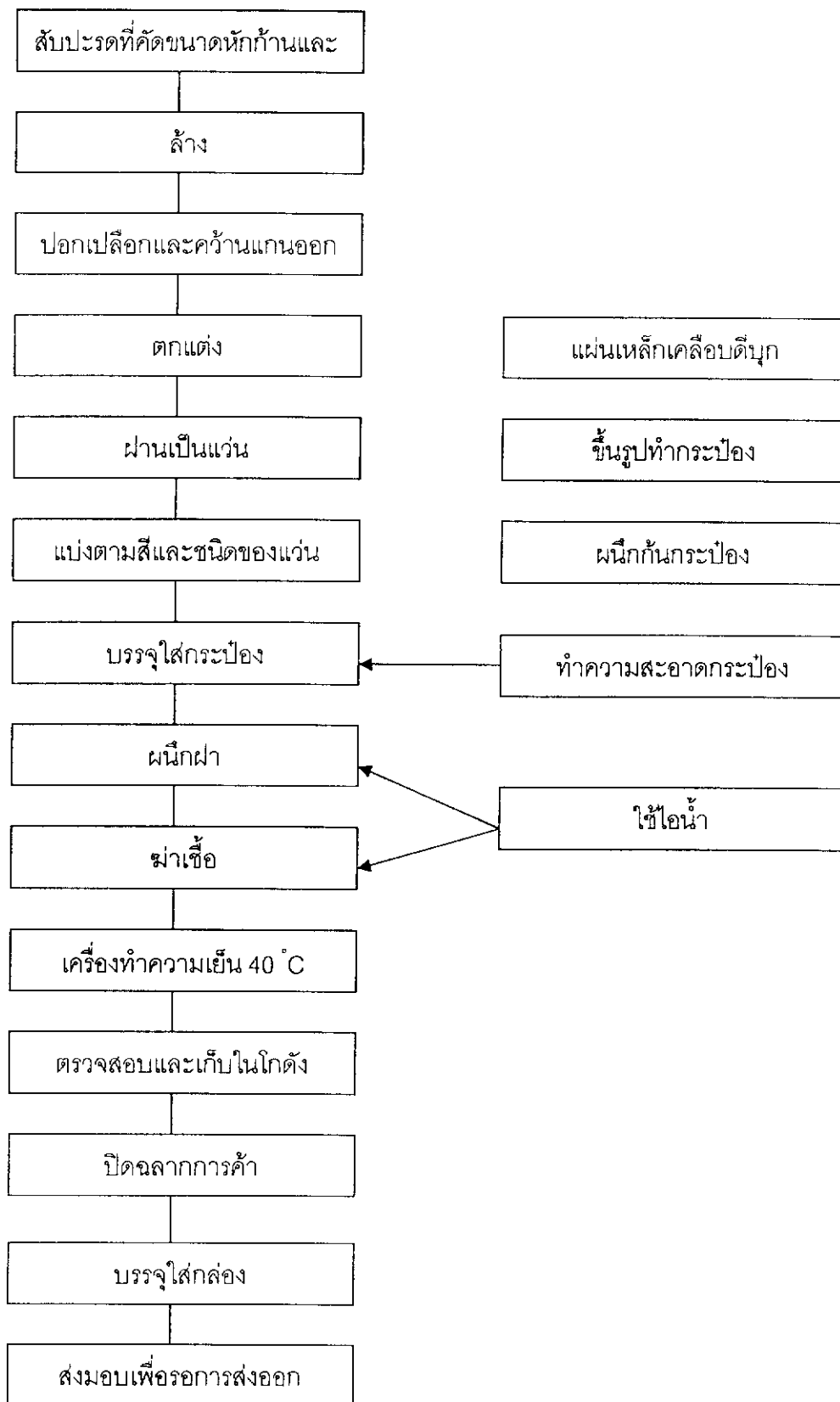
ตาราง 13 องค์ประกอบของต้นทุนการผลิตสับปะรดกระป๋อง

ประเภทของต้นทุน	ต้นทุน(ร้อยละ)
1. วัตถุดิบ	
- สับปะรดสด	36
- น้ำตาล	4
2. ค่าใช้จ่ายในการผลิต	
- แรงงาน	8
- พลังงาน	3
- ภาชนะบรรจุ	39
3. ค่าใช้จ่ายในการจัดจำหน่าย	10
รวมต้นทุน	100.00

จากตาราง 13 การผลิตสับปะรดกระป๋องนั้นต้นทุนการผลิตส่วนใหญ่จะเป็นค่าใช้จ่ายในเรื่องของวัตถุดิบ ประมาณร้อยละ 40 (สับปะรดสด ร้อยละ 36 น้ำตาล ร้อยละ 4) ของต้นทุนทั้งหมด ค่าใช้จ่ายในการผลิตร้อยละ 50 (แรงงานร้อยละ 8 พลังงานร้อยละ 3 ภาชนะบรรจุร้อยละ 39) และค่าใช้จ่ายในการจำหน่าย ร้อยละ 10 ดังนั้นต้นทุนการผลิตสับปะรดกระป๋องของโรงงานจะผันแปรตามราคาของสับปะรดในขณะนั้น โดยมีสัดส่วนการแปรรูปสับปะรดกระป๋อง 1 หนีบ น้ำหนัก 13.38 กิโลกรัม ใช้สับปะรดที่ยังไม่เปลือกเปลือกประมาณ 43-45 กิโลกรัม

ง. ขั้นตอนการผลิต

การผลิตสับปะรดกระป๋องใช้วัตถุดิบที่สำคัญ คือ สับปะรดสดและวัตถุดิบประกอบอื่นๆ เช่น น้ำตาลทราย กรดมะนาว กระป๋องที่ใช้บรรจุ และกล่องกระดาษ เป็นต้น โรงงานสับปะรดกระป๋องเป็นอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานมาก โดยเฉพาะในส่วนของการตกแต่งขนาด การบรรจุกระป๋อง และการควบคุมน้ำหนักของผลิตภัณฑ์ จะใช้แรงงานเป็นจำนวนมาก สำหรับขั้นตอนการผลิตสับปะรดกระป๋องนั้นมีขั้นตอนการผลิตดังนี้

ภาพประกอบ 1 ขั้นตอนการผลิตสับปะรดกระป๋อง

จ. กำลังการผลิต

ในปัจจุบันประเทศไทยมีกำลังในการผลิตสับปะรดกระป๋องเป็นอันดับต้นๆของโลกและมีโรงงานที่ทำการผลิตอยู่ 2 ประเภท คือ ประเภทแรกเป็นโรงงานที่ทำการผลิตสับปะรดกระป๋องเพียงอย่างเดียว และประเภทที่สองเป็นโรงงานที่ทำการผลิตสับปะรดกระป๋องและสับปะรดชนิดอื่นๆ เช่น น้ำสับปะรด เป็นต้น

ตาราง 14 รายชื่อบริษัทที่ผลิตสับปะรดกระป๋องในประเทศไทย

บริษัท	เงินลงทุน (ล้านบาท)	สถานที่ตั้ง โรงงาน	กำลังการผลิต (ตัน)
1. ชะอำไพนแอปเปิ้ล แคนเนอรั	50	เพชรบุรี	67,500
2. โดล(ไทยแลนด์) จำกัด	15	ประจวบคีรีขันธ์	114,750
3. โรงงานมาลีสามพราน	250	นครปฐม	27,000
4. ผลไม้กระป๋องประจวบ	50	ประจวบคีรีขันธ์	3,240
5. ปราณบุรีสับปะรดกระป๋อง	18	ประจวบคีรีขันธ์	1,200
6. Siam Agro-Industry Pineapple and Others	620	ระยอง	12,150
7. Siam Foods Products Public Co., Ltd	446	ชลบุรี , ระยอง	2,160
8. ผลไม้กระป๋องสยาม	11	ประจวบคีรีขันธ์	65,000
9. ชันเทคกรุ๊ป จำกัด	197	นครพนม	6,475
10. สับปะรดกระป๋อง จำกัด(มหาชน)	500	ประจวบคีรีขันธ์	-
11. ทropicool ฟู้ดอินดัสตรีส์ จำกัด	51	สมุทรสาคร	4,212
12. ไวต้าฟู้ดส์ แฟคทอรี		กาญจนบุรี	-
13. อุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋อง ไทย	120	ประจวบคีรีขันธ์	1,688
14. ผลไม้กระป๋องไทย จำกัด	565	เพชรบุรี	10,058
15. ชันยางอุตสาหกรรมอาหาร จำกัด	60	นครปฐม	1,519
16. ประจวบเจริญห่อเย็น	-	ประจวบคีรีขันธ์	-

ตาราง 14 (ต่อ)

บริษัท	เงินลงทุน (ล้านบาท)	สถานที่ตั้ง โรงงาน	กำลังการผลิต (ตัน)
17. ซีโก้ไทย แพลนเตชัน จำกัด (มหาชน)	-	หนองคาย	-
18. เจริญฟู้ดส์อุตสาหกรรม จำกัด	-	ประจวบคีรีขันธ์	5,000
19. กุญบุรีผลไม้กระป๋อง จำกัด	80	ประจวบคีรีขันธ์	30,375
20. พีที ฟู้ดส์แอสตาดาร์ต จำกัด	-	ประจวบคีรีขันธ์	-
21. อุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋อง	-	ประจวบคีรีขันธ์	-
22. เกกิงอุตสาหกรรมสับปะรดกระ ป๋อง จำกัด	-	ประจวบคีรีขันธ์	-
23. ไทยชุมผลิตภัณฑ์อาหาร จำกัด	60	หนองคาย	-
24. สับปะรดกระป๋องปราณบุรี (ประเทศไทย) จำกัด	-	ประจวบคีรีขันธ์	-
25. สามร้อยยอด จำกัด	20	ประจวบคีรีขันธ์	-
26. อุตสาหกรรมผลไม้ปราณบุรี (1994) จำกัด	-	ประจวบคีรีขันธ์	-
27. มงคลกิจอุตสาหกรรม	-	ประจวบคีรีขันธ์	-
รวม	7,967		535,200

ที่มา : สมาคมผู้ผลิตอาหารสำเร็จรูป ปี 2547

จากตาราง 14 ในปัจจุบันประเทศไทยมีโรงงานผลิตสับปะรดสับปะรดกระป๋องทั้งหมด 27 โรงงาน เงินลงทุนรวมทั้งสิ้น 7,967 ล้านบาท โดยโรงงานขนาดเล็กและขนาดใหญ่จะมีขนาดการลงทุนเฉลี่ยประมาณ 36 ล้านบาทและ 871.5 ล้านบาท ตามลำดับ และก่อให้เกิดการจ้างงานในท้องถิ่นไม่ต่ำกว่า 20,000 คน จึงจัดเป็นอุตสาหกรรมการเกษตรที่ใช้แรงงานมากประเภทหนึ่ง โรงงานขนาดใหญ่มีการใช้แรงงานเฉลี่ย 490 คนต่อโรงงาน (สมาคมผู้ผลิตอาหารสำเร็จรูป. 2547)

กำลังผลิตสับปะรดกระป๋องมีทั้งหมดประมาณปีละ 60 ล้านหีบ (ประมาณ 802,800 ตัน) หรือใช้ผลผลิตสับปะรดสดปีละไม่ต่ำกว่า 2.6 ล้านตันทั้งเปลือก แต่ผลผลิตจริงจะผลิตได้ปีละ

ประมาณ 35-40 ล้านหีบ (หรือประมาณ 468,300 – 535,200 ตัน) ใช้ผลผลิตสับปะรดสดปีละไม่ต่ำกว่า 1.7 ล้านตันทั้งเปลือก หรือคิดเป็นร้อยละ 63 ของกำลังการผลิตทั้งหมด โดยโรงงานดังกล่าวตั้งอยู่ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์มากที่สุด คือ จำนวน 15 โรงงาน มีกำลังการผลิตสับปะรดกระป๋องปีละประมาณ 28 ล้านหีบ หรือประมาณ 4 แสนตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 47 ของกำลังการผลิตทั้งหมด โรงงานในแถบจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ส่วนใหญ่จะใช้สับปะรดในพื้นที่ไม่ต่ำกว่า 1.2 ล้านตันทั้งเปลือก นอกจากนี้โรงงานที่กระจายอยู่ในเขตจังหวัดต่างๆ ได้แก่ จังหวัดเพชรบุรี นครปฐม สมุทรสาคร กาญจนบุรี ชลบุรี ระยอง หนองคาย นครพนม และชุมพร สำหรับผู้ผลิตรายใหญ่ที่มีสัดส่วนการส่งออกรวมกันสูงถึงร้อยละ 60 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด มีจำนวน 6 บริษัท (สมาคมผู้ผลิตอาหารสำเร็จรูป. 2547) คือ

- บริษัท โดล(ไทยแลนด์) จำกัด
- บริษัท ไวตาฟู้ด จำกัด
- บริษัท สับปะรดไทย จำกัด
- บริษัท อุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องไทย จำกัด
- บริษัท มาลีสามพราน จำกัด
- บริษัท สยามอุตสาหกรรมการเกษตรสับปะรดและอื่นๆ จำกัด

1.1.2 การส่งออก

ประเทศไทยเป็นผู้ส่งออกรายใหญ่ของโลกที่ยังสามารถรักษาอันดับแรกไว้ได้อย่างต่อเนื่องซึ่งประเทศไทยมีตลาดส่งออกที่สำคัญหลักๆ สามประเทศ คือ ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศเยอรมันและประเทศญี่ปุ่น การส่งออกสับปะรดของไทยในตลาดโลกอยู่ในรูปของสับปะรดสด สับปะรดกระป๋อง สับปะรดแช่แข็ง สับปะรดอบแห้ง และสับปะรดกวน แต่การส่งออกของผลิตภัณฑ์สับปะรดที่ส่งออกมากที่สุดคือ สับปะรดกระป๋อง และน้ำสับปะรดกระป๋อง

ก. ปริมาณการส่งออก

แม้ว่าประเทศไทยจะเป็นผู้ส่งออกสับปะรดกระป๋องรายใหญ่ที่สุดของโลกก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาถึงปริมาณการส่งออกสับปะรดกระป๋องของไทยในช่วง 10 ปีที่ผ่านมาพบว่าการส่งออกลดลงเป็นลำดับ

ตาราง 15 ปริมาณและสัดส่วนการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยแยกเป็นรายประเทศระหว่างปี2542 -2546

ประเทศ	2542		2543		2544		2545		2546	
	ปริมาณ	สัดส่วน	ปริมาณ	สัดส่วน	ปริมาณ	สัดส่วน	ปริมาณ	สัดส่วน	ปริมาณ	สัดส่วน
สหรัฐอเมริกา	116,436	28.98	82,223	20.65	76,550	20.83	83,190	22.85	100,203	22.14
เยอรมัน	51,274	12.76	48,037	12.06	45,358	12.34	41,484	11.39	52,161	11.53
ญี่ปุ่น	28,256	7.03	30,028	7.54	34,248	9.32	28,647	7.87	25,865	5.72
เนเธอร์แลนด์	25,457	6.34	38,540	9.68	18,223	4.96	14,253	3.91	17,012	3.76
อังกฤษ	23,152	5.76	21,168	5.32	17,664	4.81	15,300	4.20	16,209	3.58
แคนาดา	21,441	5.34	18,596	4.67	19,968	5.44	21,188	5.82	22,403	4.95
สเปน	16,275	4.05	13,012	3.27	10,867	2.96	8,640	2.37	12,160	2.69
ฝรั่งเศส	14,206	* 3.54	17,026	4.28	17,006	4.63	14,366	3.94	15,855	3.50
ออสเตรเลีย	10,641	2.65	9,773	2.46	8,997	2.45	4,716	1.30	4,231	0.94
ฟินแลนด์	7,785	1.94	7,865	1.97	7,774	2.12	4,309	1.18	6,849	1.51
เบลเยียม	6,559	1.63	5,930	1.49	6,002	1.64	6,201	1.70	6,581	1.45
สวีเดน	6,034	1.50	6,170	1.55	6,603	1.80	5,073	1.39	6,610	1.46
อาเซียน	5,062	1.26	7,331	1.84	5,008	1.36	975	0.27	631	0.14

ตาราง 15 (ต่อ)

ปริมาณ : เมตริกตัน สัดส่วน : ร้อยละ										
2542		2543		2544		2545		2546		
ปริมาณ	สัดส่วน	ปริมาณ	สัดส่วน	ปริมาณ	สัดส่วน	ปริมาณ	สัดส่วน	ปริมาณ	สัดส่วน	
อื่นๆ	50,596	12.60	73,308	18.41	80,115	21.81	102,220	28.07	148,558	32.83
รวม	401,716	100.00	398,169	100.00	367,347	100.00	364,154	100.00	452,530	100.00

ที่มา : FAO (FAO Trade Year book, 200

จากตาราง 15 ประเทศไทยมีปริมาณการส่งออกสับปะรดกระป๋องเท่ากับ 401,716 เมตริกตัน ในปี 2542 ลดลงเหลือ 398,169 เมตริกตัน ในปี 2543 ส่วนในปี 2544 ลดลงเหลือ 367,347 เมตริกตัน และในปี 2545 ลดลงเหลือ 364,145 เมตริกตัน แต่ในปี 2546 ประเทศไทยมีปริมาณการส่งออกเพิ่มขึ้นเป็น 452,530 เมตริกตัน และประเทศคู่ค้าที่สำคัญ คือ ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศเยอรมัน และประเทศญี่ปุ่น (คิดเป็นสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 50 ของการส่งออกทั้งหมดของประเทศไทย) เนื่องจากตลาดสหรัฐอเมริกาสัดส่วนลดลงเรื่อยๆ นับตั้งแต่สหรัฐอเมริกา ได้ประกาศเรียกเก็บภาษีตามอัตราส่วนต่างการทุ่มตลาดสำหรับแต่ละบริษัทภายใต้การตัดสินขั้นสุดท้ายว่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องของไทยก่อให้เกิดความเสียหายต่ออุตสาหกรรมสับปะรดของประเทศไทย

ข. ราคาส่งออก

ราคาการส่งออกสับปะรดกระป๋องของ ประเทศไทยไปยังตลาดต่างประเทศนั้น ราคาจะขึ้นอยู่กับชนิดของสับปะรดกระป๋อง และประเทศคู่ค้า ซึ่งจะแตกต่างกันไปในแต่ละประเทศเนื่องจากค่าระวางเรือขนส่ง นอกจากนี้ยังเป็นเพราะความสัมพันธ์ระหว่างบริษัทผู้ผลิตสับปะรดกระป๋อง หรือผู้ส่งออกสับปะรดกระป๋องและประเทศผู้นำเข้า

ตาราง 16 ราคาการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยระหว่างปี 2542 – 2546

หน่วย : \$/เมตริกตัน					
ประเทศ	2542	2543	2544	2545	2546
สหรัฐอเมริกา	824	695	694	654	818
เยอรมัน	726	547	497	520	594
ญี่ปุ่น	929	069	664	762	775

ที่มา : FAO (FAO Trade Year book, 2004)

จากตาราง 16 ประเทศไทยมีราคาการส่งออกสับปะรดกระป๋องไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศเยอรมัน และประเทศญี่ปุ่นมีแนวโน้มลดลงทั้งสามประเทศ โดยมีราคาการส่งออกไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาในปี 2542 เท่ากับ 824 \$/เมตริกตัน ลดลงเหลือ 818 \$/เมตริกตัน ในปี 2546 ส่วนราคาการส่งออกไปยังประเทศเยอรมันมีราคาการส่งออกเท่ากับ 726 \$/เมตริกตัน ในปี 2542 ลดลงเหลือ 594 \$/เมตริกตัน ในปี 2546 และราคาการส่งออกไปยังประเทศญี่ปุ่นมีราคาการส่งออกในปี 2542 เท่ากับ 929 \$/เมตริกตัน ลดลงเหลือ 775 \$/เมตริกตัน ในปี 2546 เป็นต้น

ค. ตลาดการส่งออกที่สำคัญ

ตลาดการส่งออกที่สำคัญ 3 อันดับแรกของการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย คือประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศเยอรมัน และประเทศญี่ปุ่น ประเทศคู่ค้าที่ไทยส่งออกเป็นอันดับ 1 คือประเทศสหรัฐอเมริกา รองลงมาคือประเทศเยอรมัน และประเทศญี่ปุ่น เป็นอันดับ 3

1. ประเทศสหรัฐอเมริกา

ประเทศไทยส่งออกสับปะรดกระป๋องไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาจากตาราง 15 ในปริมาณมากที่สุดเมื่อเทียบกับประเทศอื่นๆ ในการส่งออกสับปะรดกระป๋องทั้งหมดของประเทศไทย ซึ่งถือว่าประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นตลาดส่งออกหลักของประเทศไทยโดยประเทศไทยส่งออกในปี 2542 เป็นปริมาณ 116,436 เมตริกตัน เป็นสัดส่วนร้อยละ 28.98 ในการส่งออกทั้งหมดในปี 2543 ลดลงเหลือ 82,223 เมตริกตันเป็นสัดส่วนร้อยละ 20.65 ในการส่งออกทั้งหมด และในปี 2544 มีปริมาณการส่งออกลดลงเช่นกันเหลือ 76,550 เมตริกตันเป็นสัดส่วนร้อยละ 20.83 ในการส่งออกทั้งหมดส่วนในปี 2545 ประเทศไทยมีปริมาณการส่งออกในประเทศสหรัฐอเมริกาเพิ่มขึ้นเป็น 83,190 เมตริกตัน และมีสัดส่วนการส่งออกเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 22.85 และในปี 2546 ประเทศไทยมีปริมาณการส่งออกเพิ่มขึ้นจากปี 2545 ถึง 17,013 เมตริกตันเป็น 100,203 แต่กลับมีสัดส่วนการส่งออกลดลงเหลือร้อยละ 22.14 ในการส่งออกทั้งหมด

ทั้งนี้สาเหตุเนื่องจากปริมาณการส่งออกของประเทศไทยต้องพึ่งพิงประเทศสหรัฐอเมริกาค่อนข้างมาก ดังนั้นการเข้าไปแข่งขันกับผู้ผลิตทั้งในประเทศสหรัฐอเมริกาเอง และคู่แข่งในภูมิภาคเดียวกับประเทศไทย คือ ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งเป็นฐานการผลิตที่สำคัญของประเทศสหรัฐอเมริกา ทำให้ประเทศสหรัฐอเมริกาต้องหามาตรการตอบโต้ ทำให้การค้าสับปะรดกระป๋อง ในประเทศสหรัฐอเมริกาประสบกับการแข่งขันทางด้านราคากันอย่างหนัก (Price War) นอกจากนี้ ประเทศไทยยังต้องเผชิญกับ ปัญหาความยุ่งยากในการตรวจสอบสินค้า โดยสำนักงานอาหารและยาของกระทรวงสาธารณสุขของสหรัฐอเมริกา USFDA ที่เริ่มทวีความรุนแรงตั้งแต่ปี 2534 จนถึงปัจจุบัน ด้วยข้อกล่าวหาดังกล่าวหาว่าสินค้านำเข้าจากประเทศไทยไม่มีมาตรฐานพร้อมทั้งมีการกีดกันทางการค้าของผู้ส่งออกของประเทศไทย เพื่อสนองคำเรียกร้องของผู้ผลิตภายในประเทศสหรัฐอเมริกาเอง

2. ประเทศเยอรมัน

ประเทศเยอรมันเป็นตลาดสับปะรดกระป๋องที่มีความสำคัญรองลงมาจากประเทศสหรัฐอเมริกาในการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย โดยประเทศไทยมีปริมาณการส่งออกในปี 2542 เป็น 51,274 เมตริกตันเป็นสัดส่วนในการส่งออกทั้งหมดร้อยละ 12.76 ในปี

2543 มีปริมาณการส่งออกลดลงเหลือ 48,037 เมตริกตัน ส่งผลให้สัดส่วนในการส่งออกทั้งหมดลดลง เช่นเดียวกัน เหลือร้อยละ 12.06 ล้านในปี 2544 และปี 2545 มีปริมาณลดลงเหลือ 45,358 และ 41,484 เมตริกตัน ตามลำดับแต่ในปี 2544 นั้นกลับมีสัดส่วนการส่งออกทั้งหมดเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 12.34 แต่ในปี 2545 ลดลงเหลือร้อยละ 11.39 และในปี 2546 ประเทศไทยมีปริมาณการส่งออกเพิ่มขึ้นเป็น 52,161 เมตริกตัน เป็นสัดส่วนการส่งออกทั้งหมดร้อยละ 11.53 (ตาราง 15)

ทั้งนี้เนื่องจากประเทศเยอรมันมีมาตรการการกีดกันทางการค้าโดย ดัตติพิพิเศษภาษีศุลกากรทั่วไป (GSP) การใช้มาตรการสมุดปกขาวความปลอดภัยของสหภาพยุโรป เป็นต้น ส่งผลให้ประเทศไทยต้องเพิ่มมาตรฐานในการผลิตสับปะรดกระป๋องมากขึ้น

3. ประเทศญี่ปุ่น

ประเทศไทยส่งออกไปยังประเทศญี่ปุ่นเป็นอันดับ 3 โดยมีปริมาณ การส่งออกเพิ่มขึ้นโดยตลอดจากปี 2542 ถึง 2544 จากปริมาณ 28,256 เมตริกตันในปี 2542 เพิ่มขึ้น เป็น 30,028 เมตริกตันในปี 2543 ในปี 2544 เพิ่มขึ้นเป็น 34,248 เมตริกตัน และมีสัดส่วนในการ ส่งออกทั้งหมดเพิ่มขึ้นจากปี 2542 ร้อยละ 7.03 เป็นร้อยละ 7.54 ในปี 2543 และในปี 2544 เพิ่มขึ้น เป็นร้อยละ 9.32 แต่ในปี 2545 และในปี 2546 นั้นมีปริมาณการส่งออกลดลงเหลือ 28,647 เมตริกตัน ในปี 2545 คิดเป็นสัดส่วนการส่งออกทั้งหมดร้อยละ 7.87 และในปี 2546 ลดลงเหลือ 25,865 เมตริกตัน และมีสัดส่วนการส่งออกลดลงเหลือร้อยละ 5.72 (ตาราง 15)

ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริโภคในประเทศญี่ปุ่นหันมาบริโภคผลไม้สด มากขึ้นกว่าการบริโภคผลไม้กระป๋อง และมีมาตรการการกีดกันทางการค้า แต่ก็ไม่ส่งผลกระทบมาก เท่ากับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้บริโภคของชาวญี่ปุ่น

1.2 ปัญหาและอุปสรรคในการผลิต และการส่งออกสับปะรดกระป๋องของไทย ระหว่างปี 2542-2546

แม้ว่าในปัจจุบันผลิตภัณฑ์สับปะรดกระป๋องจะเป็นอุตสาหกรรมหนึ่งที่สามารถนำ รายได้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศเข้าประเทศได้เป็นจำนวนมากก็ตาม แต่ในด้านการผลิตและการ ส่งออก ผลิตภัณฑ์สับปะรดกระป๋องยังประสบปัญหาหลายประการที่เป็นอุปสรรคสำคัญในการผลิต และการส่งออก ซึ่งจากการวิจัยพบปัญหาต่างๆดังนี้

1.2.1 ปัญหาและอุปสรรคการผลิต

ในปัจจุบันประเทศไทยประสบกับปัญหาทางด้านการผลิตสับปะรดกระป๋อง มากมายส่งผลให้มีจำนวนสับปะรดกระป๋องออกจำหน่ายที่ไม่แน่นอน ซึ่งจากการวิจัยพบปัญหาต่างๆ ดังนี้

ก. ปัญหาด้านวัตถุดิบ

1. การผลิตสับปะรดสด

1.1 เกษตรกรส่วนใหญ่ยังขาดการวางแผนการผลิตสับปะรดให้สอดคล้องกับความต้องการของโรงงานซึ่งต้องการสับปะรดแต่ละเดือนในปริมาณที่สม่ำเสมอตลอดปี

1.2 ผลผลิตต่อไร่ต่ำ คุณภาพผลผลิตขาดมาตรฐานมีลักษณะแกน และจากการใช้ปุ๋ยและยาปราบศัตรูพืชที่ผิดวิธีทำให้ปริมาณสารในแตงเทศค้างมาก ตลอดจนผลผลิตในแต่ละปีมีความไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับสภาพดินฟ้าอากาศ

1.3 เกษตรกรส่วนใหญ่ยังขาดการรวมตัว ทำให้ขาดอำนาจการต่อรองทั้งในด้านการผลิตและการตลาด

1.4 การขายสับปะรดโรงงานยังคงมีระบบโควต้า ซึ่งในภาวะสับปะรดล้นตลาดช่วงเดือนพฤศจิกายน – กุมภาพันธ์ และเมษายน-พฤษภาคม เกษตรกรไม่สามารถขายให้โรงงานโดยตรงเนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อยขาดการรวมกลุ่ม จึงต้องพึ่งพาพ่อค้าคนกลางเป็นผู้รวบรวม ซึ่งจะกดราคาทำให้เกษตรกรขายสับปะรดได้ในราคาต่ำ

1.5 การทำสัญญาข้อตกลง Contract Farming ระหว่างโรงงานและเกษตรกรยังมีน้อย หรือบางส่วนมีการทำสัญญาข้อตกลงแต่ทั้งสองฝ่ายไม่ปฏิบัติตามสัญญาต่อกัน สาเหตุที่มีส่วนให้การดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จเนื่องมาจากเกษตรกรนำสับปะรดไปขายที่อื่น หรือโรงงานอื่นในกรณีที่ราคาตลาดสูงกว่าราคาที่รับซื้อ ประกอบกับโรงงานส่วนใหญ่ยังไม่มีการทำสัญญาซื้อขายกับเกษตรกร ทำให้เกิดการแย่งซื้อสับปะรดโดยการให้ราคาสูงกว่าโรงงานที่ทำสัญญา

2. การผลิตสับปะรดกระป๋อง

2.1 ปริมาณสับปะรดสดที่จะเข้าโรงงานขาดความสม่ำเสมอ บางช่วงมากบางช่วงน้อย รวมทั้งราคาที่มีความผันผวนมาก ทำให้โรงงานไม่สามารถวางแผนการผลิตได้ทำให้ต้นทุนการแปรรูปสูง เนื่องจากสับปะรดเป็นวัตถุดิบหลักของการผลิตถึงร้อยละ 40 ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด

2.2 ขนาดและคุณภาพสับปะรดยังไม่ได้มาตรฐาน เนื่องจากเกษตรกรยังขาดการเพาะปลูกที่ถูกต้อง การพัฒนาประสิทธิภาพของผลผลิตต่อไร่ยังต่ำ

2.3 ผู้ประกอบการโรงงานขาดการรวมตัวทั้งในด้านการรักษาระดับราคาสับปะรดสดและสับปะรดกระป๋อง และการควบคุมคุณภาพสับปะรด จึงทำให้เกิดภาวะราคาสินค้าผันผวนส่งผลเสียต่ออุตสาหกรรม

2.4 การขาดแคลนแรงงาน เนื่องจากมีการเคลื่อนย้ายแรงงานไปสู่ อุตสาหกรรมอื่น และค่าแรงงานมีแนวโน้มสูงขึ้น

2.5 ค่าบรรจุก๊าซ เช่น ก๊าซ กระป๋อง ฉลาก และค่าขนส่งทั้ง ภายในประเทศและต่างประเทศ มีแนวโน้มสูงขึ้น

3. ปัญหาด้านการตลาด

3.1 ขาดแหล่งข้อมูลข่าวสารทั้งการผลิต การตลาดที่ถูกต้องแม่นยำ และเป็นปัจจุบันเพื่อนำมาใช้ประกอบ การตัดสินใจในการวางแผนและกำหนดนโยบายร่วมกันทั้ง ภาครัฐและเอกชน เช่น ข้อมูลปริมาณการผลิตสับปะรดสดและสับปะรดกระป๋อง ราคา ต้นทุนการผลิต ลักษณะความต้องการสินค้าของประเทศคู่ค้า ข้อมูลประเทศคู่แข่ง ตลอดจนกฎระเบียบ ข้อจำกัดต่างๆ และมาตรการกีดกันทางการค้าในเวทีการค้าโลก เป็นต้น

3.2 ราคาจำหน่าย เนื่องจากต้นทุนการผลิตสับปะรดกระป๋องของ โรงงานแปรรูปตามวัตถุดิบ คือ สับปะรด ซึ่งราคาจะเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ทำให้โรงงานที่ได้ทำสัญญา ซื้อขายล่วงหน้ากับต่างประเทศไม่สามารถปรับราคาขายได้

3.3 การแข่งขันจากประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญอื่นๆ เช่น ประเทศ ฟิลิปปินส์ ประเทศมาเลเซีย และประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งมีต้นทุนการผลิตต่ำกว่าไทย เนื่องจากมี ค่าแรงงานต่ำกว่า และรัฐบาลได้ให้ความช่วยเหลือทางการตลาดแก่ผู้ประกอบการ ภาวะการณ แข่งขันดังกล่าว ทำให้มีการขายตัดราคาจำหน่ายสับปะรดกระป๋องระหว่างประเทศและระหว่างผู้ ส่งออกของไทยด้วยกันเอง ทำให้ขาดอำนาจการต่อรองและต่างประเทศขาดความเชื่อถือในสินค้าของ ประเทศไทย

ข. ปัญหาด้านต้นทุน

ปัญหาในเรื่องต้นทุนการผลิตในการผลิตสับปะรดกระป๋องของไทยต้อง พึ่งพิงวัตถุดิบที่ผลิตจากเกษตรกร ซึ่งการผลิตของเกษตรกรได้ผลผลิตไม่ได้มาตรฐานและไม่สม่ำเสมอ ตลอดปี เนื่องจากเกษตรกรต้องอาศัยสภาพดินฟ้าอากาศเป็นหลัก ส่งผลให้บางปีขาดแคลนวัตถุดิบ แต่บางปีผลผลิตล้นตลาดทำให้ผู้ผลิตไม่สามารถกำหนดต้นทุนในแต่ละปีได้แน่นอน และไม่สามารถ ควบคุมคุณภาพวัตถุดิบได้ นอกจากนี้ผู้ผลิตยังต้องประสบกับปัญหาทางด้านต้นทุนอื่นๆ ที่สูงขึ้น ได้แก่ ค่าขนส่งสินค้าทางเรือ และค่าภาระหน้าท่าเรือ และหลังท่าเรือ ค่าวัสดุหีบห่อ ค่าแรงงาน

ในส่วนของต้นทุนทางด้านแรงงานนั้น ปัจจุบันประเทศไทยมีการขาด แคลนแรงงานในภาคอุตสาหกรรม เนื่องจาก ค่าแรงงานที่สูงขึ้น เมื่อเทียบกับประเทศคู่แข่งในภูมิภาค เดียวกัน คือประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซีย ทั้งสองประเทศมีความได้เปรียบด้านแรงงาน เทียบกับประเทศไทย

ค. ปัญหาผู้ประกอบการขาดสภาพคล่องทางการเงิน

เนื่องจากในปัจจุบันประเทศไทยมีผู้ประกอบการค้าสับปะรดกระป๋องที่เป็นผู้ประกอบการโรงงานขนาดใหญ่ เป็นส่วนใหญ่ส่งผลให้ต้องมีการระดมทุนในการลงทุนสูงประกอบกับเมื่อผลิตสินค้าออกจำหน่ายกลับโดนมาตรการการกีดกันทางการค้าจากต่างประเทศส่งผลให้ผู้ประกอบการบางราย ไม่สามารถชำระหนี้สินที่มีอยู่เดิมได้ทำให้ผู้ประกอบการขาดสภาพคล่องทางการเงิน ในการหมุนเวียนภายในกิจการส่งผลให้ผู้ประกอบการประสบปัญหาทางการเงิน ในการหมุนเวียนภายในกิจการ ซึ่งส่งผลกระทบต่อปริมาณการส่งออก ทำให้ปริมาณการส่งออกลดลง

1.2.2 ปัญหาและอุปสรรคการส่งออก

นอกจากประเทศไทยจะประสบกับปัญหาทางด้านการผลิตแล้วประเทศไทยก็ยังประสบกับปัญหาด้านการส่งออกด้วย ซึ่งส่งผลให้ประเทศไทยมีปริมาณ ราคา และมูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องลดลง ซึ่งจากการวิจัยพบปัญหาทางด้านการส่งออกดังนี้

ก. การกีดกันทางการค้าจากประเทศคู่ค้าที่สำคัญ

มาตรการที่เกี่ยวกับการส่งออกสับปะรดกระป๋องในตลาดโลกจะพิจารณาจากมาตรการและกฎระเบียบที่มีผลต่อการแข่งขันของอุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋อง ซึ่งมีมาตรการและกฎระเบียบดังนี้ (กรมการค้าต่างประเทศ. 2547)

1. ประเทศสหรัฐอเมริกา ในตลาดนี้มีมาตรการการกีดกันทางการค้าทั้งทางด้านใช้ภาษีและไม่ใช้ภาษีที่สำคัญ คือ

1.1 พันธกรณีภายหลังผลการเจรจาอบอุรุกวัย หรือการลดอัตราภาษีตามข้อตกลงแกตตี่ ซึ่งประเทศสหรัฐอเมริกาต้องลดภาษีศุลกากรของสับปะรดกระป๋องลงจาก 0.55 เซ็นต์ต่อกิโลกรัมเป็น 0.35 เซ็นต์ต่อกิโลกรัม โดยใช้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 ซึ่งปัจจุบันก็ยังคงใช้อัตรานี้อยู่

1.2 มาตรการทางด้านสุขอนามัย ได้มีกฎระเบียบให้ผู้จำหน่ายอาหารต้องปฏิบัติตามกฎระบบมาตรฐานสินค้าที่เรียกว่า GMP (Good Manufacturing Practice) ซึ่งจะระบุมาตรฐานสำหรับหลักการปฏิบัติที่ดีของโรงงาน และยังมีการกำหนดให้นำระบบมาตรฐาน HACCP (Hazard Analysis and Critical Control Point) ซึ่งเป็นการควบคุมและตรวจสอบอย่างระมัดระวังในกระบวนการผลิต ณ จุดวิกฤติ ซึ่งยังไม่มีผลบังคับใช้กับสับปะรดกระป๋อง

1.3 การต่อต้านการทุ่มตลาด ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้ประกาศใช้มาตรการเก็บภาษีทุ่มตลาด (Anti Dumping) กับสินค้าสับปะรดที่ผลิตจากประเทศไทย แล้วส่งไปขายยังตลาดสหรัฐอเมริกา ซึ่งเริ่มเก็บมาตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2538 และได้มีความยามอุทธรณ์ จนปัจจุบันได้เรียกเก็บภาษีดังกล่าวแล้ว

ซึ่งจากมาตรการทั้งหมดข้างต้นจะพบว่าในตลาดนี้ประเทศไทยจะอยู่ในฐานะที่เสียเปรียบในด้านการแข่งขัน เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซีย เนื่องจากในสองมาตรการแรกนั้นจะมีผลบังคับใช้กับทั้งสามประเทศเหมือนกัน ในขณะที่มาตรการที่สามนั้นมีผลบังคับใช้เฉพาะประเทศไทยประเทศเดียว และจากผลการวิจัยที่ผ่านมา รวมทั้งจากข้อมูลการส่งออกจะเห็นได้ชัดเจนว่า มาตรการนี้ได้ส่งผลกระทบทางด้านลบในการส่งออกของประเทศไทย

นอกจากนี้ เนื่องจากอุตสาหกรรมนี้ในประเทศไทยจะมีผู้ประกอบการทั้งขนาดเล็กและใหญ่ ฉะนั้นในอนาคตหากมีการประกาศบังคับใช้ มาตรการทางด้านสุขอนามัยให้มีการนำระบบมาตรฐาน HACCP มาใช้ ก็อาจจะส่งผลกระทบต่อผู้ผลิตรายเล็กที่อาจจะยังมีความกระบวนการผลิตที่ไม่ได้มาตรฐานนัก ซึ่งต่างจากประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซียที่มีแต่ผู้ประกอบการรายใหญ่

2. ประเทศเยอรมัน เนื่องจากประเทศเยอรมันเป็นหนึ่งในสมาชิกของสหภาพยุโรป ดังนั้นมาตรการการกีดกันทางการค้าทั้งด้านใช้ภาษีและไม่ใช้ภาษีย่อมจะเช่นเดียวกับสหภาพยุโรป ซึ่งมีมาตรการที่สำคัญดังนี้ (กรมการค้าต่างประเทศ. 2547)

2.1 ระบบการให้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรทั่วไปแบบใหม่ GSP ของสหภาพยุโรป ซึ่งประเทศไทยได้ถูกตัด GSP ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2542 ทำให้สับปะรดที่นำเข้าจากประเทศไทยถูกเรียกเก็บภาษีศุลกากรเป็นร้อยละ 21.30 – 25.10 จากเดิมที่เสียในอัตราร้อยละ 19.7 – 23.2 ในขณะที่ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซีย ยังเรียกเก็บเท่าเดิมคือ ร้อยละ 18.1 – 21.3

2.2 สมุดปกขาวความปลอดภัยอาหารสหภาพยุโรป (The European White Paper on Food Safety) ซึ่งจะมีผลบังคับใช้เมื่อมีการจัดตั้ง European Food Authority : EFA เสร็จสิ้นภายใน พ.ศ.2545 และในปัจจุบันมีผลบังคับใช้แล้ว

จากมาตรการทั้งข้างต้นจะพบว่าในตลาดนี้ ประเทศไทยจะอยู่ในฐานะที่เสียเปรียบในด้านการแข่งขันทางสินค้าสับปะรดกระป๋อง โดยเฉพาะจากการที่ประเทศไทยถูกตัดสิทธิพิเศษศุลกากรทั่วไป (GSP) ซึ่งทำให้อัตราภาษีศุลกากรของสับปะรดกระป๋องที่นำเข้าจากประเทศไทยสูงกว่าที่นำเข้าจากประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซีย โดยประเทศเยอรมันจะนำเข้าสับปะรดกระป๋องที่เน้นราคาสูงกว่าคุณภาพสินค้าก็ยิ่งทำให้ประเทศไทยอยู่ในฐานะที่เสียเปรียบมากขึ้น

นอกจากนี้ยังมีการประกาศใช้มาตรการความปลอดภัยอาหารในนั้น ก็จะยิ่งส่งผลกระทบในด้านลบกับสินค้าสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย เพราะประเทศไทยมีผู้ประกอบการทั้งขนาดเล็กและใหญ่ โดยเฉพาะผู้ประกอบการขนาดเล็กอาจจะรับผลกระทบมากเป็นพิเศษ

ซึ่งจากมาตรการทั้งหมดข้างต้นจะพบว่าในตลาดนี้ประเทศไทยจะอยู่ในฐานะที่เสียเปรียบในการแข่งขัน เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซีย เนื่องจากในสองมาตรการแรกนั้นจะมีผลบังคับใช้กับทั้งสามประเทศเหมือนกัน ในขณะที่มาตรการที่สามนั้นมีผลบังคับใช้เฉพาะประเทศไทยประเทศเดียว และจากผลการวิจัยที่ผ่านมา รวมทั้งจากข้อมูลการส่งออกจะเห็นได้ชัดเจนว่า มาตรการนี้ได้ส่งผลกระทบทางด้านลบในการส่งออกของประเทศไทย

นอกจากนี้ เนื่องจากอุตสาหกรรมนี้ในประเทศไทยจะมีผู้ประกอบการทั้งขนาดเล็กและใหญ่ ฉะนั้นในอนาคตหากมีการประกาศบังคับใช้ มาตรการทางด้านสุขอนามัยให้มีการนำระบบมาตรฐาน HACCP มาใช้ ก็อาจจะส่งผลกระทบต่อผู้ผลิตรายเล็กที่อาจจะยังมีการบวนการผลิตที่ไม่ได้มาตรฐานนัก ซึ่งต่างจากประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซียที่มีแต่ผู้ประกอบการรายใหญ่

2. ประเทศเยอรมัน เนื่องจากประเทศเยอรมันเป็นหนึ่งในสมาชิกของสหภาพยุโรป ดังนั้นมาตรการการกีดกันทางการค้าทั้งด้านใช้ภาษีและไม่ใช้ภาษีก็จะเช่นเดียวกับสหภาพยุโรป ซึ่งมีมาตรการที่สำคัญดังนี้ (กรมการค้าต่างประเทศ. 2547)

2.1 ระบบการให้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรทั่วไปแบบใหม่ GSP ของสหภาพยุโรป ซึ่งประเทศไทยได้ถูกตัด GSP ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2542 ทำให้สับปะรดที่นำเข้าจากประเทศไทยถูกเรียกเก็บภาษีศุลกากรเป็นร้อยละ 21.30 - 25.10 จากเดิมที่เสียในอัตราร้อยละ 19.7 - 23.2 ในขณะที่ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซีย ยังเรียกเก็บเท่าเดิมคือ ร้อยละ 18.1 - 21.3

2.2 สมุดปกขาวความปลอดภัยอาหารสหภาพยุโรป (The European White Paper on Food Safety) ซึ่งจะมีผลบังคับใช้เมื่อมีการจัดตั้ง European Food Authority : EFA เสร็จสิ้นภายใน พ.ศ.2545 และในปัจจุบันมีผลบังคับใช้แล้ว

จากมาตรการทั้งข้างต้นจะพบว่าในตลาดนี้ ประเทศไทยจะอยู่ในฐานะที่เสียเปรียบในการแข่งขันทางสินค้าสับปะรดกระป๋อง โดยเฉพาะจากการที่ประเทศไทยถูกตัดสิทธิพิเศษศุลกากรทั่วไป (GSP) ซึ่งทำให้อัตราภาษีศุลกากรของสับปะรดกระป๋องที่นำเข้าจากประเทศไทยสูงกว่าที่นำเข้าจากประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซีย โดยประเทศเยอรมันจะนำเข้าสับปะรดกระป๋องที่เน้นราคามากกว่าคุณภาพสินค้าก็ยิ่งทำให้ประเทศไทยอยู่ในฐานะที่เสียเปรียบมากขึ้น

2. ผลการวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์และประเทศอินโดนีเซียในตลาดนำเข้าสับปะรดกระป๋องของประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศเยอรมัน และประเทศญี่ปุ่นระหว่างปี 2542-2546 โดยตัวแปรที่จะทำการศึกษา ได้แก่ ค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบระหว่างปี 2542-2546 โดยผลการวิเคราะห์จะวิเคราะห์เป็นรายประเทศดังตาราง 17

3. ผลการวิเคราะห์อัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องโดยเฉลี่ยกับอัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบการส่งออกสับปะรดกระป๋องโดยเฉลี่ยระหว่างปี 2542 - 2546 โดยตัวแปรที่จะทำการศึกษาได้แก่

3.1 มูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องระหว่างปี 2542-2546 โดยผลการวิเคราะห์จะวิเคราะห์เป็นรายประเทศดังตาราง 18

3.2 ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบระหว่างปี 2542-2546 โดยผลการวิเคราะห์จะวิเคราะห์เป็นรายประเทศดังตาราง 19

ตาราง 17 แสดงผลค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (RCA) การส่งออกของประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซียไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศเยอรมัน และประเทศญี่ปุ่นระหว่างปี 2542-2546

ปี	ประเทศสหรัฐอเมริกา			เยอรมัน			ญี่ปุ่น		
	ไทย	ฟิลิปปินส์	อินโดนีเซีย	ไทย	ฟิลิปปินส์	อินโดนีเซีย	ไทย	ฟิลิปปินส์	อินโดนีเซีย
2542	13.38	19.86	14.40	68.41	7.41	21.69	9.27	7.86	2.97
2543	10.20	27.12	12.59	48.21	7.85	28.20	9.29	8.03	2.18
2544	11.37	32.28	11.81	45.70	13.12	35.75	9.57	8.03	2.06
2545	12.53	29.86	13.32	43.78	10.01	44.74	9.27	6.14	2.53
2546	14.77	36.19	12.64	55.79	10.53	43.04	8.69	7.10	2.28

ที่มา : จากการคำนวณ

ตาราง 18 แสดงผลอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกสับประรดกระป๋องโดยเฉลี่ยของประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซียไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศเยอรมัน และประเทศญี่ปุ่นระหว่างปี 2542-2546

ปี	ประเทศสหรัฐอเมริกา				เยอรมัน				ญี่ปุ่น			
	ไทย		ฟิลิปปินส์		ไทย		ฟิลิปปินส์		ไทย		ฟิลิปปินส์	
		อินโดนีเซีย		อินโดนีเซีย		อินโดนีเซีย		อินโดนีเซีย		อินโดนีเซีย		อินโดนีเซีย
2542	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2543	-40.20	6.54	-27.47	-32.60	2.86	29.07	-22.14	-19.87	-35.86			
2544	-7.07	13.41	-20.59	-11.84	61.95	10.66	11.26	-4.62	-6.42			
2545	2.45	18.23	0.43	-4.43	18.58	25.14	-3.91	-21.05	12.48			
2546	50.61	27.47	16.50	43.97	-10.96	3.22	8.24	8.10	-13.18			
เฉลี่ย	1.16	13.13	-6.23	-0.98	14.49	13.62	-1.31	-7.49	-8.60			

ที่มา : จากการค้าถาวร

ตาราง 19 แสดงผลอัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบการส่งออกสู่ประเทศของประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซียไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศเยอรมัน และประเทศญี่ปุ่นระหว่างปี 2542-2546

ปี	ประเทศสหรัฐอเมริกา				เยอรมัน				ญี่ปุ่น				หน่วย : ร้อยละ
	ไทย	ฟิลิปปินส์	อินโดนีเซีย	ไทย	ฟิลิปปินส์	อินโดนีเซีย	ไทย	ฟิลิปปินส์	อินโดนีเซีย	ไทย	ฟิลิปปินส์	อินโดนีเซีย	
2542	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
2543	-23.77	36.55	12.64	-29.52	5.94	30.01	0.21	2.16	-26.59				
2544	11.47	19.02	-6.12	-5.21	67.13	26.67	3.01	0.00	2.06				
2545	10.20	-7.50	12.78	-4.20	-23.70	25.25	9.27	-23.54	-22.81				
2546	17.87	21.20	-5.10	27.43	5.19	-3.80	-6.26	15.63	-9.88				
เฉลี่ย	3.15	13.85	2.84	-2.30	10.91	15.63	1.25	-1.15	-11.44				

ที่มา : จากการคำนวณ

1. ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบการส่งออกสับปะรดกระป๋องและอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องโดยเฉลี่ยกับอัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบการส่งออกสับปะรดกระป๋องโดยเฉลี่ยของประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซียในประเทศสหรัฐอเมริการะหว่างปี 2542-2546

ประเทศไทย

จากการพิจารณาค่า RCA ของประเทศไทยในการส่งออกสับปะรดกระป๋องไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาจากตาราง 17 พบว่าค่า RCA ของประเทศไทยในระหว่างปี 2542-2546 มีค่ามากกว่า 1 แสดงว่าประเทศไทยมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกสับปะรดกระป๋องไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาและมีค่า RCA ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยมีค่า RCA เท่ากับ 13.43 ในปี 2542 ลดลงเหลือ 10.20 ในปี 2543 แต่ระหว่างปี 2544 – 2546 ประเทศไทยกลับมีค่า RCA ที่เพิ่มขึ้นตลอดจาก 11.37 ในปี 2544 เป็น 12.53 และ 14.77 ในปี 2545 และ 2546 ตามลำดับ และจากตาราง 18 ประเทศไทยยังมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากร้อยละ -40.45 ในปี 2543 เป็นร้อยละ -7.07 2.45 และ 50.61 ในปี 2544-2546 ตามลำดับ โดยมีอัตราการเปลี่ยนแปลงโดยเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 1.16 กับมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของค่า RCA ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากในปี 2543 มีอัตราการเปลี่ยนแปลงเท่ากับร้อยละ -23.77 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 11.47 ในปี 2544 และลดลงเหลือร้อยละ 10.20 ในปี 2545 และปรับเพิ่มขึ้นอีกครั้งในปี 2546 เท่ากับร้อยละ 17.87 โดยมีอัตราการเปลี่ยนแปลงโดยเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 3.15 ดังตาราง 19

ประเทศฟิลิปปินส์

จากการพิจารณาค่า RCA ของประเทศฟิลิปปินส์ในการส่งออกสับปะรดกระป๋องไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาจากตาราง 17 พบว่าค่า RCA ของประเทศฟิลิปปินส์ในระหว่างปี 2542-2546 มีค่ามากกว่า 1 แสดงว่าประเทศฟิลิปปินส์มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกสับปะรดกระป๋องไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา และมีค่า RCA ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ซึ่งประเทศฟิลิปปินส์มีค่า RCA เพิ่มขึ้นตลอดตั้งแต่ปี 2542 – 2544 โดยที่ในปี 2542 มีค่า RCA เท่ากับ 19.86 และเพิ่มขึ้นเป็น 27.12 และ 32.28 ในปี 2543 และ 2544 แต่ลดลงในปี 2545 เหลือ 29.86 และกลับเพิ่มขึ้นอีกครั้งในปี 2546 เท่ากับ 36.19 และจากตาราง 18 ประเทศฟิลิปปินส์ยังมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยในปี 2543 ประเทศฟิลิปปินส์มีอัตราการเปลี่ยนแปลงเท่ากับร้อยละ 6.54 แต่ในปี 2544 และ 2545 ประเทศฟิลิปปินส์มีอัตราการเปลี่ยนแปลงลดลงเหลือร้อยละ -13.41 -18.23 ตามลำดับ แต่ปรับเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 27.47 ในปี 2546 โดยมีอัตราการเปลี่ยนแปลงโดยเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 13.13 กับมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของค่า RCA ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นโดยในปี 2543 มีอัตราการ

เปลี่ยนแปลงของค่า RCA เท่ากับร้อยละ 36.55 ลดลงเหลือ ร้อยละ 19.02 -7.50 และ 21.20 ในปี 2544 ปี 2545 และปี 2546 ตามลำดับโดยมีอัตราการเปลี่ยนแปลงโดยเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 13.85 ดังตาราง 19

ประเทศอินโดนีเซีย

จากการพิจารณาค่า RCA ของประเทศอินโดนีเซียในการส่งออกสับปะรดกระป๋องไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาจากตาราง 17 พบว่าค่า RCA ของประเทศอินโดนีเซียมีค่ามากกว่า 1 ในระหว่างปี 2542 – 2546 แสดงว่าประเทศอินโดนีเซียมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกสับปะรดกระป๋องไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา โดยที่ประเทศอินโดนีเซียมีค่า RCA ที่มีแนวโน้มลดลง โดยในปี 2542 ประเทศอินโดนีเซียมีค่า RCA เท่ากับ 14.40 และลดลงเหลือ 12.58 และ 11.81 ในปี 2543 และ 2544 และกลับมาเพิ่มขึ้นในปี 2545 ซึ่งมีค่า RCA เท่ากับ 13.32 และ ลดลงเหลือ 12.64 ในปี 2546 และจากตาราง 18 ประเทศอินโดนีเซียยังมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยในปี 2543 มีอัตราการเปลี่ยนแปลงเท่ากับร้อยละ -27.47 เพิ่มขึ้น เป็นร้อยละ -20.59 0.43 16.50 ในปี 2544- 2546 ตามลำดับโดยมีอัตราการเปลี่ยนแปลงโดยเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ -6.23 กับมีอัตราการเปลี่ยนแปลงค่า RCA ที่มีแนวโน้มลดลง จากในปี 2543 มีอัตราการเปลี่ยนแปลงเท่ากับร้อยละ 12.64 ลดลงเหลือร้อยละ -6.12 ในปี 2544 แต่ปี 2545 กลับเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 12.78 และเริ่มลดลงอีกครั้งในปี 2546 เท่ากับร้อยละ -5.10 โดยมีอัตราการเปลี่ยนแปลงโดยเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 2.84 ดังตาราง 19

2. ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบการส่งออกสับปะรดกระป๋องและอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องโดยเฉลี่ยกับอัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบการส่งออกสับปะรดกระป๋องโดยเฉลี่ยของประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซียในประเทศเยอรมันระหว่างปี 2542-2546

ประเทศไทย

จากการพิจารณาค่า RCA ของประเทศไทยในการส่งออกสับปะรดกระป๋องไปยังประเทศเยอรมันจากตาราง 17 พบว่าประเทศไทยมีค่า RCA มากกว่า 1 แสดงว่าประเทศไทย มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกสับปะรดกระป๋องไปยังประเทศเยอรมันและมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบสูงสุด ยกเว้นปี 2545 ที่ต่ำกว่าประเทศอินโดนีเซีย และประเทศไทยยังมีค่า RCA ที่มีแนวโน้มลดลงตั้งแต่ปี 2542 – 2545 จาก 68.41 ในปี 2542 ซึ่งเป็นปีที่มีค่า RCA สูงสุด ลดลงเหลือ 48.21 45.70 และ 43.78 ในปี 2543 – 2545 ตามลำดับ ส่วนในปี 2546 เริ่มปรับตัวเพิ่มขึ้นเป็น 55.79

และจากตาราง 18 ประเทศไทยยังมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นโดยตลอด โดยในปี 2543 มีอัตราการเปลี่ยนแปลงเท่ากับร้อยละ -32.60 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ -11.84 -4.43 และ 43.97 ในปี 2544-2546 ตามลำดับโดยมีอัตราการเปลี่ยนแปลงโดยเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ -0.98 กับมีอัตราการเปลี่ยนแปลงค่า RCA ที่มีแนวโน้มลดลง จากในปี 2543 มีอัตราการเปลี่ยนแปลงเท่ากับร้อยละ -29.52 ลดลงเหลือร้อยละ -5.21 -4.20 ในปี 2544 แต่ปี 2545 กลับเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 27.43 ในปี 2546 โดยมีอัตราการเปลี่ยนแปลงโดยเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ -2.30 ดังตาราง 19

ประเทศฟิลิปปินส์

จากการพิจารณาค่า RCA ของประเทศฟิลิปปินส์ในการส่งออกสับปะรดกระป๋องไปยังประเทศเยอรมันจากตาราง 17 พบว่าประเทศฟิลิปปินส์มีค่า RCA มากกว่า 1 แสดงว่าประเทศฟิลิปปินส์มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกสับปะรดกระป๋อง ไปยังประเทศเยอรมัน โดยที่ประเทศฟิลิปปินส์มีค่า RCA ที่ปรับตัวเพิ่มขึ้นตลอดในระหว่างปี 2542 – 2544 โดยในปี 2542 ประเทศ ฟิลิปปินส์มีค่า RCA เท่ากับ 7.41 และเพิ่มขึ้นเป็น 7.85 และ 13.12 ในปี 2543 ปี 2544 ตามลำดับ และปี 2545 กลับลดลงเหลือ 10.01 และในปี 2546 ปรับตัวเพิ่มขึ้นอีกครั้ง โดยมีค่า RCA เท่ากับ 10.53 และจากตาราง 18 ประเทศฟิลิปปินส์ยังมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องที่มีแนวโน้มลดลง โดยในปี 2543 ประเทศฟิลิปปินส์มีอัตราการเปลี่ยนแปลงเท่ากับร้อยละ -2.86 และปรับตัวเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 61.95 ในปี 2544 และปรับตัวลดลงเหลือร้อยละ 18.56 และ -10.96 ในปี 2545 และ 2546 ตามลำดับโดยมีอัตราการเปลี่ยนแปลงโดยเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 14.49 กับมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของค่า RCA ที่มีแนวโน้มลดลง จากปี 2543 มีอัตราการเปลี่ยนแปลงเท่ากับร้อยละ 5.94 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 67.13 ในปี 2544 แต่ในปี 2545 กลับลดลงเหลือร้อยละ -23.70 และ ปรับเพิ่มขึ้นอีกครั้งในปี 2546 เป็นร้อยละ 5.19 โดยมีอัตราการเปลี่ยนแปลงโดยเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 10.91 ดังตาราง 19

ประเทศอินโดนีเซีย

จากการพิจารณาค่า RCA ของประเทศอินโดนีเซียในการส่งออกสับปะรดกระป๋องไปยังประเทศเยอรมัน จากตาราง 17 พบว่าประเทศอินโดนีเซียมีค่า RCA มากกว่า 1 แสดงว่าประเทศอินโดนีเซียมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกสับปะรดกระป๋องไปยังประเทศเยอรมัน และมีแนวโน้มความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่เพิ่มขึ้น โดยในปี 2542 ประเทศอินโดนีเซียมีค่า RCA เท่ากับ 21.69 และปรับตัวเพิ่มขึ้นตลอดจนถึงปี 2545 ซึ่งมีค่า RCA เท่ากับ 28.20 35.72 และ 44.74

ในปี 2543 ปี 2544 และปี 2545 ตามลำดับ ส่วนในปี 2546 เริ่มปรับตัวลดลงเหลือ 43.04 และจากตาราง 18 ประเทศอินโดนีเซียยังมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องที่มีแนวโน้มลดลง โดยในปี 2543 มีอัตราการเปลี่ยนแปลงเท่ากับร้อยละ 29.07 ลดลงเหลือร้อยละ 10.66 ในปี 2544 และเพิ่มขึ้นในปี 2545 เป็นร้อยละ 25.14 และในปี 2546 กลับลดลงอีกครั้งเหลือร้อยละ 3.22 โดยมีอัตราการเปลี่ยนแปลงโดยเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 13.62 กับมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของค่า RCA ที่มีแนวโน้มลดลง จากในปี 2543 มีอัตราการเปลี่ยนแปลงเท่ากับร้อยละ 30.01 ลดลงเหลือร้อยละ 26.67 25.25 และ -3.80 ในปี 2544 ปี 2545 และปี 2546 ตามลำดับ โดยมีอัตราการเปลี่ยนแปลงโดยเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 15.63 ดังตาราง 19

3. ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบการส่งออกสับปะรดกระป๋องและอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องโดยเฉลี่ยกับอัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบการส่งออกสับปะรดกระป๋องโดยเฉลี่ยของประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซียในประเทศญี่ปุ่นระหว่างปี 2542-2546

ประเทศไทย

จากการพิจารณาค่า RCA ของประเทศไทยในการส่งออกสับปะรดกระป๋องไปยังประเทศญี่ปุ่นจากตาราง 17 พบว่าประเทศไทยมีค่า RCA มากกว่า 1 แสดงว่าประเทศไทย มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกสับปะรดกระป๋องไปยังประเทศญี่ปุ่น และมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่มีแนวโน้มลดลง โดยในปี 2542 ประเทศไทยมีค่า RCA เท่ากับ 9.27 และเพิ่มขึ้นเป็น 9.29 และ 9.57 ในปี 2543 และปี 2544 ตามลำดับ ส่วนปี 2545 และปี 2546 เริ่มปรับตัวลดลงเหลือ 9.27 และ 8.69 ตามลำดับ และจากตาราง 18 ประเทศไทยยังมีอัตราการเปลี่ยนแปลงมูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยมีอัตราการเปลี่ยนแปลงจากร้อยละ -22.14 ในปี 2543 เป็นร้อยละ 11.26 ในปี 2544 และ ในปี 2545 ปรับตัวลดลงเหลือร้อยละ -3.19 และปรับตัวเพิ่มขึ้นเป็น -8.24 ในปี 2546 โดยมีอัตราการเปลี่ยนแปลงโดยเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ -1.31 กับมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของค่า RCA ที่มีแนวโน้มลดลง จากร้อยละ 0.21 ในปี 2543 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 3.01 ในปี 2544 และลดลงเหลือร้อยละ -3.13 และร้อยละ -6.26 ในปี 2545 และปี 2546 โดยมีอัตราการเปลี่ยนแปลงโดยเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 1.25 ดังตาราง 19

ประเทศฟิลิปปินส์

จากการพิจารณาค่า RCA ของประเทศฟิลิปปินส์ในการส่งออกสับปะรดกระป๋องไปยังประเทศญี่ปุ่นจากตาราง 17 พบว่าประเทศฟิลิปปินส์มีค่า RCA มากกว่า 1 แสดงว่าประเทศฟิลิปปินส์มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกสับปะรดกระป๋องไปยังประเทศญี่ปุ่น และประเทศฟิลิปปินส์มีค่า RCA ที่มีแนวโน้มลดลง จากปี 2542 มีค่า RCA เท่ากับ 9.27 และลดลงเหลือ 8.03 8.03 และ 6.14 ในปี 2543 ปี 2544 และ ปี 2545 ตามลำดับ และปรับตัวเพิ่มขึ้นเป็น 7.10 ในปี 2546 และจากตาราง 18 ประเทศฟิลิปปินส์มีอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จากปี 2543 ประเทศฟิลิปปินส์มีอัตราการเปลี่ยนแปลงเท่ากับร้อยละ -19.87 เพิ่มขึ้นเป็น -4.62 ในปี 2544 และลดลงเหลือร้อยละ -21.05 ในปี 2545 และปรับเพิ่มขึ้นอีกครั้งในปี 2546 เท่ากับร้อยละ 8.10 โดยมีอัตราการเปลี่ยนแปลงโดยเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ -7.49 กับมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของค่า RCA ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จากร้อยละ 2.16 ในปี 2543 และไม่มีการเปลี่ยนแปลงในปี 2544 และลดลงเหลือ -23.54 ในปี 2545 ส่วนในปี 2546 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 15.63 โดยมีอัตราการเปลี่ยนแปลงโดยเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ -1.15 ดังตาราง 19

ประเทศอินโดนีเซีย

จากการพิจารณาค่า RCA ของประเทศอินโดนีเซียในการส่งออกสับปะรดกระป๋องไปยังประเทศญี่ปุ่น จากตาราง 17 พบว่าประเทศอินโดนีเซียมีค่า RCA มากกว่า 1 แสดงว่าประเทศอินโดนีเซียมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกสับปะรดกระป๋องไปยังประเทศญี่ปุ่น และมีค่า RCA ที่มีแนวโน้มลดลง โดยที่ประเทศอินโดนีเซียมีค่า RCA ที่มีแนวโน้มลดลงตั้งแต่ปี 2542 – 2544 โดยในปี 2542 มีค่า RCA เท่ากับ 2.97 ลดลงเหลือ 2.18 และ 2.06 ในปี 2543 และ ปี 2544 และเริ่มปรับตัวเพิ่มขึ้นเป็น 2.53 ปี 2545 และปรับตัวลดลงอีกครั้งในปี 2546 ลดลงเหลือ 2.28 และจากตาราง 18 ประเทศอินโดนีเซียมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จากในปี 2543 มีอัตราการเปลี่ยนแปลงเท่ากับร้อยละ -35.86 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ -6.42 และ 12.48 ในปี 2544 และปี 2545 ตามลำดับ ส่วนในปี 2546 กลับปรับลดลงเหลือ -13.18 โดยมีอัตราการเปลี่ยนแปลงโดยเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ -8.60 กับประเทศอินโดนีเซียมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของค่า RCA ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จากในปี 2543 มีอัตราการเปลี่ยนแปลง เท่ากับร้อยละ -26.59 และปรับตัวเพิ่มขึ้นในปี 2544 เท่ากับร้อยละ -5.50 ส่วนปี 2545 ปรับตัวลดลงเหลือร้อยละ -22.81 แต่กลับมาปรับตัวเพิ่มขึ้นอีกครั้งในปี 2546 เท่ากับร้อยละ -9.88 โดยมีอัตราการเปลี่ยนแปลงโดยเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ -11.44 ดังตาราง 19

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบการส่งออกสับปะรดกระป๋องของไทยระหว่างปี 2542-2546

สังเขปความมุ่งหมาย และวิธีการดำเนินการวิจัย

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปเกี่ยวกับการผลิต และการส่งออกตลอดจนถึงปัญหาและอุปสรรคในการผลิตและการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยระหว่างปี 2542-2546
2. เพื่อศึกษาความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซียใน ตลาดนำเข้าสับปะรดกระป๋องของประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศเยอรมัน และประเทศญี่ปุ่นระหว่างปี 2542-2546
3. เพื่อศึกษาอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องโดยเฉลี่ยกับอัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบการส่งออกสับปะรดกระป๋องโดยเฉลี่ยระหว่างปี 2542-2546

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการวิจัยจะทำให้ทราบถึง สภาพทั่วไปเกี่ยวกับการผลิต และการส่งออกตลอดจนถึง ปัญหาและอุปสรรคในการผลิต และการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาในการผลิตและการส่งออก นอกจากนี้ยังทำให้ทราบถึง สถานะความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยเทียบกับการส่งออกสับปะรดกระป๋องของ ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซีย และทราบถึงอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออก สับปะรดกระป๋องโดยเฉลี่ยและอัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบการ ส่งออกสับปะรดกระป๋องโดยเฉลี่ยของประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซีย เพื่อ แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการผลิตและการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศผู้ส่งออก ซึ่งผล ของการวิจัยจะเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการวางแผนและปรับปรุงทางด้านการจัดการด้านการผลิต และการส่งออกสับปะรดกระป๋องให้มีประสิทธิภาพ และมีขีดความสามารถในการแข่งขันเพิ่มขึ้น และ เป็นประโยชน์กับผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน เป็นต้น

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เลือกศึกษาสินค้า รหัส HS 2008.20 (สับประดกระป๋อง) ส่วนประเทศที่นำเข้าที่สำคัญเลือกทำการศึกษามี 3 ประเทศ คือ ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศเยอรมัน และประเทศญี่ปุ่น และประเทศคู่แข่งในภูมิภาคเดียวกันที่สำคัญ เลือกทำการศึกษามี 2 ประเทศ คือ ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซีย โดยใช้ระยะเวลาในการศึกษาระหว่างปี 2542 – 2546 เป็นระยะเวลาทั้งสิ้น 5 ปี

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) จากกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ องค์การอาหาร และเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) องค์การการค้าโลก (WTO) และกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) โดยมีเครื่องมือในการวิจัยดังนี้

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) จากกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) องค์การการค้าโลก (WTO) และกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) โดยมีเครื่องมือในการวิจัยดังนี้

1. แบบบันทึกข้อมูลสภาพทั่วไปของการผลิต การส่งออก ปัญหาและอุปสรรคในการผลิต และการส่งออกสับประดกระป๋องของประเทศไทยระหว่างปี 2542 - 2546 โดยใช้ข้อมูลเป็นรายปี
2. แบบบันทึกร้อยละของการผลิต การส่งออก สับประดกระป๋องของประเทศไทยระหว่างปี 2542 - 2546 โดยใช้เป็นข้อมูลรายปี
3. แบบบันทึกค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (Revealed Comparative Advantage : RCA) การส่งออกสับประดกระป๋องของประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซีย ในตลาดนำเข้าประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศเยอรมัน และประเทศญี่ปุ่นระหว่างปี 2542 - 2546 โดยใช้ข้อมูลเป็นรายปี

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

ข้อมูลที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยในส่วนของข้อมูลการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (descriptive analysis) ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของการผลิต การส่งออก ตลอดจนถึงปัญหา และอุปสรรคในการผลิตและการส่งออก ซึ่งอาศัยข้อมูล โดยเก็บรวบรวมจาก สำนักเศรษฐกิจการเกษตร สมาคมผู้ผลิตอาหารสำเร็จรูป กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กรมศุลกากร กรมการค้าต่างประเทศ เป็นต้น

สำหรับข้อมูลที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ทั้งการวิเคราะห์เชิงปริมาณ (quantitative analysis) และการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (descriptive analysis) เป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยเก็บรวบรวมจากข้อมูลทางด้านสถิติที่หน่วยงานต่างๆได้เก็บรวบรวมไว้เป็นข้อมูลสำคัญ ได้แก่

1. ข้อมูลปริมาณ และมูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์และประเทศอินโดนีเซีย ในตลาดนำเข้าที่สำคัญ คือ ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศเยอรมัน และประเทศญี่ปุ่น โดยเก็บรวบรวมจากสถิติการค้าระหว่างประเทศของ องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO , FAO Trade Year book)

2. ข้อมูลมูลค่าการส่งออกสินค้าทั้งหมดของประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซีย ในตลาดนำเข้าที่สำคัญ คือ ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศเยอรมัน และประเทศญี่ปุ่น โดยเก็บรวบรวมจากสถิติการค้าระหว่างประเทศของ องค์การการค้าโลก (WTO) , World Trade Atlas กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) International Financial Statistics Year book, Direction of Trade Statistics Yearbook

3. ข้อมูลมูลค่าการนำเข้าสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซีย โดยเก็บรวบรวมจากสถิติการค้าระหว่างประเทศของ องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO, FAO Trade Year book)

4. ข้อมูลมูลค่าการนำเข้าสินค้าทั้งหมดของ ประเทศไทย ประเทศเยอรมัน และประเทศญี่ปุ่น จากประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซีย โดยเก็บรวบรวมจากสถิติการค้าระหว่างประเทศขององค์การการค้าโลก (WTO) , World Trade Atlas กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) International Financial Statistics Yearbook Direction of Trade Statistics Yearbook

การจัดการทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การศึกษา การวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบการส่งออกสับปะรดกระป๋องของไทยระหว่างปี 2542 - 2546 ได้แบ่งการจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

4.1.1 ข้อมูลสภาพทั่วไปเกี่ยวกับการผลิต การส่งออก ตลอดจนจนถึงปัญหาและอุปสรรคในการผลิต และการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยระหว่างปี 2542 - 2546 เป็นข้อมูลรายปี โดยนำข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) มาวิเคราะห์เชิงพรรณนา (descriptive analysis) ที่แสดงในรูปแบบตาราง ภาพประกอบ และบรรยาย

4.1.2 ข้อมูลร้อยละของการผลิต การส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยระหว่างปี 2542 - 2546 เป็นข้อมูลรายปี โดยนำข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) มาวิเคราะห์เชิงปริมาณ (quantitative analysis) คิดเป็นค่าร้อยละที่แสดงในรูปตาราง และวิเคราะห์เชิงพรรณนา (descriptive analysis)

4.1.3 ข้อมูลการวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกสับปะรดกระป๋องโดยพิจารณาจากค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏของไทยเปรียบเทียบกับคู่แข่งที่สำคัญในภูมิภาคเอเชีย คือประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซีย ในตลาดนำเข้าที่สำคัญ คือ ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศเยอรมัน และประเทศญี่ปุ่นระหว่างปี 2542 - 2546 เป็นข้อมูลรายปี โดยนำข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) มาวิเคราะห์เชิงปริมาณ (quantitative analysis) โดยการคำนวณค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (RCA) ที่แสดงในรูปตารางและวิเคราะห์เชิงพรรณนา (descriptive analysis)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทั่วไปเกี่ยวกับการผลิต และการส่งออกตลอดจนถึงปัญหาและอุปสรรคในการผลิตและการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ การส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซียใน ตลาดนำเข้าสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศเยอรมัน และประเทศญี่ปุ่น และอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องโดยเฉลี่ยกับอัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบการส่งออกสับปะรดกระป๋องโดยเฉลี่ยของประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซียใน ตลาดนำเข้าสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศเยอรมัน และประเทศญี่ปุ่นระหว่างปี 2542-2546 สรุปได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทั่วไปเกี่ยวกับการผลิต และการส่งออกตลอดจนถึง ปัญหาและอุปสรรคในการผลิตและการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยระหว่างปี 2542 - 2546

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาประเทศไทยมีความเจริญทางด้านเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะภาคการส่งออกของประเทศไทย ซึ่งอุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋อง เป็นอุตสาหกรรมส่งออก อีกชนิดหนึ่งที่มี บทบาทสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจไทย เนื่องจากมีปริมาณการส่งออกมากที่สุด ในโลก ดังนั้นจึงอยู่ในฐานะผู้ผลิตและผู้ส่งออกเป็นอันดับ 1 ของโลก รวมทั้งในด้านการผลิตสับปะรดสดด้วย ซึ่งมีพื้นที่เพาะปลูกประมาณ 600,000 ไร่มีผลผลิตประมาณ 802,800 ตัน โดยมีโรงงาน ดำเนินการผลิตประมาณ 27 โรงงาน แต่อย่างไรก็ตามอุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย

กำลังประสบกับปัญหาด้านการผลิต โดยเฉพาะการผลิตสับปะรดสดซึ่งเป็นวัตถุดิบที่สำคัญในการผลิตสับปะรดกระป๋อง รวมทั้งการกีดกันทางการค้าจากประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญ และประสบกับภาวะการแข่งขันที่ค่อนข้างรุนแรงจากประเทศคู่แข่งที่สำคัญ คือ ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซีย ที่มีปริมาณการผลิตสับปะรดกระป๋องรองลงมา ซึ่งปัญหาต่างๆ เหล่านี้ได้ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการผลิตและการส่งออกของอุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยซึ่งในงานวิจัยครั้งนี้จึงได้ทำการศึกษาถึงสภาพทั่วไปเกี่ยวกับการผลิตและส่งออกตลอดจนถึงปัญหาและอุปสรรคในการผลิตและการส่งออกสับปะรดกระป๋องของไทยระหว่างปี 2542-2546 ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

จากการศึกษาสภาพทั่วไปเกี่ยวกับการผลิต และการส่งออกตลอดจนถึงปัญหาและอุปสรรคในการผลิตและการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย พบว่าประเทศไทยมีการผลิตสับปะรดกระป๋องออกจำหน่ายทั้งหมด 8 ชนิด คือ สับปะรดแว่น สับปะรดชิ้นใหญ่ สับปะรดชิ้นยาว สับปะรดลิ้ม สับปะรดลูกเต๋า สับปะรดชิ้นคละ สับปะรดชิ้นพิเศษ และสับปะรดชิ้นย่อย ส่วนของวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสับปะรดกระป๋องก็คือ สับปะรดสด ซึ่งมีการเพาะปลูกอยู่ 3 สายพันธุ์ คือพันธุ์อินทรีชิด พันธุ์ขาว และพันธุ์ปัตตาเวีย หรือพันธุ์ศรีราชา ซึ่งเป็นพันธุ์ที่นิยมปลูกมากที่สุด ในขณะที่ต้นทุนในการผลิตสับปะรดกระป๋อง ต้นทุนส่วนใหญ่จะอยู่ในส่วนของวัตถุดิบมากที่สุด และปริมาณการผลิตสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยจะมีปริมาณการผลิตจะลดลงตามปริมาณการส่งออก เนื่องจากการผลิตสับปะรดกระป๋องของไทยนั้นจะผลิตเพื่อการส่งออกเป็นหลัก โดยมีตลาดนำเข้าที่สำคัญ คือประเทศสหรัฐอเมริกา เยอรมัน และญี่ปุ่น และมีกำลังการผลิตประมาณ 60 ล้านหีบต่อปี ในขณะที่การส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยนั้นมีปริมาณส่งออกที่มีสัดส่วนลดลง เนื่องจากประสบกับปัญหาด้านการผลิตและการส่งออกซึ่งได้แก่ ผลผลิตสับปะรดสดป้อนโรงงานไม่สม่ำเสมอ ราคามีแนวโน้มสูงขึ้นเป็นผลมาจากผลผลิตต่อไร่ต่ำและมีปัญหาเรื่องสารในแตงกวาด่างเกินมาตรฐาน ปัญหาการกีดกันทางการค้าของประเทศคู่ค้าที่สำคัญ โดยเฉพาะประเทศสหรัฐอเมริกาที่ยังมีการเก็บภาษีตอบโต้การทุ่มตลาด (AD) ต่อสับปะรดกระป๋องที่นำเข้ามาจากประเทศไทยอยู่ รวมทั้งการที่ประเทศไทยถูกตัดสิทธิศุลกากรทั่วไป (GSP) จากสหภาพยุโรป ซึ่งทำให้ประเทศไทยต้องจำหน่ายสับปะรดกระป๋องในราคาที่ต่ำลง ส่งผลให้ราคาสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยมีราคาที่มีแนวโน้มลดลง

2. ผลการวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ ในการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซีย ในตลาดนำเข้าสับปะรดกระป๋องของประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศเยอรมัน และประเทศญี่ปุ่นระหว่างปี 2542 – 2546 จากการวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (RCA) และผลการวิเคราะห์อัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องโดยเฉลี่ยกับอัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบการส่งออกสับปะรดกระป๋องโดยเฉลี่ยของประเทศไทย

ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซีย ในตลาดนำเข้าสับปะรดกระป๋องของประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศเยอรมัน และประเทศญี่ปุ่นระหว่างปี 2542 – 2546 สรุปได้ดังนี้

จากการวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ โดยพิจารณาจากค่า RCA ในตลาดนำเข้าที่สำคัญ คือ ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศเยอรมัน และประเทศญี่ปุ่นพบว่าทั้งประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซีย ต่างมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกสับปะรดกระป๋องไปยังทั้ง 3 ตลาด เนื่องจากทั้งสามประเทศมีค่า RCA มากกว่า 1

ตลาดนำเข้าประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศไทย และประเทศฟิลิปปินส์มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกสับปะรดกระป๋องที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยที่ประเทศฟิลิปปินส์อยู่ในฐานะที่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบสูงสุด และมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกโดยเฉลี่ยกับอัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบโดยเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งสูงกว่าทั้งประเทศไทย และประเทศอินโดนีเซีย ส่วนประเทศไทยอยู่ในฐานะที่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบต่ำสุดและต่ำกว่าประเทศฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย แต่เริ่มที่จะมีแนวโน้มสูงกว่าประเทศอินโดนีเซีย และประเทศไทยยังมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกโดยเฉลี่ยกับอัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบโดยเฉลี่ยสูงกว่าประเทศอินโดนีเซียอีกด้วย ในขณะที่ประเทศอินโดนีเซียมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่มีแนวโน้มลดลง (ตาราง 17,18,19)

ตลาดนำเข้าประเทศเยอรมัน ประเทศไทยอยู่ในฐานะที่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกสับปะรดกระป๋องสูงสุด แต่ประเทศไทยกลับมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่มีแนวโน้มลดลง และมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกโดยเฉลี่ยกับอัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบโดยเฉลี่ยต่ำสุด ส่วนประเทศฟิลิปปินส์และประเทศอินโดนีเซียมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ในขณะที่ประเทศฟิลิปปินส์มีอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกโดยเฉลี่ยสูงสุด ถึงแม้ประเทศฟิลิปปินส์จะอยู่ในฐานะที่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบต่ำสุดก็ตาม ส่วนประเทศอินโดนีเซียมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบโดยเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งสูงกว่าประเทศไทย และประเทศฟิลิปปินส์ (ตาราง 17,18,19)

ตลาดนำเข้าประเทศญี่ปุ่น ประเทศไทยอยู่ในฐานะที่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกสับปะรดกระป๋องสูงสุด และมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกโดยเฉลี่ยกับอัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบโดยเฉลี่ยสูงสุดเช่นกัน แต่ประเทศไทยกลับมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่มีแนวโน้มลดลง ส่วนประเทศฟิลิปปินส์และประเทศอินโดนีเซียต่างก็มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่มีแนวโน้มลดลงเช่นกัน (ตาราง 17,18,19)

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทั่วไปเกี่ยวกับการผลิต และการส่งออกตลอดจนถึงปัญหาและอุปสรรคในการผลิตและการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซียในตลาดนำเข้าสับปะรดกระป๋องของประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศเยอรมัน และประเทศญี่ปุ่น และอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องโดยเฉลี่ยกับอัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบการส่งออกสับปะรดกระป๋องโดยเฉลี่ยของประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซีย ในตลาดนำเข้าสับปะรดกระป๋องของประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศเยอรมัน และประเทศญี่ปุ่นระหว่างปี 2542-2546 สามารถนำมาอภิปรายตามประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1. จากการวิเคราะห์สภาพทั่วไปเกี่ยวกับการผลิต และการส่งออกของประเทศไทยตลอดจนถึงปัญหาและอุปสรรคในการผลิตและการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยระหว่างปี 2542-2546

ผลการวิเคราะห์พบว่าประเทศไทยมีการผลิตสับปะรดกระป๋องออกจำหน่ายถึง 8 ชนิดเพื่อสนองความต้องการของกลุ่มผู้บริโภคแต่ละประเทศซึ่งแต่ละประเทศจะนิยมสับปะรดกระป๋องแตกต่างกัน สำหรับต้นทุนในการผลิตสับปะรดกระป๋องนั้นจะอยู่ในส่วนของวัตถุดิบเป็นส่วนใหญ่คือสับปะรดสด และสับปะรดสดที่นิยมนำมาเป็นวัตถุดิบมากที่สุด คือ สับปะรดพันธุ์ปัตตาเวีย หรือ พันธุ์ศรีราชา เนื่องจากเมื่อนำมาผลิตสับปะรดกระป๋องจะได้สับปะรดกระป๋องที่มีคุณภาพสูง

สำหรับปริมาณการผลิตนั้นมีการผลิตลดลงตามปริมาณการส่งออก เนื่องมาจากการผลิตจะผลิตให้ได้ในสัดส่วนเดียวกับการส่งออกเพื่อป้องกันการผลิตมากเกินไปจนความต้องการทำให้สินค้าล้นตลาดเนื่องจากประเทศไทยมีกำลังการผลิตสูงถึงปีละ 60 ล้านหีบ ซึ่งจะทำให้โดนมาตรการการกีดกันทางการค้า จากประเทศผู้นำเข้าสับปะรดกระป๋องจากประเทศไทยส่งผลให้ประเทศไทยมีปริมาณการส่งออก และ ราคาในการส่งออกสับปะรดกระป๋องที่มีสัดส่วนลดลงเนื่องมาจากประเทศไทยต้องประสบปัญหาด้านการผลิต และการส่งออกได้แก่ ผลผลิตสับปะรดสดป้อนโรงงานไม่สม่ำเสมอ เนื่องจากการผลิตต้องพึ่งการผลิตจากเกษตรกรรายย่อย การเพาะปลูกต้องพึ่ง ดินฟ้าอากาศ ทำให้มีผลผลิตไม่สม่ำเสมอและมีคุณภาพต่ำ ส่งผลให้ราคามีแนวโน้มสูงขึ้น เป็นผลมาจาก การที่มีผลผลิตต่อไร่ต่ำและมีคุณภาพของวัตถุดิบที่มีคุณภาพต่ำกว่ามาตรฐานที่โรงงานกำหนด เนื่องจากสวนวัตถุดิบจะมีสารไนเตรทตกค้างเกินมาตรฐาน และประเทศไทยยังประสบกับปัญหาการกีดกันทางการค้า จากประเทศคู่ค้าที่สำคัญ เนื่องจากประเทศไทยมีโรงงานที่ทำการผลิตสับปะรดกระป๋องเป็นจำนวนมากจึงมีกำลังการผลิตสูงส่งผลให้มีการผลิตสับปะรดกระป๋องออกสู่ตลาดมากเกินไปจนความต้องการของผู้บริโภคทำให้ผู้ผลิต

ทำการขายสินค้าตัดราคากันเองส่งผลกระทบต่อผู้ผลิตในประเทศอื่นๆ ทำให้ประเทศสหรัฐอเมริกาเก็บภาษีตอบโต้การทุ่มตลาดต่อสับปะรดกระป๋องของไทย และประเทศเยอรมันได้ตัดสินสิทธิพิเศษทางศุลกากรทั่วไป (GSP) เป็นต้น จากผลการศึกษาดังกล่าวซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของหน่วยวิจัยธุรกิจเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (2540 : 48) พบว่าการที่เกษตรกรผู้ผลิตสับปะรด คือ เกษตรกรรายย่อยมีผลผลิตที่ไม่แน่นอน ส่งผลให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมการผลิตสับปะรดกระป๋อง เกิดความเสี่ยงในความไม่แน่นอนของวัตถุดิบ และในช่วงที่ผ่านมาประเทศสหรัฐอเมริกาได้มีมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดจนทำให้ปริมาณการส่งออกลดลง ทางกลุ่มสหภาพยุโรปได้ยกเลิกสิทธิพิเศษทางการค้ากับประเทศไทย ทำให้การส่งออกลดลงเช่นกัน ส่วนข้อตกลงของแกตต์รอบอุรุกวัยซึ่งมีผลให้ประเทศญี่ปุ่นลดภาษีนำเข้าลง ส่งผลให้การส่งออกของประเทศไทยเพิ่มขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เยาวรัตน์ ศรีวรานันท์ (2540 : 69-94) พบว่า การใช้มาตรการต่อต้านการทุ่มตลาดของสหรัฐอเมริกาส่งผลให้การส่งออกของประเทศไทยลดลง และการลดภาษีศุลกากรที่ตกลงตามพันธกรณีของแกตต์ในประเทศญี่ปุ่นมีผลให้การส่งออกของไทยเพิ่มขึ้น ส่วนการเปลี่ยนแปลงการให้สิทธิพิเศษทางศุลกากรของประเทศเยอรมัน ส่งผลให้การส่งออกของไทยลดลง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศูนย์บริการวิชาการเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2543 : 35 - 49) พบว่า ผลผลิตต่อไร่มีแนวโน้มต่ำลง ในขณะที่ต้นทุนการผลิตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากที่ราคามีแนวโน้มสูงขึ้น และคุณภาพของผลสับปะรดไม่ได้มาตรฐาน เนื่องจากมีสารไนเตรตตกค้างในสับปะรด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมฤทัย นุชเนื้อ (2543 : 40 - 62) พบว่า การยกเลิกสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรทั่วไปลง จะมีผลทำให้มูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องของไทยลดลง

2. จากการวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซีย ในตลาดนำเข้าสับปะรดกระป๋องของประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศเยอรมัน และประเทศญี่ปุ่นระหว่างปี 2542 – 2546 ส่วนการวิเคราะห์อัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องโดยเฉลี่ยกับอัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบการส่งออกสับปะรดกระป๋องโดยเฉลี่ยของประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซีย ในตลาดนำเข้าสับปะรดกระป๋องของประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศเยอรมัน และประเทศญี่ปุ่นระหว่างปี 2542 – 2546

ผลการวิเคราะห์โดยพิจารณาจากค่า RCA ที่แสดงใน ตาราง 17 พบว่าทั้งประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซีย มีค่า RCA มากกว่า 1 โดยตลอด ซึ่งหมายความว่าประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซีย มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการผลิตและการส่งออกสับปะรดกระป๋องทั้ง 3 ตลาดและมีสัดส่วนของมูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องต่อมูลค่าการ

ส่งออกสินค้าทั้งหมด สูงกว่ามูลค่าการนำเข้าสับปะรดกระป๋องทั้งหมด ต่อมูลค่าการนำเข้าสินค้าทั้งหมด

ตลาดนำเข้าประเทศสหรัฐอเมริกา จากผลการวิเคราะห์ตาราง 17 เมื่อพิจารณาค่า RCA ของประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์และประเทศอินโดนีเซียในตลาดนำเข้าประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า ประเทศไทย และประเทศฟิลิปปินส์มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกสับปะรดกระป๋องไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยที่ประเทศไทยอยู่ในฐานะที่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบต่ำสุด เมื่อเทียบกับประเทศคู่แข่ง คือ ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซีย แต่มีอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกโดยเฉลี่ยกับอัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบโดยเฉลี่ยสูงกว่าประเทศอินโดนีเซีย ในขณะที่ประเทศฟิลิปปินส์อยู่ในฐานะที่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบสูงสุด และมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกโดยเฉลี่ยกับอัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบโดยเฉลี่ยสูงสุดเช่นกัน ทั้งนี้เนื่องจากประเทศฟิลิปปินส์มีมูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องสูงสุด ถึงแม้จะมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่มีแนวโน้มลดลงก็ตาม แต่ประเทศฟิลิปปินส์ก็มีมูลค่าการส่งออกสินค้าทั้งหมดที่มีแนวโน้มลดลงเช่นกัน และประเทศฟิลิปปินส์ยังพื้นฐานการผลิตสับปะรดกระป๋องที่สำคัญของประเทศสหรัฐอเมริกา ส่วนประเทศอินโดนีเซีย ถึงแม้จะมีมูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องต่ำกว่าประเทศไทย แต่กลับมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบสูงกว่าประเทศไทย ทั้งนี้เนื่องจากประเทศไทยมีมูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องสูงกว่าประเทศอินโดนีเซีย แต่ประเทศไทยก็มีมูลค่าการส่งออกสินค้าทั้งหมดสูงกว่าประเทศอินโดนีเซียเช่นกัน ในขณะที่ประเทศอินโดนีเซียกลับมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่มีแนวโน้มลดลง ดังนั้นโอกาสของประเทศไทยในการขยายตลาดในตลาดนำเข้าประเทศสหรัฐอเมริกาอาจจะมีโอกาสเพิ่มขึ้นได้อีกในอนาคต (ตาราง 18,19) ตารางจากภาคผนวก (ตาราง 2,5) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงฤดี ศิริเสถียร (2539 : 45 – 72) พบว่าประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซีย ต่างก็มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกสับปะรดกระป๋องไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา โดยที่ประเทศฟิลิปปินส์มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบสูงสุด ส่วนประเทศอินโดนีเซียไม่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในระยะแรก เนื่องจากมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบมีแนวโน้มลดลง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อารี ต้นทิววงศ์ (2546 : 32 - 69) พบว่าประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซีย ต่างก็มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกสับปะรดกระป๋องไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา โดยที่ประเทศไทยมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบต่ำกว่าประเทศฟิลิปปินส์ และเริ่มต่ำกว่าประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งประเทศฟิลิปปินส์มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบสูงสุด เนื่องจากประเทศฟิลิปปินส์เป็นฐานการผลิตสับปะรดกระป๋องที่สำคัญของประเทศสหรัฐอเมริกา

ตลาดนำเข้าประเทศเยอรมัน จากผลการวิเคราะห์ตาราง 17 เมื่อพิจารณาค่า RCA ของ ประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซีย พบว่าประเทศไทยมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกสับปะรดกระป๋องไปประเทศเยอรมันสูงสุด แต่ประเทศไทยกลับมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่มีแนวโน้มลดลง ทั้งนี้เนื่องมาจากประเทศไทยมีมูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องที่มีแนวโน้มลดลง และมีมูลค่าการส่งออกสินค้าทั้งหมดที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ประเทศไทยมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกโดยเฉลี่ยกับอัตราการเปลี่ยนแปลงดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบโดยเฉลี่ยต่ำสุด ในขณะที่ประเทศฟิลิปปินส์มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกสับปะรดกระป๋องที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกโดยเฉลี่ยสูงสุด เป็นผลมาจากประเทศฟิลิปปินส์มีมูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และมีมูลค่าการส่งออกสินค้าทั้งหมดที่มีแนวโน้มลดลง ส่วนประเทศอินโดนีเซียมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกสับปะรดกระป๋องที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกับประเทศฟิลิปปินส์ และมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบโดยเฉลี่ยสูงสุด เนื่องจากประเทศเยอรมันหันมานำเข้าสับปะรดกระป๋องจากประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซียเพิ่มขึ้น ซึ่งทั้งสองประเทศผลิตสับปะรดกระป๋องที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานตรงกับความต้องการของประเทศเยอรมัน ดังนั้นโอกาสในการขยายตลาดของประเทศไทยในตลาดนำเข้าประเทศเยอรมัน อาจจะลดลงได้ในอนาคตในขณะที่ประเทศฟิลิปปินส์และประเทศอินโดนีเซียอาจมาแทนที่ประเทศไทยในการขยายตลาดในประเทศเยอรมันต่อไป (ตาราง 18, 19) ตารางจากภาคผนวก (ตาราง 3, 6) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงฤดี ศิริเสถียร (2539 : 45 – 72) พบว่า ประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซีย ต่างก็มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกสับปะรดกระป๋องไปยังประเทศเยอรมัน โดยประเทศไทยมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบมีแนวโน้มลดลง แต่ประเทศไทยก็ยังมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบสูงสุด ส่วนประเทศอินโดนีเซียมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในระยะหลัง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อารี ดันทวิวงศ์ (2546 : 32 - 69) พบว่า ประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซีย ต่างก็มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกสับปะรดกระป๋องไปยังประเทศเยอรมัน โดยประเทศไทยมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่มีแนวโน้มลดลง แต่ประเทศไทยก็ยังมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบสูงสุดอยู่ ส่วนประเทศฟิลิปปินส์มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบต่ำที่สุด ในขณะที่ประเทศอินโดนีเซียมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่ทั้งประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซียนั้นต่างก็มีสับปะรดกระป๋องที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานซึ่งตรงกับความต้องการของผู้บริโภคภายในประเทศเยอรมันมากกว่าประเทศไทย

ตลาดนำเข้าประเทศญี่ปุ่น จากผลการวิเคราะห์ตาราง 17 เมื่อพิจารณาค่า RCA ของ ประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซีย พบว่าประเทศไทยอยู่ในฐานะที่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกสับปะรดกระป๋องไปประเทศญี่ปุ่นสูงสุด และมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกโดยเฉลี่ยกับอัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบโดยเฉลี่ยสูงสุดเช่นกัน แต่ประเทศไทยกลับมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่มีแนวโน้มลดลง ส่วนประเทศฟิลิปปินส์และประเทศอินโดนีเซียมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่มีแนวโน้มลดลงเช่นกัน ในขณะที่ประเทศอินโดนีเซียนั้นอยู่ในฐานะมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบต่ำสุด และมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกโดยเฉลี่ยกับอัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบโดยเฉลี่ยต่ำสุดเช่นกัน เนื่องจากทั้งสามประเทศมีมูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องที่มีแนวโน้มลดลงและมีมูลค่าการส่งออกสินค้าทั้งหมดที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ดังนั้นโอกาสในการขยายตลาดส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยในตลาดนำเข้าประเทศญี่ปุ่นอาจจะลดลงได้ในอนาคต ในขณะที่ประเทศฟิลิปปินส์และประเทศอินโดนีเซียก็ไม่น่าจะขยายตลาดในตลาดนำเข้าประเทศญี่ปุ่นได้เพิ่มขึ้นเช่นกัน (ตาราง 18,19) ตารางจากภาคผนวก (ตาราง 4,7) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงฤดี ศิริเสถียร (2539 : 45 – 72) พบว่า ประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซีย ต่างก็มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกสับปะรดกระป๋องไปยังประเทศญี่ปุ่น โดยประเทศไทย และประเทศฟิลิปปินส์ ต่างก็มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่มีแนวโน้มลดลง ส่วนประเทศอินโดนีเซียนั้นมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบมีแนวโน้มลดลงในระยะแรก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อารี ตันทวิวงศ์ (2546 : 32 - 69) พบว่า ประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซีย ต่างก็มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกสับปะรดกระป๋องไปยังประเทศญี่ปุ่น โดยประเทศฟิลิปปินส์มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบมีแนวโน้มลดลง

จากการพิจารณาความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกทั้งสามตลาด คือ ตลาดนำเข้าประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศเยอรมัน และประเทศญี่ปุ่น พบว่าประเทศไทยมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบการในส่งออกสับปะรดกระป๋องในตลาดนำเข้าประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ดังนั้นโอกาสในการขยายการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยในอนาคตอาจจะเพิ่มขึ้น ส่วนโอกาสในการขยายตลาดในตลาดนำเข้าประเทศเยอรมัน และประเทศญี่ปุ่นอาจจะลดลงในอนาคต เนื่องจากในทั้งสองตลาดนำเข้าประเทศไทยมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบการส่งออกสับปะรดกระป๋องมีแนวโน้มลดลง ถึงแม้ประเทศไทยจะมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกโดยเฉลี่ยกับอัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบโดยเฉลี่ยสูงสุดในตลาดนำเข้าประเทศญี่ปุ่นก็ตาม หากประเทศไทยยังไม่มี การปรับปรุงทางด้านการจัดการด้านการผลิต และการส่งออก ที่ประสบปัญหาทางด้านวัตถุดิบ คือสับปะรดสด ที่มีผลผลิตไม่สม่ำเสมอตลอดปี และมี

คุณภาพต่ำ เป็นผลมาจากผลผลิตส่วนใหญ่ได้จากเกษตรกรรายย่อย ทำให้ไม่สามารถควบคุมคุณภาพได้ และมีการผลิตสับปะรดกระป๋องที่ไม่ได้มาตรฐาน และมาตรการการกีดกันทางการค้าจากประเทศผู้นำเข้าสับปะรดกระป๋อง

สำหรับประเทศฟิลิปปินส์มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกสับปะรดกระป๋องที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในตลาดนำเข้าประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศเยอรมัน โดยมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกโดยเฉลี่ยกับอัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบโดยเฉลี่ยสูงสุดในตลาดนำเข้าประเทศสหรัฐอเมริกา และมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกโดยเฉลี่ยสูงสุดในตลาดนำเข้าประเทศเยอรมัน ดังนั้นโอกาสในการขยายตลาดในตลาดนำเข้าทั้งสองประเทศอาจจะเพิ่มขึ้นอีกในอนาคต ส่วนในตลาดนำเข้าประเทศญี่ปุ่นประเทศฟิลิปปินส์มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกสับปะรดกระป๋องที่มีแนวโน้มลดลง ดังนั้นโอกาสในการขยายตลาดในตลาดนำเข้าประเทศญี่ปุ่นอาจจะลดลงอีกในอนาคต

ส่วนประเทศอินโดนีเซียมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกสับปะรดกระป๋องที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบโดยเฉลี่ยสูงสุดในตลาดนำเข้าประเทศเยอรมัน ดังนั้นโอกาสในการขยายตลาดในตลาดนำเข้าประเทศเยอรมันอาจจะเพิ่มขึ้นได้อีกในอนาคต ส่วนโอกาสในการขยายตลาดในตลาดนำเข้าประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศญี่ปุ่นอาจจะลดลงอีกในอนาคตเนื่องจากประเทศอินโดนีเซียมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกสับปะรดกระป๋องที่มีแนวโน้มลดลงทั้งสองตลาดนำเข้า

แต่ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซียก็ยังมีค่าจ้างแรงงานที่ต่ำกว่าประเทศไทย และมีปัญหาการขาดแคลนวัตถุดิบน้อยกว่า เนื่องจากทั้งสองประเทศมีโรงงานที่ผลิตสับปะรดกระป๋องทำการผลิตวัตถุดิบเพื่อป้อนโรงงานเองเป็นส่วนใหญ่ (อารี ตันทวีวงศ์, 2546 : 32 - 69)

ข้อเสนอแนะ

1. จากการศึกษาสภาพทั่วไปเกี่ยวกับการผลิตและการส่งออก ตลอดจนถึงปัญหาและอุปสรรคในการผลิตและการส่งออก พบว่าปัญหาสำคัญ คือเรื่องของวัตถุดิบ ซึ่งก็คือสับปะรดสดที่มีผลผลิตที่ไม่สม่ำเสมอในแต่ละปี และไม่สามารถควบคุมคุณภาพได้ จึงน่าจะมีการร่วมมือระหว่างภาคเกษตรอุตสาหกรรมและภาครัฐในการแก้ไขปัญหาโดยการให้โรงงานที่ผลิตสับปะรดกระป๋องทำการเข้าพื้นที่เพาะปลูกของเกษตรกรผู้ผลิตสับปะรดสด และโรงงานเป็นผู้ลงทุนและดูแลกำหนดมาตรฐานการผลิตสับปะรดสดทั้งหมด เพื่อผลิตป้อนโรงงานเองโดยจ้างเกษตรกรเจ้าของพื้นที่เป็นเพียงผู้ดูแลผลผลิตตามมาตรฐานที่โรงงานกำหนด หรือโรงงานน่าจะมีการรวมตัวกันในการกำหนด

เพดานราคาสับปะรดอย่างยุติธรรมโดยการทำสัญญาข้อตกลงระหว่างโรงงานกับเกษตรกรเพื่อลดการแย่งซื้อสับปะรดและลดความผันผวนของราคาสับปะรด เป็นต้น

2. จากการวิเคราะห์แนวโน้มความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (RCA) พบว่าประเทศไทยเริ่มมีความสามารถในการส่งออกสับปะรดกระป๋องในตลาดนำเข้าประเทศสหรัฐอเมริกา มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ในขณะที่ตลาดนำเข้าประเทศเยอรมัน และประเทศญี่ปุ่น ประเทศไทยเริ่มสูญเสียความสามารถในการส่งออกถึงแม้จะมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกโดยเฉลี่ยกับอัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบโดยเฉลี่ยสูงสุดในตลาดนำเข้าประเทศญี่ปุ่นก็ตาม ดังนั้นผู้ประกอบการและภาครัฐน่าจะหันมาให้ความสนใจในตลาดนำเข้าประเทศสหรัฐให้มากขึ้น เนื่องจากเป็นตลาดส่งออกหลักของประเทศไทย โดยพยายามมุ่งเน้นการแข่งขันที่จะรักษาคุณภาพการผลิตให้ได้มาตรฐาน เพื่อที่จะได้มีโอกาสในการขยายตลาดมากขึ้น รวมทั้งการขยายตลาดไปตลาดรองอื่นๆให้มากขึ้น เช่น ตลาดนำเข้าประเทศเนเธอร์แลนด์ ประเทศอังกฤษ และประเทศแคนาดา เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการศึกษาครั้งนี้ได้ศึกษาเฉพาะคู่แข่งในภูมิภาคเดียวกัน คือประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซีย ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปน่าจะศึกษาคู่แข่งในตลาดโลกเพิ่มเติม โดยเฉพาะคู่แข่งในภูมิภาคเดียวกัน เช่น ประเทศจีน ประเทศเวียดนาม และประเทศมาเลเซีย

2. ในการศึกษาครั้งนี้ใช้ระยะเวลาศึกษาเพียง 5 ปี คือ ระหว่างปี 2542 – 2546 ทำให้ผลการวิเคราะห์อาจจะไม่เห็นแนวโน้มที่ชัดเจนนัก ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปน่าจะศึกษาเป็นระยะเวลาที่ยาวมากขึ้น อาจจะช่วยให้เห็นแนวโน้มมากขึ้น

3. จากการศึกษาครั้งนี้ได้ศึกษาความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบอาจจะทำให้เห็นศักยภาพในการแข่งขันไม่ชัดเจนนัก ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาส่วนแบ่งทางการตลาดร่วมด้วยอาจจะทำให้เห็นถึงศักยภาพในการแข่งขันชัดเจนขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- เกษร จันทภูติรัตน. (2528). *เศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
รามคำแหง.
- กรมการค้าต่างประเทศ. (2542). *ข้อมูลมาตรการการกีดกันทางการค้าต่างประเทศ*. กรุงเทพฯ:
ถ่ายเอกสาร.
- กรมการค้าต่างประเทศ. (2547). *ข้อมูลมาตรการการกีดกันทางการค้าต่างประเทศ*. กรุงเทพฯ:
ถ่ายเอกสาร.
- กรมศุลกากร, กระทรวงการคลัง. (2547). *ข้อมูลสถิติการค้าระหว่างประเทศ*. กรุงเทพฯ: ถ่ายเอกสาร.
- กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ. (2547). *ข้อมูลสถิติการค้าระหว่าง
ประเทศ*. กรุงเทพฯ: ถ่ายเอกสาร.
- กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์. (2542). *ข้อมูลสถิติการค้าระหว่างประเทศ*. กรุงเทพฯ:
ถ่ายเอกสาร.
- กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์. (2547). *ข้อมูลสถิติการค้าระหว่างประเทศ*. กรุงเทพฯ:
ถ่ายเอกสาร.
- ทศรี วงศ์รัตน. (2541). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ดวงฤดี ศิริเสถียร. (2539). *การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันส่งออกของอุตสาหกรรมสับปะรด
ป้องกันและผลิตภัณฑ์ของประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ ศ.ม.(เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- พรพิมล สันติมนรัตน์. (2542). *เศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เยาวรัตน์ ศรีวรานันท์. (2540). *ผลกระทบของมาตรการการค้าของประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญของ
อุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องของไทย*. วิทยานิพนธ์ ศ.ม.(เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- รัตนา สายคณิต. (2539). *เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วารสารการพยากรณ์ผลผลิตการเกษตร. (2547, มิถุนายน). สับปะรด. (1):41-46. กรุงเทพฯ:
ถ่ายเอกสาร.
- วิรัตน์ ขาญศิริรัตน์. (2547). *คณิตศาสตร์วิศวกรรมขั้นสูง*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. (2547). *ข้อมูลการค้าการส่งออกสินค้าเกษตรกรรม ข้อมูลมูลค่าสินค้าอุตสาหกรรมเกษตร*. กรุงเทพฯ: ถ่ายเอกสาร.
- ศูนย์บริการวิชาการเศรษฐศาสตร์. (2543). *รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการศึกษาแผนกลยุทธ์การพัฒนากาเกษตร: สับปะรดโรงงาน*. กรุงเทพฯ: คณะเศรษฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ศรีวงศ์ สมิตร์ และ สาลินี วรบัณฑิต. (2536). *เศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมฤทัย นุชเนื้อ. (2543). *การวิเคราะห์ผลกระทบต่อ การส่งออกสับปะรดกระป๋องของไทยจาก การยกเลิกสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรในตลาดสหภาพยุโรป*. วิทยานิพนธ์ ศ.ม.(เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- สมาคมผู้ผลิตอาหารสำเร็จรูป. (2542). *ข้อมูลรายชื่อบริษัทที่ผลิตสับปะรด*. กรุงเทพฯ: ถ่ายเอกสาร.
- สมาคมผู้ผลิตอาหารสำเร็จรูป. (2547). *ข้อมูลรายชื่อบริษัทที่ผลิตสับปะรด*. กรุงเทพฯ: ถ่ายเอกสาร.
- สราวุธ ชูแก้ว. (2541). *การวิเคราะห์การผลิตและการส่งออกกระป๋องเดินทางของไทย*. วิทยานิพนธ์ วท.ม.(เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- สถิติการค้าระหว่างประเทศ. (2542). *ข้อมูลปริมาณการนำเข้าสับปะรดของเยอรมัน*. กรุงเทพฯ: ถ่ายเอกสาร.
- สถิติการค้าระหว่างประเทศ. (2547). *ข้อมูลปริมาณการนำเข้าสับปะรดของเยอรมัน*. กรุงเทพฯ: ถ่ายเอกสาร.
- สุรัชย์ รัตนกิจตระกูล. (2536). *ยุทธการธุรกิจระหว่างประเทศ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2542). *ข้อมูลพื้นที่เก็บเกี่ยวผลผลิตต่อไร่*. กรุงเทพฯ: ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม. (2547). *ข้อมูล ปัญหาและอุปสรรคการผลิต*. กรุงเทพฯ: ถ่ายเอกสาร.
- สถิติการค้าระหว่างประเทศ. (2547). *ข้อมูลปริมาณการนำเข้าสับปะรดของเยอรมัน*. กรุงเทพฯ: ถ่ายเอกสาร.
- หน่วยธุรกิจเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (2540). *โครงการสินค้ายุทธศาสตร์เกษตร : กรณี สับปะรด*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- อัญชลี บุญมาสู่. (2541). *การวิเคราะห์การส่งออกปลาทูน่ากระป๋องของไทย*. วิทยานิพนธ์ วท.ม (เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

- อารี ดันทวิวงศ์. (2546). *การวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบและความได้เปรียบเชิงแข่งขันของอุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องของไทย*. วิทยานิพนธ์ ศ.ม.(เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ. (2542). *ข้อมูลมูลค่าการส่งออกและนำเข้าสับปะรดกระป๋อง*. กรุงเทพฯ: ถ่ายเอกสาร.
- องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ. (2547). *ข้อมูลมูลค่าการส่งออกและนำเข้าสับปะรดกระป๋อง*. กรุงเทพฯ: ถ่ายเอกสาร.
- Ajanunt Juanjai, Supote Chuananantathum and Sorayuth Meenaphant .(1986).*Trade and Direction of Trade Statistic Year book 2004*: (United nation) New York.
- Balassa, Bela. (1989). *Comparative advantage Trade Policy and economic development* . BPPC weatons ltd: Exeter great Britain.
- Euro Stat .(1999).
- Foreign Agriculture Trade of United State. (1999).
- FAO Statistical Year book. (2004). Print.
- Global Trade Information Services,Inc.(2003). *World Trade Atlas, Atlanta, USA*.
- Industrialization of Thailand Bangkok* : Social Science Association of Thailand
- International Statistic Year book*. (2004). Print.
- Japan Tariff Association. (1999).
- John d. Daniel and Lee H. Radebaugh .(1995). *International Business*. Addison Wesley Publishing: New York.
- United nation. (2004). *The world Trade Statistics By Community Year book 2004*: New York.
- World Trade Atlas. (2004).
- Website
- www.custom.go.th . (2547,มิถุนายน) . กรมศุลกากร .
- www.diw.go.th . (2547,มิถุนายน) . กรมโรงงาน .
- www.dtn.moc.go.th . (2547,มิถุนายน) . กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ .
- www.moc.go.th . (2547,มิถุนายน) . กระทรวงพาณิชย์ .
- www.nfi.or.th . (2547,มิถุนายน) . สถาบันอาหาร .
- www.thaifood.org . (2547,มิถุนายน) . สมาคมผู้ผลิตอาหารสำเร็จรูป .
- www.moc.go.th/thai/dbe . (2547,มิถุนายน) . กรมส่งเสริมการส่งออก .

ภาคผนวก

ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์การส่งออก

ตาราง 1 ปริมาณการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยแยกเป็นรายประเทศระหว่างปี 2542 - 2546

หน่วย : ปริมาณ : เมตริกตัน

ประเทศ	2542 ปริมาณ	2543 ปริมาณ	2544 ปริมาณ	2545 ปริมาณ	2546 ปริมาณ
สหรัฐอเมริกา	116,436	82,223	76,550	83,190	100,203
เยอรมัน	51,274	48,037	45,358	41,484	52,161
ญี่ปุ่น	28,256	30,028	34,248	28,647	25,865
เนเธอร์แลนด์	25,457	38,540	18,223	14,253	17,012
อังกฤษ	23,152	21,168	17,664	15,300	16,209
แคนาดา	21,441	18,596	19,968	21,188	22,403
สเปน	16,275	13,012	10,867	8,640	12,160
ฝรั่งเศส	14,206	17,026	17,006	14,366	15,855
ออสเตรเลีย	10,641	9,773	8,997	4,716	4,231
ไต้หวัน	9,762	7,763	6,483	6,742	6,291
อิตาลี	8,780	11,399	6,481	6,850	10,911
ฟินแลนด์	7,785	7,865	7,774	4,309	6,849
เบลเยียม	6,559	5,930	6,002	6,201	6,581
สวีเดน	6,034	6,170	6,603	5,073	6,610
อาเจนตินา	5,062	7,331	5,008	975	631
อื่น	50,596	73,308	80,115	102,220	148,558
รวม	401,716	398,169	367,347	364,154	452,530

ที่มา : FAO(FAO Trade Year book,2004)

ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (RCA) และอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกสับประรดกระป๋องโดยเฉลี่ย

ตาราง 2 มูลค่าการส่งออกสับประรดกระป๋องของประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซีย ไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา ระหว่างปี 2542-2546

หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ประเทศ	2542	2543	2544	2545	2546
ไทย	95.54	57.13	53.09	54.39	81.92
ฟิลิปปินส์	109.51	116.68	101.03	82.61	105.30
อินโดนีเซีย	56.24	40.29	32.39	32.53	37.90

ที่มา : FAO (FAO Trade Year book ,2004)

ตาราง 3 มูลค่าการส่งออกสับประรดกระป๋องของประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซีย ไปยังประเทศเยอรมัน ระหว่างปี 2542-2546

หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ประเทศ	2542	2543	2544	2545	2546
ไทย	37.97	25.59	22.56	21.56	31.04
ฟิลิปปินส์	3.49	3.39	5.49	4.47	3.98
อินโดนีเซีย	10.25	13.23	14.64	18.32	18.91

ที่มา : FAO (FAO Trade Year book ,2004)

ตาราง 4 มูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซีย ไปยังประเทศญี่ปุ่นระหว่างปี 2542-2546

หน่วย : ล้านเหรียญสหรัฐฯ

ประเทศ	2542	2543	2544	2545	2546
ไทย	26.24	20.43	22.73	21.84	20.04
ฟิลิปปินส์	12.68	10.16	9.69	7.65	8.27
อินโดนีเซีย	10.68	6.85	6.41	7.21	6.26

ที่มา : FAO (FAO Trade Year book ,2004)

ตาราง 5 มูลค่าการส่งออกสินค้าทั้งหมดของประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์และประเทศอินโดนีเซีย ไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา ระหว่างปี 2542-2546

หน่วย : ล้านเหรียญสหรัฐฯ

ประเทศ	2542	2543	2544	2545	2546
ไทย	12,611.18	14,644.29	13,192.94	13,439.93	13,638.89
ฟิลิปปินส์	9,735.59	11,244.84	8,843.28	8,565.34	7,156.49
อินโดนีเซีย	6,896.52	8,475.42	7,748.75	7,558.64	7,373.74

ที่มา : World Trade Atlas ,2004

ตาราง 6 มูลค่าการส่งออกสินค้าทั้งหมดของประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์และประเทศอินโดนีเซีย
ไปยังประเทศ เยอรมันระหว่างปี 2542-2546

หน่วย : ล้านเหรียญสหรัฐฯ

ประเทศ	2542	2543	2544	2545	2546
ไทย	1,449.21	1,632.38	1,561.90	1,527.18	1,794.30
ฟิลิปปินส์	1,229.04	1,328.62	1,323.51	1,384.62	1,218.59
อินโดนีเซีย	1,233.85	1,443.13	1,296.98	1,269.88	1,416.77

ที่มา : World Trade Atlas, 2004

ตาราง 7 มูลค่าการส่งออกสินค้าทั้งหมดของประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์และประเทศอินโดนีเซีย
ไปยังประเทศญี่ปุ่นระหว่างปี 2542-2546

หน่วย : ล้านเหรียญสหรัฐฯ

ประเทศ	2542	2543	2544	2545	2546
ไทย	8,177.50	10,081.14	9,942.00	9,979.66	11,410.12
ฟิลิปปินส์	4,660.21	5,606.02	5,054.62	5,276.27	5,760.90
อินโดนีเซีย	10,397.20	14,415.19	13,010.17	12,045.11	13,603.49

ที่มา : World Trade Atlas, 2004

ตาราง 8 มูลค่าการนำเข้าสับปะรดกระป๋องทั้งหมดของประเทศสหรัฐอเมริการะหว่างปี 2542-2546

หน่วย : ล้านเหรียญสหรัฐฯ

ประเทศ	2542	2543	2544	2545	2546
ไทย	95.54	57.13	53.09	54.39	81.92
ฟิลิปปินส์	109.51	116.68	101.03	82.61	105.30
อินโดนีเซีย	56.24	40.79	32.39	32.53	37.99
ทั้งหมด	580.38	465.50	403.82	375.13	511.03

ที่มา : FAO (FAO Trade Year book ,2004)

ตาราง 9 มูลค่าการนำเข้าสับปะรดกระป๋องทั้งหมดของประเทศเยอรมันระหว่างปี 2542-2546

หน่วย : ล้านเหรียญสหรัฐฯ

ประเทศ	2542	2543	2544	2545	2546
ไทย	37.97	25.56	22.56	21.56	31.04
ฟิลิปปินส์	3.49	3.39	5.49	4.47	3.98
อินโดนีเซีย	10.25	13.23	14.64	18.32	18.91
ทั้งหมด	181.33	160.98	153.59	158.23	187.63

ที่มา : FAO (FAO Trade Year book ,2004)

ตาราง 10 มูลค่าการนำเข้าสัปะรดกระป๋องทั้งหมดของประเทศญี่ปุ่นระหว่างปี 2542-2546

หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ประเทศ	2542	2543	2544	2545	2546
ไทย	26.24	20.82	22.73	21.84	20.04
ฟิลิปปินส์	12.68	10.16	9.69	7.65	8.27
อินโดนีเซีย	10.68	6.85	6.41	7.21	6.26
ทั้งหมด	107.94	82.74	83.40	79.80	77.48

ที่มา : FAO (FAO Trade Year book ,2004)

ตาราง 11 มูลค่าการนำเข้าสินค้าทั้งหมดของประเทศสหรัฐอเมริการะหว่างปี 2542-2546

หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ประเทศ	2542	2543	2544	2545	2546
ไทย	14,323.77	16,389.06	14,727.19	14,792.90	15,178.49
ฟิลิปปินส์	12,379.69	13,936.84	11,325.42	10,979.86	10,059.03
อินโดนีเซีย	9,513.96	10,385.47	10,103.64	9,643.29	9,515.07
ทั้งหมด	1,024,765.97	1,216,887.53	1,140,999.40	1,161,365.97	1,257,121.25

ที่มา : World Trade Atlas, 2004

ตาราง 12 มูลค่าการนำเข้าสินค้าทั้งหมดของประเทศเยอรมันระหว่างปี 2542-2546

หน่วย : ล้านเหรียญสหรัฐฯ

ประเทศ	2542	2543	2544	2545	2546
ไทย	1,905.54	2,088.04	1,908.62	1,837.20	2,122.36
ฟิลิปปินส์	1,359.28	1,660.37	1,686.43	1,918.13	2,180.58
อินโดนีเซีย	1,908.07	2,073.26	1,910.14	1,872.17	2,105.36
ทั้งหมด	473,486.12	495,117.77	486,001.08	490,690.07	605,096.67

ที่มา : World Trade Atlas, 2004

ตาราง 13 มูลค่าการนำเข้าสินค้าทั้งหมดของประเทศญี่ปุ่นระหว่างปี 2542-2546

หน่วย : ล้านเหรียญสหรัฐฯ

ประเทศ	2542	2543	2544	2545	2546
ไทย	8,894.72	10,590.49	10,372.78	10,519.50	11,895.76
ฟิลิปปินส์	5,335.84	7,192.30	6,416.92	6,536.77	7,052.47
อินโดนีเซีย	12,649.32	16,370.03	14,873.15	14,218.83	16,434.22
ทั้งหมด	311,793.62	379,544.09	349,234.87	337,956.51	383,361.48

ที่มา : World Trade Atlas, 2004

ตาราง 14 ปริมาณส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศ
อินโดนีเซีย ไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา ระหว่างปี 2542-2546

หน่วย : เมตริกตัน

ประเทศ	2542	2543	2544	2545	2546
ไทย	116,436	82,223	76,550	83,190	100,203
ฟิลิปปินส์	124,301	138,849	134,709	130,390	138,027
อินโดนีเซีย	65,724	66,371	55,368	61,381	53,257

ที่มา : FAO (FAO Trade Year book 2004)

ตาราง 15 ปริมาณส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศ
อินโดนีเซีย ไปยังประเทศเยอรมัน ระหว่างปี 2542-2546

หน่วย : เมตริกตัน

ประเทศ	2542	2543	2544	2545	2546
ไทย	51,274	48,037	45,358	41,484	52,161
ฟิลิปปินส์	3,768	4,693	8,107	6,277	5,123
อินโดนีเซีย	14,120	24,184	27,332	34,630	30,184

ที่มา : FAO (FAO Trade Year book 2004)

ตาราง 16 ปริมาณส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศ
อินโดนีเซีย ไปยังประเทศญี่ปุ่นระหว่างปี 2542-2546

หน่วย : เมตริกตัน

ประเทศ	2542	2543	2544	2545	2546
ไทย	28,256	30,028	34,248	28,647	25,865
ฟิลิปปินส์	12,853	13,152	12,596	8,976	9,749
อินโดนีเซีย	12,045	10,429	9,819	9,978	8,225

ที่มา : FAO (FAO Trade Year book 2004)

ตาราง 17 ราคา (Unit Value) การส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์ และ
ประเทศอินโดนีเซีย ไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา ระหว่างปี 2542-2546

หน่วย : \$/เมตริกตัน

ประเทศ	2542	2543	2544	2545	2546
ไทย	824	695	694	654	818
ฟิลิปปินส์	881	840	750	634	763
อินโดนีเซีย	856	615	585	530	712

ที่มา : FAO (FAO Trade Year book 2004)

ตาราง 18 ราคา (Unit Value) การส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์ และ ประเทศอินโดนีเซีย ไปยังประเทศเยอรมันระหว่างปี 2542-2546

หน่วย : \$/เมตริกตัน

ประเทศ	2542	2543	2544	2545	2546
ไทย	741	532	497	520	595
ฟิลิปปินส์	762	722	678	712	776
อินโดนีเซีย	726	547	536	529	627

ที่มา : FAO (FAO Trade Year book 2004)

ตาราง 19 ราคา (Unit Value) การส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์ และ ประเทศอินโดนีเซีย ไปยังประเทศญี่ปุ่นระหว่างปี 2542-2546

หน่วย : \$/เมตริกตัน

ประเทศ	2542	2543	2544	2545	2546
ไทย	853	929	693	644	762
ฟิลิปปินส์	709	987	772	769	853
อินโดนีเซีย	767	887	657	659	722

ที่มา : FAO (FAO Trade Year book 2004)

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาววิยะดา บึงไชย
วันเดือนปีเกิด	5 พฤษภาคม 2516
สถานที่เกิด	จังหวัดราชบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	49/78 ซ. แจ่งวัดมะ 1 แขวงตลาดบางเขน เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร 10210
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ 2533	มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนราชโบริกานุเคราะห์ จังหวัดราชบุรี
พ.ศ 2539	บริหารธุรกิจบัณฑิต (การตลาด) มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
พ.ศ 2549	เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์การจัดการ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ